

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. huhtikuuta 2021
(OR. en)

5198/21
ADD 3

Toimielinten välinen asia:
2020/0381 (NLE)

UK 6

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välinen kauppa- ja yhteistyösopimus
-------	---

VOIMASSA OLEVAT TOIMENPITEET

Ylähuomautukset

1. Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin luetteloissa esitetään tämän sopimuksen 133, 139 ja 195 artiklan mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin tekemät varaumat, jotka koskevat voimassa olevia toimenpiteitä, jotka eivät ole seuraavien määräysten velvoitteiden mukaisia:
 - a) tämän sopimuksen 128 tai 135 artikla;
 - b) tämän sopimuksen 136 artikla;
 - c) tämän sopimuksen 129 tai 137 artikla;
 - d) tämän sopimuksen 130 tai 138 artikla;
 - e) tämän sopimuksen 131 artikla;
 - f) tämän sopimuksen 132 artikla; tai
 - g) tämän sopimuksen 194 artikla.

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.
3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:
 - a) 'toimialalla' tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;
 - b) 'osa-alalla' tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;
 - c) 'toimialaluokalla' tarkoitetaan tapauksen mukaan varauman kattamaa, CPC- tai ISIC Rev. 3.1 -luokituksen mukaista toimintaa tai kyseisessä varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattua toimintaa;
 - d) 'varauman tyypissä' yksilöidään 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
 - e) 'hallintotasossa' ilmoitetaan sitä toimenpidettä hallinnoiva hallintotaso, jonka osalta varauma tehdään;
 - f) 'toimenpiteissä' yksilöidään lait tai muut toimenpiteet, joiden osalta varauma tehdään, siten kuin toimenpide on tarvittaessa esitetty osassa "kuvaus". Osassa "toimenpiteet" mainittu "toimenpide"

- i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;
 - ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka pidetään voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja
 - iii) sisältää unionin luettelon osalta kaikki lait tai muut toimenpiteet, joilla direktiivi pannaan täytäntöön jäsenvaltion tasolla; ja
- g) "kuvauksessa" esitetään sen voimassa olevan toimenpiteen vaatimustenvastaiset osat, joiden osalta varauma tehdään.
4. Selkeyden vuoksi todetaan, että jos osapuoli ottaa käyttöön uuden toimenpiteen eri hallintotasolla kuin se, jolla varauma alun perin tehtiin, ja tämä uusi toimenpide tosiasiallisesti korvaa – alueella, jolla sitä sovelletaan – osassa "toimenpiteet" mainitun alkuperäisen toimenpiteen vaatimustenvastaisen osan, uuden toimenpiteen katsotaan olevan 133 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, 139 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, 144 artiklan c alakohdassa ja 195 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu alkuperäisen toimenpiteen "muutos".
5. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Varaumaa tulkitaan niiden asiaa koskevien, luvuissa tai jaksoissa esitettyjen velvoitteiden kannalta, joiden osalta varauma tehdään. Osa "toimenpiteet" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

6. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Euroopan unionin luetteloissa tarkoitetaan:
- a) 'ISIC Rev. 3.1:llä' kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002);
 - b) 'CPC:llä' väliaikaista yhteistä tavaraluokitusta (Statistical Papers Series M No. 77, taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio, New York, 1991).
7. Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin luetteloita sovellettaessa varauma, joka koskee paikallisen läsnäolon vaatimusta unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, tehdään tämän sopimuksen 136 artiklan mutta ei tämän sopimuksen 135 tai 137 artiklan osalta. Tällaista vaatimusta ei tehdä varaumana myöskään 129 artiklan osalta.

8. Unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Yhdistyneen kuningaskunnan tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan keskus-, alue- tai paikallishallinnon toimenpiteeseen.
9. Jäljempänä olevaan varaumaluetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin eikä lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jolleivät ne ole tämän sopimuksen 128, 129, 135, 136, 137 tai 194 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan edelleen, vaikka niitä ei mainita luettelossa.

10. Selvyyden vuoksi todetaan, että unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Yhdistyneen kuningaskunnan luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- i) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
 - ii) oikeushenkilöt, jotka on perustettu tai organisoitu toisen jäsenvaltion tai unionin lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa.
11. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (unionin tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen II osaston 2 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.
12. Luetteloita sovelletaan ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin alueisiin tämän sopimuksen 520 artiklan 2 kohdan ja 774 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

13. Selvyyden vuoksi todetaan, että syrjimättömät toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen 128, 135 tai 194 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia minkään seuraavan osalta:
- a) toimenpide, joka edellyttää infrastruktuurin omistuksen erottamista kyseisen infrastruktuurin kautta tarjottavien tavaroiden tai palvelujen omistuksesta tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi esimerkiksi, energia-, liikenne- ja televiestintäalalla;
 - b) toimenpide, jolla rajoitetaan omistuksen keskittymistä tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi;
 - c) toimenpide, jolla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojelu, mukaan luettuina rajoitukset, jotka koskevat käyttöoikeuksien saatavuutta, määrää ja laajuutta, sekä keskeyttämisen tai kiellon määrääminen;
 - d) toimenpide, jolla rajoitetaan myönnettävien lupien määrää teknisten tai fyysisten rajoitusten, esimerkiksi televiestintäaajuuksien, vuoksi; tai
 - e) toimenpide, jossa edellytetään, että tietyllä prosenttiosuudella yrityksen osakkeenomistajista, omistajista, osakkaista tai johtajista on pätevyys harjoittaa tiettyä ammattia, kuten lakimiehen tai kirjanpitäjän ammattia, tai että he toimivat tällaisessa ammatissa.

14. Finanssipalvelujen osalta: Euroopan unionin ulkopuolisen rahoituslaitoksen suoraan jäsenvaltioon perustamiin sivukonttoreihin, toisin kuin ulkomaisiin tytäryhtiöihin, ei tiettyjä rajoitettuja poikkeustapauksia lukuun ottamatta sovelleta unionin tasolla yhdenmukaistettuja toiminnan vakauden valvontaa koskevia sääntöjä, minkä vuoksi tällaiset tytäryhtiöt hyötyvät paremmista mahdollisuuksista perustaa uusia yrityksiä ja tarjota palveluja rajan yli koko unionissa. Sen vuoksi tällaiset sivuliikkeet saavat luvan toimia jäsenvaltion alueella samoilla edellytyksillä kuin kyseisen jäsenvaltion kotimaiset rahoituslaitokset ja voidaan vaatia, että ne täyttävät useita toiminnan vakauden valvontaa koskevia vaatimuksia, kuten pankkitoiminnan ja arvopapereiden osalta erillinen pääomittaminen ja muut vakavaraisuusvaatimukset sekä tilinpäätösten julkaisemista koskevat vaatimukset, tai vakuutusten osalta erityiset takuu- ja talletusvaatimukset, erillinen pääomittaminen ja vakuutusteknistä vastuuvetä ja vähintään kolmasosaa vakavaraisuusmarginaalista edustavien varojen sijoittautuminen asianomaiseen jäsenvaltioon.

Jäljempänä olevassa varaumaluettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

UK Yhdistynyt kuningaskunta

EU Euroopan unioni, mukaan lukien sen kaikki jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

Unionin luettelo

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti)

Varauma nro 4 – Tutkimus- ja kehittämisspalvelut

Varauma nro 5 – Kiinteistöalan palvelut

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut

Varauma nro 7 – Viestintäpalvelut

Varauma nro 8 – Rakennusalan palvelut

Varauma nro 9 – Jakelupalvelut

Varauma nro 10 – Koulutuspalvelut

Varauma nro 11 – Ympäristöpalvelut

Varauma nro 12 – Rahoituspalvelut

Varauma nro 13 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Varauma nro 14 – Matkailu ja matkailuun liittyvät palvelut

Varauma nro 15 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Varauma nro 16 – Liikennepalvelut ja liikenteen oheispalvelut

Varauma nro 17 – Energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 18 – Maatalous, kalastus ja valmistus

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala: Kaikki toimialat

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Lakiasianpalveluja koskevat velvoitteet

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa ja
Lakiasianpalvelujen sääntelykehys

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Sijoittautumismuoto

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Lakiasianpalvelujen sääntelykehys –
Velvoitteet:

EU: Sellaisille oikeushenkilöille, jotka on perustettu unionin tai jäsenvaltion oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa, Yhdistyneen kuningaskunnan sijoittajien unioniin perustamat oikeushenkilöt mukaan lukien, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla myönnetty kohtelu ei koske unionin ulkopuolella perustettuja oikeushenkilöitä eikä tällaisten oikeushenkilöiden sivuliikkeitä tai edustustoja, Yhdistyneen kuningaskunnan oikeushenkilöiden sivuliikkeet ja edustustot mukaan lukien.

Vähemmän edullinen kohtelu voidaan myöntää oikeushenkilöille, jotka on perustettu unionin tai jäsenvaltion oikeuden mukaisesti ja joilla on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka unionissa, jollei voida osoittaa, että niillä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys jonkin jäsenvaltion talouteen.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

Tätä varaumaa sovelletaan ainoastaan terveydenhuolto-, sosiaali- ja koulutuspalveluihin:

EU (koskee myös hallinnon aluetasoa): Myydessään tai luovuttaessaan terveydenhuolto-, sosiaali- tai koulutuspalveluja (CPC 93 ja 92) tarjoavan, olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksia tai varoja jäsenvaltio voi estää tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistuksen tai asettaa rajoituksia omistukselle ja/tai tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistajien määräysvallalle näin muotoutuneissa yrityksissä Yhdistyneen kuningaskunnan sijoittajien tai niiden yritysten osalta. Jäsenvaltio voi tällaisen myynnin tai muun luovutuksen osalta ottaa käyttöön tai pitää voimassa ylemmän johdon tai hallitusten jäsenten kansalaisuutta koskevan minkä tahansa toimenpiteen sekä mitä tahansa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan palvelun suorittajien määrää.

Tätä varaumaa sovellettaessa

- i) toimenpide, joka pidetään voimassa tai otetaan käyttöön tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ja jolla myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä estetään pääomaosuuksien tai varojen omistusoikeus tai asetetaan sille rajoituksia taikka asetetaan tässä varaumassa kuvattu kansalaisuutta koskeva vaatimus tai palvelun suorittajien määrää koskeva vaatimus, on voimassa oleva toimenpide; sekä
- ii) 'valtionyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka jokin jäsenvaltio omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta ja joka kattaa sellaisen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustetun yrityksen, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksien tai varojen myynti tai luovutus.

Toimenpiteet:

EU: Kuten edellä kuvaus-osassa on selostettu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet

AT: Sivuliikkeen toimintaa varten Euroopan talousalueen ulkopuolisten (ETAan kuulumattomien) yritysten on nimitettävä vähintään yksi sivuliikkeen edustuksesta vastaava henkilö, joka asuu Itävallassa.

Itävallan kauppalain (Gewerbeordnung) noudattamisesta vastaavalla johtohenkilöstöllä (toimitusjohtajat, luonnolliset henkilöt) on oltava kotipaikka Itävallassa.

BG: Ulkomaiset oikeushenkilöt, joita ei ole perustettu ETAn jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, voivat harjoittaa liiketoimintaa ja toteuttaa toimia, jos ne ovat sijoittautuneet Bulgarian tasavaltaan kaupparekisteriin merkityn yhtiön muodossa. Sivuliikkeiden perustaminen edellyttää lupaa. Ulkomaisten yritysten edustustot on rekisteröitävä Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamariin, ja ne eivät saa harjoittaa liiketoimintaa vaan niillä on oikeus ainoastaan markkinoida omistajaansa ja toimia edustajana tai asiamiehenä.

EE: Jos yksityisen osakeyhtiön, julkisen osakeyhtiön tai sivuliikkeen hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolella ei ole asuinpaikkaa Virossa, toisessa ETAn jäsenvaltiossa tai Sveitsin valaliitossa, tällaisen yksityisen osakeyhtiön, julkisen osakeyhtiön tai ulkomaisen yrityksen on nimitettävä yhteyshenkilö, jonka Virossa sijaitsevaan osoitteeseen yrityksen oikeudenkäyntiasiakirjat ja yritykselle (tai ulkomaisen yrityksen sivuliikkeelle) tarkoitetut tahdonilmaisut voidaan toimittaa.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy ja Lakiasianpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

FI: Vähintään yhdellä avoimen yhtiön yhtiömiehistä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa tai, jos yhtiömies on oikeushenkilö, kotipaikka (sivuliike ei sallittu) ETA-valtiossa. Rekisteriviranomainen voi myöntää poikkeuksia.

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa.

Jos ETA:n ulkopuolisesta maasta oleva ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, perustaminen edellyttää lupaa.

Vähintään yhdellä hallituksen varsinaisella jäsenellä ja yhdellä varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. Rekisteriviranomainen voi myöntää yrityskohtaisia poikkeuksia.

SE: Ulkomaisen yrityksen, joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa tai joka harjoittaa toimintaansa kaupallisen asiamiehen välityksellä, on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin rekisteröidyn sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Sivuliikkeen toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan, jos sellainen nimitetään, on asuttava ETA-valtiossa. Kaupallista toimintaa Ruotsissa harjoittavan luonnollisen henkilön, joka ei asu ETA-valtiossa, on nimettävä Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä rekisteriin. Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia sivuliike- ja asuinpaikkavaatimuksesta. ETA:n ulkopuolella sijaitsevien yritysten tai sen ulkopuolella asuvien luonnollisten henkilöiden alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja.

Rajoitetun vastuun yhtiöiden ja taloudellisten yhteenliittymien hallituksen jäsenistä vähintään puolen, varajäsenistä vähintään puolen, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä vähintään yhden henkilön, jolla on oikeus allekirjoittaa yhtiön puolesta, jos sellainen henkilö on, on asuttava ETA:n alueella. Toimivaltainen viranomainen voi myöntää vapautuksia tästä vaatimuksesta. Jos yksikään yrityksen tai yhteisön edustajista ei asu Ruotsissa, hallituksen on nimettävä Ruotsissa asuva henkilö, jolla on oikeus ottaa vastaan oikeudellisia asiakirjoja yrityksen tai yhteisön puolesta, ja ilmoitettava tämä henkilö rekisteriin.

Kaikkien muuntotyypisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja.

SK: Ulkomaisen luonnollisen henkilön, jonka nimi on tarkoitus rekisteröidä asianomaiseen rekisteriin (kaupparekisteri, yritysrekisteri tai muu ammattirekisteri) yrittäjän puolesta toimimaan valtuutettuna henkilönä, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.

Toimenpiteet:

AT: Aktiengesetz, BGBl. Nr. 98/1965, 254 § (2);

GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, 107 § (2); ja Gewerbeordnung, BGBl. Nr. 194/1994, 39 § (2a).

BG: Kauppalaki, 17a § ja

Laki sijoitusten edistämisestä, 24 §.

EE: Äriseadustik (Kauppalaki) § 63¹ (1, 2 ja 4).

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), § 1,

Osuuskuntalaki 1488/2001,

Osakeyhtiölaki 624/2006 ja

Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m. (laki ulkomaisista sivuliikkeistä) (1992:160),

Aktiebolagslagen (osakeyhtiölaki) (2005:551),

Laki taloudellisista yhteenliittymistä (2018:672) ja Laki eurooppalaisista taloudellisista etuyhtymistä (1994:1927).

SK: Kauppalaki nro 513/1991, 21 §; Laki nro 455/1991 kaupan alan toimiluvista ja

Laki nro 404/2011 ulkomaalaisten oleskelusta, 22 ja 32 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset ja
Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

BG: Bulgariaan sijoittautuneet yritykset voivat palkata kolmansien maiden kansalaisia ainoastaan sellaisiin tehtäviin, joihin ei vaadita Bulgarian kansalaisuutta. Bulgariaan sijoittautuneen yrityksen palveluksessa olevien kolmansien maiden kansalaisten kokonaismäärä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana saa olla enintään 20 prosenttia (pienien ja keskisuurten yritysten osalta 35 prosenttia) niiden palveluksessa olevien Bulgarian, muiden jäsenvaltioiden, ETA-sopimuksen osapuolina olevien valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaisten keskimääräisestä lukumäärästä. Työnantajan on myös osoitettava, että tällaisiin tehtäviin ei ole soveltuvia työntekijöitä, jotka ovat Bulgarian, EU:n, ETA:n tai Sveitsin kansalaisia, suorittamalla työmarkkinatesti ennen kolmannen maan kansalaisen palvelukseen ottamista.

Yhdessä yrityksessä työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten määrää ei rajoiteta, kun kyseessä ovat korkea-asteista pätevyyttä vaativaa työtä tai kausityötä tekevät tai lähetetyt työntekijät tai yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät, tutkijat ja opiskelijat. Näihin ryhmiin kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten palvelukseen ottaminen ei edellytä työmarkkinatestiä.

Toimenpiteet:

BG: Laki työvoiman muuttoliikkeestä ja liikkuvuudesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

PL: Edustuston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyrityksen mainonnan ja myynninedistämisen. Euroopan unionin ulkopuoliset sijoittajat ja niiden yritykset voivat harjoittaa taloudellista toimintaa kaikilla toimialoilla, lakiasianpalveluja lukuun ottamatta, ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajavastuuyhtiön tai osakeyhtiön muodossa, kun taas kotimaiset sijoittajat ja yritykset voivat toimia myös ei-kaupallisena yhtiönä (avoin yhtiö tai rajattoman vastuun yhtiö).

Toimenpiteet:

PL: Laki Puolan tasavallan alueella taloudellista toimintaa harjoittavia ulkomaisia yrittäjiä ja muita ulkomaisia henkilöitä koskevista säännöistä, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2018.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

AT (koskee hallinnon aluetasoa): Euroopan unionin ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja yritykset tarvitsevat kiinteistöjen hankintaan, ostamiseen, vuokraamiseen ja leasingvuokraamiseen toimivaltaisten alueellisten viranomaisten (Länder) luvan. Lupa myönnetään ainoastaan, jos hankinnan katsotaan olevan yleisen (erityisesti taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurillisen) edun mukaista.

CY: Kyproslaiset ja kyproslaista syntyperää olevat henkilöt sekä jonkin jäsenvaltion kansalaiset voivat hankkia kiinteistöjä Kyproksesta ilman rajoituksia. Ulkomaalaiset eivät voi hankkia, kuolemantapauksia (*mortis causa*) lukuun ottamatta, kiinteää omaisuutta ilman ministerineuvoston lupaa. Jos ulkomaalaisten suorittama kiinteän omaisuuden hankinta ylittää sen, mikä on tarpeen rakennuksen tai ammattikäyttöön tarkoitetun tilan pystyttämiseksi, tai se on suurempi kuin kaksi donumia (2 676 m²), ministerineuvoston lupa edellyttää ministerineuvoston antamassa ja edustajainhuoneen hyväksymässä määräyksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten, edellytysten ja kriteerien täyttymistä. Ulkomaalaiseksi katsotaan kaikki henkilöt, jotka eivät ole Kyproksen tasavallan kansalaisia, mukaan luettuina ulkomaisessa määräysvallassa olevat yritykset. Käsitteellä ei tarkoiteta kyproslaista syntyperää olevia ulkomaalaisia eikä Kyproksen tasavallan kansalaisten ei-kyproslaisia puolisoita.

CZ: Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan sovelletaan erityissääntöjä. Valtion omistamaa maatalousmaata voivat hankkia ainoastaan Tšekin kansalaiset, toisen jäsenvaltion kansalaiset tai ETA-sopimuksen osapuolia olevien valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaiset. Oikeushenkilöt voivat ostaa valtion omistamaa maatalousmaata valtiolta vain, jos ne ovat Tšekissä toimivia maatalousyrittäjiä tai jos niillä on vastaava asema toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai ETA-sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa tai Sveitsin valaliitossa.

DK: Luonnollisten henkilöiden, jotka eivät asu Tanskassa ja jotka eivät ole aikaisemmin asuneet Tanskassa yhteensä viiden vuoden ajan, on kiinteistöjen hankintaa koskevan Tanskan lain mukaisesti hankittava oikeusministeriön lupa kiinteän omaisuuden omistusoikeuden hankintaan Tanskassa. Tämä koskee myös oikeushenkilöitä, joita ei ole rekisteröity Tanskassa. Luonnollisten henkilöiden osalta kiinteän omaisuuden hankinta sallitaan, jos hakija aikoo käyttää kiinteää omaisuutta pääasiallisena asuntonaan.

Kun kyse on oikeushenkilöistä, joita ei ole rekisteröity Tanskassa, kiinteän omaisuuden hankinta sallitaan yleensä, jos hankinta on ostajan liiketoiminnan edellytys. Lupaa vaaditaan myös, jos hakija aikoo käyttää kiinteää omaisuutta toissijaisena asuntona. Lupa myönnetään vain, jos hakijalla katsotaan olevan kokonaisvaltaisen ja konkreettisen arvioinnin perusteella erityisen vahvat siteet Tanskaan.

Kiinteän omaisuuden hankinnasta annetun lain mukainen lupa myönnetään ainoastaan tietyn kiinteän omaisuuden hankintaan. Luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemästä maatalousmaan hankinnasta säädetään lisäksi maatalouskiinteistöjä koskevassa Tanskan laissa, jossa asetetaan maatalouskiinteistöjen hankintaa koskevia rajoituksia kaikille henkilöille, niin tanskalaisille kuin ulkomaalaisille henkilöille. Näin ollen kaikkien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka haluavat hankkia maatalouskiinteistöjä, on täytettävä tämän lain vaatimukset. Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että maatalouskiinteistöön sovelletaan rajoitettua asuinpaikkavaatimusta. Asuinpaikkavaatimus ei ole henkilökohtainen. Oikeushenkilöiden on edustettava jotakin lain 20 ja 21 §:ssä lueteltua muotoa ja niiden on oltava rekisteröityjä unionissa (tai ETA-alueella).

EE: OECD:n jäsenvaltiosta peräisin olevalla oikeushenkilöllä on oikeus ostaa kiinteistö, joka käsittää:

- i) alle kymmenen hehtaaria maatalousmaata, metsämaata tai maatalous- ja metsämaata yhteensä, ilman rajoituksia.
- ii) kymmenen hehtaaria tai enemmän maatalousmaata, jos oikeushenkilö on kiinteistön hankintaa koskevan liiketoimen toteuttamista välittömästi edeltävien kolmen vuoden aikana harjoittanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I lueteltujen maataloustuotteiden tuotantoa, kalastustuotteet ja puuvilla pois lukien, jäljempänä 'maataloustuotteet'.

- iii) kymmenen hehtaaria tai enemmän metsämaata, jos oikeushenkilö on kiinteistön hankintaa koskevan liiketoimen toteuttamista välittömästi edeltävien kolmen vuoden aikana harjoittanut metsälaissa tarkoitettua metsänhoitoa, jäljempänä 'metsänhoito', tai maataloustuotteiden tuotantoa.
- iv) alle kymmenen hehtaaria maatalousmaata ja alle kymmenen hehtaaria metsämaata, mutta kymmenen hehtaaria tai enemmän maatalous- ja metsämaata yhteensä, jos oikeushenkilö on kiinteistön hankintaa koskevan liiketoimen toteuttamista välittömästi edeltävien kolmen vuoden aikana harjoittanut maataloustuotteiden tuotantoa tai metsänhoitoa.

Jos oikeushenkilö ei täytä ii–iv alakohdassa asetettuja vaatimuksia, oikeushenkilö voi hankkia kiinteistön, joka käsittää kymmenen hehtaaria tai enemmän maatalousmaata, metsämaata tai maatalous- ja metsämaata yhteensä ainoastaan sen paikkakunnan paikallishallinnon neuvoston luvalla, josta kiinteistö on tarkoitus hankkia.

Muiden kuin ETA-maiden kansalaisiin sovelletaan tietyillä maantieteellisillä alueilla kiinteistön hankintaa koskevia rajoituksia.

EL: Kiinteistön hankinta tai vuokraaminen raja-alueilla on kielletty luonnollisilta ja oikeushenkilöiltä, joiden kansalaisuus- tai asuinvaltio on jäsenvaltioiden ja Euroopan vapaakauppaliiton ulkopuolella. Kielto voidaan poistaa päätöksellä, jonka asianomaisen paikallishallinnon komitea (tai Kreikan yksityistämisrahaston omistukseen kuuluvien kiinteistöjen osalta puolustusministeri) tekee vapaan harkintansa mukaan.

HR: Ulkomaiset yritykset voivat hankkia kiinteistöjä palvelujen tarjoamista varten ainoastaan, jos ne ovat sijoittautuneet Kroatiaan ja yhtiöityneet siellä oikeushenkilönä. Sivuliikkeiden palvelujen tarjontaan tarpeellisten kiinteistöjen hankintaan tarvitaan oikeusministeriön hyväksyntä.

Ulkomaalaiset eivät voi hankkia maatalousmaata.

MT: Muut kuin jonkin jäsenvaltion kansalaiset eivät voi hankkia kiinteää omaisuutta kaupallisiin tarkoituksiin. Sellaisten yritysten, joiden pääomasta vähintään 25 prosenttia on Euroopan unionin ulkopuolisten toimijoiden omistuksessa, on hankittava toimivaltaisen viranomaisen (rahoitusasioista vastaava ministeri) lupa kiinteän omaisuuden hankkimiseen kaupallisiin tarkoituksiin.

Toimivaltainen viranomainen päättää, onko ehdotetusta hankinnasta nettohyötyä Maltan taloudelle.

PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat luvan kiinteistöjen suoraan ja epäsuoraan hankintaan. Lupa myönnetään sisäasioissa toimivaltaisen ministerin hallinnollisella päätöksellä ja kansallisesta puolustuksesta vastaavan ministerin suostumuksella sekä maatalouskiinteistöjen tapauksessa myös maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaavan ministerin suostumuksella.

Toimenpiteet:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004;

NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996; Vorarlberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004; ja

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998.

CY: Laki kiinteän omaisuuden hankinnasta (ulkomaalaiset) (109 luku), sellaisena kuin se on muutettuna.

CZ: Laki nro 503/2012, Kok., valtion maavirastosta, sellaisena kuin se on muutettuna.

DK: Tanskan laki kiinteän omaisuuden hankinnasta (konsolidointilaki nro 265, annettu 21 päivänä maaliskuuta 2014, kiinteän omaisuuden hankinnasta), Täytäntöönpanomääräys kiinteistöjen hankinnasta (täytäntöönpanomääräys nro 764, annettu 18 päivänä syyskuuta 1995); ja Maatilalaki (konsolidointilaki nro 27, annettu 4 päivänä tammikuuta 2017).

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), 2 luvun 4 §, 3 luvun 10 §, 2017.

EL: Laki 1892/1990, sellaisena kuin se on muutettuna, yhdessä, kun kyseessä on hakemus, puolustusministeriön ja yleisen järjestyksen ministeriön päätöksen 110/3/330340/Σ.120/7-4-14 kanssa.

HR: Laki omistusoikeudesta ja muista aineellisista oikeuksista (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12 ja 152/14), 354–358.b §; Laki maatalousmaasta (OG 20/18, 115/18, 98/19), 2 §; Laki yleisestä hallintomenettelystä.

MT: Immovable Property (Acquisition by Non-Residents) Act (laki kiinteästä omaisuudesta (ulkomaalaisten tekemät hankinnat), 246 luku; ja Toissijaisten asuntojen hankkimista Maltassa koskeva Maltan liittymisasiakirjan pöytäkirja N:o 6.

PL: Laki ulkomaalaisten kiinteistöhankinnoista, annettu 24 päivänä maaliskuuta 1920 (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1061, sellaisena kuin se on muutettuna).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HU: Ulkomaalaiset tarvitsevat kiinteistön hankintaan luvan asianomaiselta hallintoviranomaiselta, joka vastaa siitä maantieteellisestä alueesta, jolla kiinteistö sijaitsee.

Toimenpiteet:

HU: Hallituksen asetus nro 251/2014 (X. 2.) ulkomaiden kansalaisten muun kuin maa- ja metsätalouden tarkoituksiin käytettävien kiinteistöjen hankinnoista; ja Laki LXXVIII/1993, 1/A §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

LV: Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset saavat hankkia kaupunkien maa-alueita Latviassa tai muussa jäsenvaltiossa muodostettujen ja rekisteröityjen yhtiöiden kautta:

- i) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on jäsenvaltioiden kansalaisten, Latvian valtion tai kuntien omistuksessa yhdessä tai erikseen;
- ii) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden ja yhtiöiden omistuksessa, jonka kanssa Latvialla on sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskeva kahdenvälinen sopimus, jonka Latvian parlamentti on hyväksynyt ennen 31 päivää joulukuuta 1996;

- iii) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa, jonka kanssa Latvia on tehnyt sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan kahdenvälisen sopimuksen 31 päivän joulukuuta 1996 jälkeen, jos kyseisessä sopimuksessa on määritelty Latvian luonnollisten henkilöiden ja yhtiöiden oikeudet kyseisessä kolmannessa maassa tapahtuvan maan hankinnan osalta;
- iv) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on i–iii alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden yhteisomistuksessa; tai
- v) jos yhtiöt ovat julkisia osakeyhtiöitä, joiden osakkeet noteerataan pörssissä.

Jos Yhdistynyt kuningaskunta sallii Latvian kansalaisten ja yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä alueellaan, Latvia sallii Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä Latviassa samoin edellytyksin kuin Latvian kansalaiset.

Toimenpiteet:

LV: Laki Latvian tasavallan kaupunkien maaudistuksesta, 20 ja 21 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

DE: Kiinteistöjen hankintaan saatetaan soveltaa tiettyjä vastavuoroisuutta koskevia ehtoja.

ES: Ulkomaiset sijoitukset toimintoihin, jotka liittyvät suoraan sellaisten valtioiden diplomaattisten edustustojen kiinteistösiioituksiin, jotka eivät ole jäsenvaltioita, edellyttävät Espanjan ministerineuvoston hallinnollista lupaa, jollei sovelleta vastavuoroista vapauttamista koskevaa sopimusta.

RO: Ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt sekä ulkomaiset oikeushenkilöt (muut kuin jonkin ETA-valtion kansalaiset ja oikeushenkilöt) voivat hankkia omistusoikeuden maahan kansainvälisten sopimusten määräysten mukaisesti vastavuoroisuuteen perustuen. Ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt sekä ulkomaiset oikeushenkilöt eivät saa hankkia omistusoikeutta maahan suotuisammin ehdoin kuin ne ehdot, joita sovelletaan Euroopan unionin luonnollisiin tai oikeushenkilöihin.

Toimenpiteet:

DE: Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB; Siviilioikeuden säännösten johdantolaki).

ES: Kuninkaan asetus 664/1999, annettu 23 päivänä huhtikuuta 1999, ulkomaisista sijoituksista.

RO: Laki nro 17/2014 tietyistä kaupungin ulkopuolella sijaitsevan maatalousmaan myyntiä ja ostoa sääntelevistä toimenpiteistä ja

Laki nro 268/2001 sellaisten yritysten yksityistämisestä, jotka omistavat maatalousmaata valtion julkisessa omistuksessa ja yksityisessä hallinnassa, sekä valtion tilaviraston perustamisesta, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Toimiala – osa-ala:	Asiantuntijapalvelut – lakiasianpalvelut; patenttiasiamies, teollisoikeusasiamies, teollis- ja tekijänoikeusasiamies; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut, veroneuvontapalvelut; arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 ja 879 osittain
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo Lakiasianpalveluja koskevat velvoitteet
Luku/jakso:	Sijoitusten vapauttaminen; Rajatylittävä palvelujen kauppa ja Lakiasianpalvelujen sääntelykehys
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861 osittain)¹

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys –
Velvoitteet:

EU: Kussakin jäsenvaltiossa sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia.

¹ Tätä varaumaa sovellettaessa tarkoitetaan

- a) 'vastaanottavan lainkäyttöalueen lailla' tietyn jäsenvaltion ja unionin lainsäädäntöä;
- b) 'oman lainkäyttöalueen lailla' Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä;
- c) 'kansainvälisellä oikeudella' kansainvälistä julkisoikeutta, Euroopan unionin oikeutta lukuun ottamatta ja mukaan lukien kansainvälisillä sopimuksilla ja yleissopimuksilla vahvistettu oikeus sekä kansainvälinen tapaoikeus;
- d) 'oikeudellisilla neuvontapalveluilla' muun muassa neuvonnan antamista asiakkaille ja neuvottelua asiakkaiden kanssa asioissa, mukaan lukien liiketoimet, suhteet ja riidat, joihin liittyy lain soveltamista tai tulkintaa; osallistumista asiakkaiden kanssa tai näiden puolesta neuvotteluihin ja muihin toimiin kolmansien osapuolten kanssa tällaisissa asioissa; sekä kokonaan tai osittain lakiin perustuvien asiakirjojen laatimista ja kaikenlaisten asiakirjojen tarkastamista laissa säädettyjä tarkoituksia varten ja sen vaatimusten mukaisesti;
- e) 'lainopillisilla edustuspalveluilla' muun muassa hallintovirastoille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisesti asetetuille virallisille lainkäyttöelimille toimitettavien asiakirjojen laatimista; ja esiintymistä hallintovirastoissa, tuomioistuimissa ja muissa asianmukaisesti asetetuissa lainkäyttöelimissä käytävissä menettelyissä;
- e) 'oikeudellisilla välimies-, välitys- ja sovittelupalveluilla' välimiehelle, välittäjälle tai sovittelijalle esitettävien asiakirjojen valmistelua ja valmistautumista ja esiintymistä välimiehen, välittäjän tai sovittelijan johdolla käsiteltävissä riita-asioissa, jotka edellyttävät lain soveltamista ja tulkintaa. Se ei kata välimies-, välitys- ja sovittelupalveluja sellaisissa riita-asioissa, joihin ei liity lain soveltamista ja tulkintaa ja jotka kuuluvat liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyviin palveluihin. Se ei myöskään sisällä välimiehenä, välittäjänä tai sovittelijana toimimista. Alaryhmänä kansainvälisillä välimies-, välitys- tai sovittelupalveluilla tarkoitetaan samoja palveluja silloin, kun riidassa on osapuolia kahdesta tai useammasta maasta.

- i) Määrättyjen lakiasianpalvelujen tarjoaminen oman lainkäyttöalueen ammattinimikkeellä (CPC 861 osittain – oikeudellinen neuvonta, välimies-, välitys- ja sovittelupalvelut tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen II osaston 5 luvun 7 jakson piiriin kuuluvan oman lainkäyttöalueen lain ja kansainvälisen oikeuden osalta).

Selvyyden vuoksi todetaan, että ylähuomautusten ja erityisesti niiden 9 kohdan mukaisesti asianajajaliittoon rekisteröitymistä koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä vaatimus, että hakija on suorittanut jonkin koulutuksen toimiluvan saaneen asianajajan valvonnassa tai että hakijalla on toimipaikka tai postiosoite tietyn asianajajaliiton lainkäyttöalueella, jotta hän voi hakea kyseisen asianajajaliiton jäsenyyttä. Jotkin jäsenvaltiot voivat vaatia, että luonnollisilla henkilöillä, joilla on asianajotoimistossa/yrityksessä tietty asema, tai osakkeenomistajilla on oltava oikeus harjoittaa lakimiehen ammattia vastaanottavan lainkäyttöalueen lain osalta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Markkinoille pääsy ja Lakiasianpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

AT: Vastaanottavan lainkäyttöalueen (unionin ja jäsenvaltioiden) lakiin liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisia olevat asianajajat voivat tarjota lakiasianpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta. Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen on sallittua ainoastaan rajat ylittävällä tasolla.

Ulkomaalaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys omalla lainkäyttöalueellaan) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiaintoimiston liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia; loppuosan on oltava täysin pätevyityneiden ETA-valtion ja Sveitsin asianajajien hallussa, ja vain viimeksi mainitut voivat käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa lakiasiainyrityksen päätöksenteossa.

BE: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Ulkomaiset asianajajat voivat toimia oikeudellisina konsultteina. Asianajajat, jotka ovat ulkomaisen (EU:n ulkopuolisen) asianajajaliiton jäseniä ja jotka haluavat sijoittautua Belgiaan mutta jotka eivät täytä täysin pätevien asianajajien luetteloon, EU:n luetteloon tai harjoittelijoiden luetteloon merkitsemisen edellytyksiä, voivat pyytää rekisteröitymistä ns. B-luetteloon. Tällainen "B-luettelo" on ainoastaan Brysselin asianajajaliitossa. B-luettelossa oleva asianajaja voi tarjota määrättyjä lakiasiainpalveluja.

BG: (myös suosituimmuuskohtelun osalta): Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa Bulgariassa. Sovittelijana voi toimia ainoastaan henkilö, joka on merkitty oikeusministerin ylläpitämään yhtenäiseen sovittelijarekisteriin.

Bulgariassa yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään vastavuoroista oikeusapua koskeva kahdenvälinen sopimus.

CY: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla lakiasiainyrityksen osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

CZ: Ulkomaisilta asianajajilta edellytetään asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo).

DE: Ulkomaisten asianajajien (joilla on muualla kuin ETA-valtiossa tai Sveitsissä hankittu pätevyys) osalta voidaan soveltaa rajoituksia, jotka koskevat osakkeenomistusta lakiasiaintoimistossa, joka tarjoaa vastaanottavan lainkäyttöalueen lakiin liittyviä lakiasiaainpalveluja.

DK: Lakiasiaintoimiston osakkaita voivat olla ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut kyseisen yrityksen tai muun Tanskassa rekisteröidyn lakiasiaintoimiston työntekijät, edellä esitettyä EU:n varaumaa rajoittamatta. Yrityksen muut työntekijät voivat omistaa yhteensä alle 10 prosenttia osakkeista ja äänioikeuksista, minkä lisäksi osakkuus edellyttää, että he läpäisevät tutkinnon, joka koskee asianajajan ammatin harjoittamisen kannalta erityisen tärkeitä sääntöjä.

Hallintoneuvoston jäseniä voivat olla ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut osakkeenomistajat ja työntekijöiden edustajat. Hallintoneuvoston jäsenten enemmistön on oltava asianajajia, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä. Lakiasiaintoimiston johtajana voivat toimia ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut osakkeenomistajat, jotka ovat läpäisseet edellä mainitun tutkinnon.

ES: Määrättyjen lakiasiaainpalvelujen tarjoaminen edellyttää työsoitetta.

FR: Vakituinen ammatinharjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa tai sijoittautumista ETA-valtiossa. Edellä esitettyä EU:n varaumaa rajoittamatta: Kaikkien asianajajien osalta edellytetään, että yritys on perustettu jonkin Ranskan lainsäädännössä syrjimättömästi hyväksytyn oikeudellisen muodon mukaisesti: SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral), SEP (société en participation), SARL (société à responsabilité limitée), SAS (société par actions simplifiée), SA (société anonyme), SPE (société pluriprofessionnelle d'exercice) ja tietyin edellytyksin "association". Osakkeenomistajille, johtajille ja osakkaille voidaan asettaa erityisiä ammattitoimintaa koskevia rajoituksia.

HR: Asianajotoimiston voi perustaa ainoastaan asianajaja, jolla on kroatialainen ammattinimike (Yhdistyneen kuningaskunnan yritykset voivat perustaa sivuliikkeitä, jotka eivät saa palkata kroatialaisia asianajajia).

HU: Unkarilaisen asianajajan (ügyvéd) tai asianajotoimiston (ügyvédi iroda) kanssa on tehtävä yhteistyösopimus. Ulkomainen lainopillinen neuvonantaja ei voi olla unkarilaisen asianajotoimiston jäsen. Ulkomainen asianajaja ei ole valtuutettu valmistelemaan asiakirjoja tai toimimaan asiakkaan oikeudellisenä edustajana välimiehen, sovittelijan tai sovittelijan johdolla käsiteltävissä riita-asioissa.

PT (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Ulkomaalaiset, joilla on Portugalin jonkin oikeustieteellisen tiedekunnan myöntämä tutkintotodistus, voivat rekisteröityä Portugalin asianajajaliittoon (Ordem dos Advogados) samoin ehdoin kuin Portugalin kansalaiset, jos heidän maassaan myönnetään vastavuoroinen kohtelu Portugalin kansalaisille.

Muut ulkomaalaiset, joilla on oikeustieteen korkeakoulututkinto, jonka jokin Portugalin oikeustieteellinen tiedekunta on tunnustanut, voivat rekisteröityä asianajajaliiton jäseniksi edellyttäen, että he suorittavat vaaditun koulutuksen ja läpäisevät lopullisen arviointi- ja hyväksymistutkinnon.

Oikeudellista neuvontaa saavat antaa juristit, edellyttäen että heillä on ammatillinen kotipaikka ("domiciliação") Portugalissa ja he läpäisevät pääsykokeen ja rekisteröityvät asianajajaliittoon.

RO: Ulkomainen asianajaja ei saa esittää kirjallisia tai suullisia päätelmiä tuomioistuimessa tai muissa lainkäyttöelimissä, kansainvälisiä välimiesmenettelyjä lukuun ottamatta.

SE: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Edellä esitettyä EU:n varaumaa rajoittamatta: Ruotsin asianajajaliiton jäsenen voi palkata vain asianajajaliiton jäsen tai yritys, joka harjoittaa asianajajaliiton jäsenen liiketoimintaa. Asianajajaliiton jäsenen voi kuitenkin palkata ulkomainen asianajotoimintaa harjoittava yritys, jos kyseisellä yrityksellä on kotipaikka unionin jäsenvaltiossa, ETA-valtiossa tai Sveitsin valaliitossa. Ruotsin asianajajaliiton jäsen voi olla myös Euroopan unionin ulkopuolisen lakiasiaintoimiston palveluksessa, jollei Ruotsin asianajajaliiton hallituksen vahvistamasta poikkeuksesta muuta johdu.

Yrityksen tai henkilöyhtiön muodossa toimintaansa harjoittavilla Ruotsin asianajajaliiton jäsenillä ei saa olla muita tehtäviä, eivätkä he saa harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin asianajajan ammattia. Yhteistyö muiden asianajoyritysten kanssa on sallittua, mutta yhteistyö ulkomaisten yritysten kanssa edellyttää Ruotsin asianajajaliiton hallituksen lupaa. Vain asianajajaliiton jäsen voi suoraan tai epäsuoraan taikka yrityksen kautta toimia asianajajana, omistaa yrityksen osakkeita tai olla yhtiökumppani. Vain asianajajaliiton jäsen voi olla yrityksen tai henkilöyhtiön hallituksen jäsen tai varajäsen tai toimitusjohtaja taikka valtuutettu allekirjoittaja tai sihteeri.

SI: (Myös suosituimmuuskohtelun osalta) Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus harjoittaa lakimiehen ammattia oman lainkäyttöalueen lain osalta, voi tarjota lakiasiaainpalveluja tai harjoittaa lakimiehen ammattia asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy. Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakiasiaain rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö), sanotun kuitenkin rajoittamatta syrjimätöntä oikeudellista muotoa koskevaa EU:n varaumaa. Lakiasiaainyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasiaintoimiston osakkaita.

SK: EU:n ulkopuolisten maiden asianajajien osalta edellytetään tosiasiallista vastavuoroisuutta.

- ii) Muut lakiasiaainpalvelut (vastaanottavan lainkäyttöalueen laki, mukaan lukien oikeudellinen neuvonta, välimies-, välitys- ja sovittelupalvelut sekä oikeudelliseen edustukseen liittyvät palvelut)

Selvyyden vuoksi todetaan, että ylähuomautusten ja erityisesti niiden 9 kohdan mukaisesti asianajajaliittoon rekisteröitymistä koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä vaatimus, jonka mukaan hakijalla on oltava vastaanottavalla lainkäyttöalueella oikeustieteen tutkinto tai vastaava tai että hakija on suorittanut jonkin koulutuksen toimiluvan saaneen asianajajan valvonnassa taikka että hakijalla on toimipaikka tai postiosoite asianajajaliiton lainkäyttöalueella, jotta hän voi hakea kyseisen asianajajaliiton jäsenyyttä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Luonnollisen tai oikeushenkilön edustajana Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO) voivat toimia ainoastaan sellaiset oikeusalan ammattilaiset, joilla on oikeus harjoittaa ammattiaan jossakin ETAn jäsenvaltiossa ja ammatillinen kotipaikka ETAssa, siltä osin kuin heillä on kyseisessä jäsenvaltiossa oikeus toimia edustajana tavaramerkkejä tai teollisoikeuksia koskevissa asioissa, sekä edustajat, jotka mainitaan EUIPON hyväksytyjen edustajien luettelossa. (CPC 861 osittain)

AT: Vastaanottavan lainkäyttöalueen (unionin ja jäsenvaltioiden) lakiin liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisia olevat asianajajat voivat tarjota lakiasiainpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta. Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen on sallittua ainoastaan rajat ylittävällä tasolla.

Ulkomaalaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys omalla lainkäyttöalueellaan) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiaintoimiston liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia; loppuosan on oltava täysin pätevöityneiden ETA-valtion ja Sveitsin asianajajien hallussa, ja vain viimeksi mainitut voivat käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa lakiasiainyrityksen päätöksenteossa.

BE: (myös suosituimmuuskohtelun osalta) Asianajajaliiton täysjäsenyys, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asuinpaikkaa. Ulkomaalaista asianajajaa koskeva asuinpaikkavaatimus asianajajaliiton täysjäsenyyden saamiseksi on vähintään kuusi vuotta rekisteröintihakemuksen päivästä, tietyin edellytyksin kolme vuotta. Vaatimuksena on Belgian ulkoasiainministerin antama todistus kansallisen oikeuden tai kansainvälisen yleissopimuksen sallimasta vastavuoroisuudesta (vastavuoroisuusehto).

Ulkomaiset asianajajat voivat toimia lainopillisina konsultteina. Asianajajat, jotka ovat ulkomaisen (EU:n ulkopuolisen) asianajajaliiton jäseniä ja jotka haluavat sijoittautua Belgiaan mutta jotka eivät täytä täysin pätevien asianajajien luetteloon, EU:n luetteloon tai harjoittelijoiden luetteloon merkitsemisen edellytyksiä, voivat pyytää rekisteröitymistä ns. B-luetteloon. Tällainen "B-luettelo" on ainoastaan Brysselin asianajajaliitossa. B-luettelossa oleva asianajaja voi antaa neuvontaa. Edustaminen "Cour de Cassation" -oikeusistuimessa edellyttää, että edustajan nimi on kirjattu hyväksyttyjen edustajien listalle.

BG: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Varattu jäsenvaltion, ETA-sopimuksen osapuolena olevan toisen valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisille, joille on myönnetty lupa harjoittaa asianajajan ammattia jonkin edellä mainitun maan lainsäädännön mukaisesti. Ulkomaalainen (edellä mainittuja lukuun ottamatta), jolla on lupa harjoittaa asianajajan ammattia oman maansa lainsäädännön mukaisesti, voi toimia Bulgarian tasavallan oikeusviranomaisissa oman maansa kansalaisen puolustusasianajajana tai -asiamiehenä erityistapauksessa yhdessä bulgarialaisen asianajajan kanssa, jos tästä on sovittu Bulgarian ja asianomaisen vieraan valtion välisessä sopimuksessa, tai esittää korkeimmalle asianajajaneuvostolle asiaa koskevan alustavan pyynnön, jos vastavuoroisuusedellytys täyttyy. Oikeusministeri nimeää korkeimman asianajajaneuvoston puheenjohtajan pyynnöstä maat, joiden osalta on olemassa tällainen vastavuoroisuussuhde. Voidakseen tarjota oikeudellisia sovittelupalveluja ulkomaalaisella on oltava lupa pitkäaikaiseen tai pysyvään oleskeluun Bulgarian tasavallassa, minkä lisäksi edellytetään, että hänet on merkitty oikeusministerin ylläpitämään yhtenäiseen sovittelijarekisteriin.

CY: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla lakiasiainyrityksen osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

CZ: Tšekin asianajajaliiton täysjäsenyyden saamiseksi edellytetään, että ulkomaisilla asianajajilla on asuinpaikka Tšekissä (kaupallinen läsnäolo).

DE: Asianajajaliiton jäsenyyden myöntää vain asianajajille, joilla on ETA-valtiossa tai Sveitsissä suoritettu tutkinto. Heillä on tällöin oikeus tarjota lakiasiainpalveluja. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa. Toimivaltainen asianajajaliitto voi myöntää poikkeuksia. Ulkomaisten asianajajien (joilla on muualla kuin ETA-valtiossa tai Sveitsissä hankittu pätevyys) voidaan soveltaa rajoituksia, jotka koskevat osakkeenomistusta lakiasiaintoimistossa, joka tarjoaa sisäiseen oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja.

DK: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen asianajajan ("advokat") nimikkeellä tai millä tahansa muulla vastaavalla nimikkeellä sekä edustaminen tuomioistuimissa on varattu asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. EU- ja ETA-valtioiden sekä Sveitsin asianajajat voivat harjoittaa ammattiaan lähtömaansa nimikkeellä.

Lakiasiaintoimiston osakkaita voivat olla ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut kyseisen yrityksen tai muun Tanskassa rekisteröidyn lakiasiaintoimiston työntekijät, anotun kuitenkin rajoittamatta syrjimätöntä oikeudellista muotoa koskevaa EU:n varaumaa. Yrityksen muut työntekijät voivat omistaa yhteensä alle 10 prosenttia osakkeista ja äänioikeuksista, minkä lisäksi osakkuus edellyttää, että he läpäisevät tutkinnon, joka koskee asianajajan ammatin harjoittamisen kannalta erityisen tärkeitä sääntöjä.

Hallintoneuvoston jäseniä voivat olla ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut osakkeenomistajat ja työntekijöiden edustajat. Hallintoneuvoston jäsenten enemmistön on oltava asianajajia, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä. Lakiasiaintoimiston johtajana voivat toimia ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut osakkeenomistajat, jotka ovat läpäisseet edellä mainitun tutkinnon.

EE: Vaatimuksena on asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo).

EL: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo).

ES: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää kansalaisuutta koskevia poikkeuksia.

FI: Ammattinimikkeen "asianajaja" (tai ruotsiksi "advokat") käyttö edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa tai Sveitsissä ja asianajajaliiton jäsenyyttä. Lakiasianpalveluja voi tarjota myös asianajajaliittoon kuulumaton henkilö.

FR: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää asuinpaikkaa tai sijoittautumista ETA:n alueelle, mikä on tarpeen lakiasianpalvelujen harjoittamista varten, sanotun kuitenkin rajoittamatta syrjimätöntä oikeudellista muotoa koskevaa EU:n varaumaa. Lakiasiaintoimistossa osakeomistukseen ja äänioikeuksiin voidaan soveltaa osapuolten ammattitoimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia. Edustamiseen "Cour de Cassation"- ja "Conseil d'Etat" -oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä, ja ne on varattu Ranskan ja EU:n kansalaisille.

Kaikkien asianajajien osalta edellytetään, että yritys on perustettu jonkin Ranskan lainsäädännössä syrjimättömästi hyväksytyn oikeudellisen muodon mukaisesti: SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral), SEP (société en participation), SARL (société à responsabilité limitée), SAS (société par actions simplifiée), SA (société anonyme), SPE (société pluriprofessionnelle d'exercice) ja tietyin edellytyksin "association". Vakituinen ammatinharjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa tai sijoittautumista ETA-valtiossa.

HR: Edellytyksenä on Euroopan unionin kansalaisuus.

HU: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo).

LT: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo).

Ulkomaisten asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan kansainvälisten sopimusten mukaisesti, mukaan lukien erityismääräykset edustuksesta tuomioistuimissa. Edustaminen tuomioistuimissa edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

LU (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo). Asianajajaliiton neuvosto voi poiketa ulkomaan kansalaista koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta vastavuoroisuuden perusteella.

LV (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus. Ulkomaiset asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan vastavuoroista oikeusapua koskevien kahdenvälisten sopimusten mukaisesti.

Euroopan unionin tai ulkomaisten asianajajien osalta on olemassa erityisvaatimuksia. Esimerkiksi osallistuminen rikosoikeudenkäynteihin on sallittua ainoastaan yhteistyössä Latvian valantehneiden asianajajien liittoon kuuluvan asianajajan kanssa.

MT: Edellytyksenä on ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuus ja asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo).

NL: Ainoastaan Alankomaiden rekisteriin merkityt, paikallisen toimiluvan saaneet asianajajat voivat käyttää nimikettä "asianajaja". Nimikkeen "asianajaja" käyttämisen sijaan (ei-rekisteröityjen) ulkomaisten asianajajien on mainittava oman lainkäyttöalueensa ammattialajärjestö Alankomaissa tapahtuvaa toimintaansa varten.

PT (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Edellytyksenä on asuinpaikka (kaupallinen läsnäolo). Edustaminen tuomioistuimissa edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Ulkomaalaiset, joilla on Portugalin jonkin oikeustieteellisen tiedekunnan myöntämä tutkintotodistus, voivat rekisteröityä Portugalin asianajajaliittoon (Ordem dos Advogados) samoin ehdoin kuin Portugalin kansalaiset, jos heidän maassaan myönnetään vastavuoroinen kohtelu Portugalin kansalaisille.

Muut ulkomaalaiset, joilla on oikeustieteen korkeakoulututkinto, jonka jokin Portugalin oikeustieteellinen tiedekunta on tunnustanut, voivat rekisteröityä asianajajaliiton jäseniksi edellyttäen, että he suorittavat vaaditun koulutuksen ja läpäisevät lopullisen arviointi- ja hyväksymistutkinnon. Vain sellaiset lakiasiainyritykset, joiden osakepääoma on yksinomaan Portugalin asianajajaliittoon hyväksytyjen asianajajien omistuksessa, voivat harjoittaa toimintaa Portugalissa.

RO: Ulkomainen asianajaja ei saa esittää kirjallisia tai suullisia päätelmiä tuomioistuimessa tai muissa lainkäyttöelimissä, kansainvälisiä välimiesmenettelyjä lukuun ottamatta.

SE: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Asianajajaliiton jäsenyys ja nimikkeen "advokat" käyttö edellyttävät asuinpaikkaa ETA-valtiossa tai Sveitsissä. Ruotsin asianajajaliiton hallitus voi myöntää poikkeuksia. Asianajajaliiton jäsenyys ei ole edellytys Ruotsin oikeuden harjoittamiselle.

Ruotsin asianajajaliiton jäsenen voi palkata vain asianajajaliiton jäsen tai yritys, joka harjoittaa asianajajaliiton jäsenen liiketoimintaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta syrjimätöntä oikeudellista muotoa koskevaa EU:n varaumaa. Asianajajaliiton jäsenen voi kuitenkin palkata ulkomainen asianajotoimintaa harjoittava yritys, jos kyseisellä yrityksellä on kotipaikka ETA-valtiossa tai Sveitsin valaliitossa. Ruotsin asianajajaliiton jäsen voi olla myös Euroopan unionin ulkopuolisen lakiasiaintoimiston palveluksessa, jollei Ruotsin asianajajaliiton hallituksen vahvistamasta poikkeuksesta muuta johdu.

Yrityksen tai henkilöyhtiön muodossa toimintaansa harjoittavilla Ruotsin asianajajaliiton jäsenillä ei saa olla muita tehtäviä, eivätkä he saa harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin asianajajan ammattia. Yhteistyö muiden asianajoyritysten kanssa on sallittua, mutta yhteistyö ulkomaisten yritysten kanssa edellyttää Ruotsin asianajajaliiton hallituksen lupaa. Vain asianajajaliiton jäsen voi suoraan tai epäsuoraan taikka yrityksen kautta toimia asianajajana, omistaa yrityksen osakkeita tai olla yhtiökumppani. Vain asianajajaliiton jäsen voi olla yrityksen tai henkilöyhtiön hallituksen jäsen tai varajäsen tai toimitusjohtaja taikka valtuutettu allekirjoittaja tai sihteeri.

SI: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Asiakkaiden edustaminen tuomioistuimessa maksua vastaan edellyttää kaupallista läsnäoloa Slovenian tasavallassa. Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus harjoittaa lakimiehen ammattia oman lainkäyttöalueen lain osalta, voi harjoittaa lakiasiaainpalveluja tai lakimiehen ammattia asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy.

Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakiasiaan rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö), sanotun kuitenkin rajoittamatta syrjimätöntä oikeudellista muotoa koskevaa EU:n varaumaa. Lakiasiainyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasiaintoimiston osakkaita.

SK: (koskee myös suosituimmuuskohtelua) Vastaanottavan lainkäyttöalueen (Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden) lakiin liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). EU:n ulkopuolisten maiden asianajajien osalta edellytetään tosiasiallista vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2017/1001¹ 120 artikla; Neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002², annettu 12 päivänä joulukuuta 2001, 78 artikla.

AT: Rechtsanwaltsordnung (asianajajalaki) – RAO, RGBI. nro 96/1868, 1 artikla ja 21c §.

BE: Belgian oikeudenkäyntilaki (428–508 §), Kuninkaan asetus, annettu 24 päivänä elokuuta 1970.

BG: Asianajajalaki, Sovittelulaki ja Laki notaareista ja notaaritoiminnasta.

CY: Asianajajalaki (2 luku), sellaisena kuin se on muutettuna.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1001, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, Euroopan unionin tavaramerkistä (EUVL L 154, 16.6.2017, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 6/2002, annettu 12 päivänä joulukuuta 2001, yhteisömallista (EYVL L 3, 5.1.2002, s. 1).

CZ: Laki nro 85/1996 Kok., Laki lainopillisista ammanteista.

DE: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) (liittovaltion asianajajalaki), 59e, 59f ja 206 §;
Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG),
Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG), 10 §.

DK: Retsplejeloven (Oikeudenkäymislaki) 12 ja 13 luku (konsolidoitu laki No. 1284, annettu
14 päivänä marraskuuta 2018).

EE: Advokatuuriseadus (asianajajaliittolaki),
Tsiviilkohtumenetluse seadustik (siviiliprosessilaki), Halduskohtumenetluse seadus
(hallintotuomioistuinprosessilaki), Kriminaalmenetluse seadustik (rikosprosessilaki) ja
Väärteomenetluse seadustik (rikkomusprosessilaki).

EL: Uusi asianajajalaki nro 4194/2013.

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, 13.1a §.

FI: Laki asianajajista (496/1958), 1 ja 3 § ja Oikeudenkäymiskaari (4/1734).

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990, décret 91-1197 du
27 novembre 1991, ja Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: Laki lainopillisista ammateista (OG 9/94, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Laki LXXVIII/2017 asianajajan ammatin harjoittamisesta.

LT: Liettuan tasavallan laki nro IX-2066 asianajajaliitosta, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2004, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 12 päivänä joulukuuta 2017 annetulla lailla nro XIII-571.

LU: Laki, annettu 16 päivänä joulukuuta 2011, asianajajan ammatista 10 päivänä elokuuta 1991 annetun lain muuttamisesta.

LV: Rikosprosessilaki, 79 §, ja Latvian tasavallan asianajajalaki, 4 §.

MT: Code of Organisation and Civil Procedure (laki riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestyksestä), 12 luku.

NL: Advocatenwet (asianajajalaki).

PT: Laki 145/2015, 9 set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º 194 substituído p/ art.º 201.º; e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º).

Portugalin asianajajaliiton perussääntö (Estatuto da Ordem dos Advogados) ja asetus 229/2004, 5 ja 7–9 §,

Asetus 88/2003, 77 ja 102 §,

Toimistoasianajajaliiton säännöstö (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 49/2004 ja lain 154/2015 14 §:llä; lailla 14/2006 ja asetuksella N:o 226/2008, sellaisena kuin se on muutettuna 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetulla lailla 41/2013;

Laki 78/2001, 31 §:n 4 kohta, Alterada p/ Lei 54/2013, 31 jul.;

Perhe- ja työasioiden sovittelua koskeva määräys (Ordinance 282/2010), alterada p/ Portaria 283/2018, 19 out;

Rikossovittelulaki 21/2007, 12 §,

Laki 22/2013, 26 fev., alterada p/ Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril.

RO: Asianajajalaki,
Sovittelulaki ja
Laki notaareista ja notaaritoiminnasta.

SE: Rättegångsbalken (Ruotsin oikeudenkäymiskaari) (1942:740) ja Ruotsin asianajajaliiton
käytännesäännöt, hyväksytty 29 päivänä elokuuta 2008.

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB8 Državnega Zbora RS z dne
7 junij 2019 (asianajajalaki), Slovenian parlamentin laatima epävirallinen konsolidoitu teksti,
7 päivänä kesäkuuta 2019).

SK: Asianajolaki 586/2003, 2 ja 12 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

PL: Ulkomaiset asianajajat voivat sijoittautua ainoastaan rekisteröidyn henkilöyhtiön,
kommandiittiyhtiön tai kommandiittiosakeyhtiön muodossa.

Toimenpiteet:

PL: Laki ulkomaisten asianajajien tarjoamasta oikeusavusta Puolan tasavallassa, annettu 5 päivänä
heinäkuuta 2002, 19 §.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

IE, IT: Vastaanottavan lainkäyttöalueen lakiin liittyvien lakiasiaainpalvelujen tarjoamisen, mukaan
luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo).

Toimenpiteet:

IE: Solicitors Acts 1954–2011 (asianajajalait vuosilta 1954–2011).

IT: Kuninkaan asetus 1578/1933, 17 §, Laki lainopillisista ammanteista.

b) Patenttiasiamiehet, teollisoikeusasiamiehet, teollis- ja tekijänoikeusasiamiehet (CPC 879 osittain sekä 861 ja 8613)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

AT: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta, ja asuinpaikkaa siellä edellytetään.

BG ja CY: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. CY, edellytetään asuinpaikkaa.

DE: Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain patenttilakimiehille, joilla on Saksassa suoritettu tutkinto. Heillä on tällöin oikeus tarjota Saksan sisäistä oikeutta koskevia patenttiasiamiespalveluja. Ulkomaiset patenttilakimiehet voivat tarjota ulkomaiseen oikeuteen perustuvia lakiasiainpalveluja osoittamalla asiantuntemuksensa. Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen Saksassa edellyttää rekisteröintiä. Ulkomaiset (joilla on muualla kuin ETA-valtiossa tai Sveitsissä suoritettu tutkinto) patenttilakimiehet eivät saa perustaa yritystä yhdessä kansallisten patenttilakimiesten kanssa.

Ulkomaiset (muut kuin ETA-valtion ja Sveitsin) patenttilakimiehet voivat toteuttaa kaupallisen läsnäolonsa ainoastaan yhtiömuodossa Patentanwalts-GmbH tai Patentanwalts-AG hankkimalla vähemmistöosuuden.

EE: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää Viron tai EU:n kansalaisuutta ja pysyvää asuinpaikkaa.

ES ja PT: Teollisoikeusasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta.

FR: Teollisoikeusasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää sijoittautumista tai asuinpaikkaa ETA-valtiossa. Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta. Asiakkaan edustaminen kansallisessa teollisoikeuksien virastossa edellyttää sijoittautumista ETA-valtioon. Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on SCP (société civile professionnelle) tai SEL (société d'exercice libéral) tai tietyin edellytyksin mikä tahansa muu oikeudellinen muoto. Oikeudellisesta muodosta riippumatta yli puolet osakkeista ja äänioikeuksista on oltava ETA:n kansalaisia olevien ammattihenkilöiden omistuksessa. Lakiasiaintoimistot voivat tarjota teollisoikeusasiamiehen palveluja (ks. lakiasiaainpalveluja koskeva varauma).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

FI ja HU: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa.

SI: Rekisteröityjen oikeuksien (patentit, tavaramerkit ja mallisuoja) haltijalla tai hakijalla on oltava asuinpaikka Sloveniassa. Vaihtoehtoisesti vaaditaan Sloveniassa rekisteröity patenttiasiamies tai tavaramerkki- ja malliasiamies, jonka päätarkoituksena on suorittaa esimerkiksi menettelyihin ja ilmoituksiin liittyviä palveluja.

Toimenpiteet:

AT: Patenttiasiamieslaki (2 ja 16a §).

BG: Asetus teollis- ja tekijänoikeuksia koskevista edustajista, 4 §.

CY: Asianajajalaki (2 luku), sellaisena kuin se on muutettuna.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO).

EE: Patendivoliniku seadus (patenttiasiamieslaki) § 2 (14).

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, 155157 §.

FI: Tavaramerkkilaki (7/1964),

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (22/2014); ja

Laki kasvinjalostajanoikeudesta 1279/2009; ja Mallioikeuslaki 221/1971.

FR: Code de la propriété intellectuelle

HU: Laki XXXII patenttiasiamiehistä vuodelta 1995.

PT: Asetus 15/95, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 17/2010, määräyksen (portaria) 1200/2010 5 artiklalla ja määräyksellä (portaria) 239/2013, ja Laki 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (Laki teollisoikeuksista), Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 100/13 ja 23/20 (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 51/06 – virallinen konsolidoitu teksti 100/13 ja 23/20).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

IE: Sijoittautuminen edellyttää, että vähintään yksi yrityksen johtajista, osakkaista, päälliköistä tai työntekijöistä rekisteröidään Irlannissa patenttiasiamieheksi tai teollis- ja tekijänoikeusasiamieheksi. Rajat ylittävä toiminta edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta, kaupallista läsnäoloa ja päätoimipaikkaa ETA-valtiossa sekä ETA-valtion lainsäädännön mukaista pätevyyttä.

Toimenpiteet:

IE: Trade Marks Act 1996 (tavaramerkkilaki vuodelta 1996), sellaisena kuin se on muutettuna, 85 ja 86 §.

Trade Marks Rules 1996 (tavaramerkkisäännöt vuodelta 1996), säännöt 51, 51A ja 51B. Patent Act 1992 (patenttilaki vuodelta 1992), sellaisena kuin se on muutettuna, 106 ja 107 §; ja patenttiasiamiessäännöt S.I 580 vuodelta 2015).

- c) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 8621 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219, 86220)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevöityneiden ulkomaisten tilinpitäjien ja kirjanpitäjien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia.

Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa (CPC 862).

FR: Edellytetään sijoittautumista tai asuinpaikkaa. Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (Société en nom collectif) ja SCS (Société en commandite simple). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) tai SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice). (CPC 86213, 86219, 86220).

IT: Asuinpaikka tai yrityksen kotipaikka on edellytys ammattirekisteriin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoamiselle (CPC 86213, 86219 ja 86220).

PT: (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Asuinpaikka tai yrityksen kotipaikka on edellytys sertifioitujen tilintarkastajien ammattirekisteriin (Ordem dos Contabilistas Certificados) merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena kirjanpitopalvelujen tarjoamiselle, edellyttäen että Portugalin kansalaisiin sovelletaan vastavuoroista kohtelua.

Toimenpiteet:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl. I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §; ja Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I Nr. 191/2013, 7, 11 ja 28 §.

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

IT: Asetus 139/2005; Laki 248/2006.

PT: Lakiasetus N:o 452/99, sellaisena kuin se on muutettuna 7 päivänä syyskuuta 2015 annetulla lailla N:o 139/2015.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SI: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito palvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista Euroopan unioniin (CPC 86213, 86219 ja 86220).

Toimenpiteet:

SI: Laki palveluista sisämarkkinoilla, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 21/10.

d) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

EU: Lakisääteisten tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää hyväksyntää jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, jotka voivat tunnustaa Yhdistyneen kuningaskunnan tai minkä tahansa muun kolmannen maan kansalaisen pätevyyden vastaavuuden vastavuoroisuuden perusteella (CPC 8621).

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY².

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

BG: Oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia saatetaan soveltaa.

Toimenpiteet:

BG: Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevyityneiden ulkomaisten tilintarkastajien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia. Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl. I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §;

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää hyväksymistä tilintarkastajana Tanskassa. Hyväksyntä edellyttää asuinpaikkaa jossakin ETAn jäsenvaltiossa. Tilintarkastajien hyväksytyjen tilintarkastusyhteisöjen ja muiden kuin perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla annetun direktiivin 2006/43/EY täytäntöönpanosta annetun asetuksen mukaisesti hyväksytyjen tilintarkastusyhteisöjen osalta äänioikeus ei saa ylittää 10:tä prosenttia äänioikeudesta.

FR: (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Lakisääteiset tilintarkastukset: edellytetään sijoittautumista tai asuinpaikkaa. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset voivat tarjota lakisääteisiä tilintarkastuspalveluja Ranskassa vastavuoroisuuden perusteella. Tarjoaminen missä tahansa yhtiömuodossa, lukuun ottamatta niitä, joissa osakkaita pidetään elinkeinonharjoittajina ("commerçants"), kuten SNC (Société en nom collectif) ja SCS (Société en commandite single).

PL: Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista Euroopan unioniin.

Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia.

Toimenpiteet:

DK: Revisorloven (Tanskan laki hyväksytyistä tilintarkastajista ja tilintarkastusyhteisöistä), laki nro 1287, annettu 20 päivänä marraskuuta 2018.

FR: Code de commerce

PL: Laki lakisääteisistä tilintarkastajista, tilintarkastusyhteisöistä ja julkisesta valvonnasta, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, Puolan virallinen lehti nro vuodelta 2017, kohta 1089.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

CY: Toimilupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: osa-alan työllisyystilanne. Luonnollisten henkilöiden väliset ammatilliset kumppanuudet (henkilöyhtiöt) sallitaan.

SK: Vain yritykset, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeudesta vähintään 60 prosenttia on varattu Slovakian tai jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Slovakiassa.

Toimenpiteet:

CY: Laki tilintarkastajista vuodelta 2017 (Laki 53(I)/2017).

SK: Laki nro 423/2015 lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

DE: Tilintarkastusyrietykset ("Wirtschaftsprüfungsgesellschaften") voivat toimia ainoastaan oikeudellisissa muodoissa, jotka ovat hyväksyttäviä ETA-alueella. Avoimet yhtiöt ja kaupalliset kommandiittiyhtiöt voidaan tunnustaa "Wirtschaftsprüfungsgesellschaft"-yrityksiksi, jos ne on merkitty kaupparekisteriin kauppaa käyviksi henkilöyhtiöiksi niiden omaisuudenhoitotoimintojen perusteella, WPO, 27 §. Kolmansien maiden tilintarkastajat, jotka on rekisteröity WPO:n 134 §:n mukaisesti, voivat tehdä sellaisten unionin ulkopuolella päätoimipaikkaa pitävien yritysten vuotuisten tilinpäätösten lakisääteiset tarkastukset tai konsolidoidut tilinpäätökset, joiden siirtokelpoiset arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla.

Toimenpiteet:

DE: Handelsgesetzbuch (HGB; Kauppalaki); Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung - WPO; Laki tilintarkastajista).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

ES: Lakisääteisen tilintarkastajan on oltava jäsenvaltion kansalainen. Tätä varauttaa ei sovelleta Espanjan säännellyillä markkinoilla listattujen Euroopan unionin ulkopuolisten maiden yritysten tilintarkastuksiin.

Toimenpiteet:

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (uusi tilintarkastuslaki 22/2015, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2015).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

EE: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia. Tilintarkastusyhteisön osakkeiden edustamista äänistä enemmistön on oltava valantehneillä tilintarkastajilla, jotka ovat ETAn jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa ja jotka ovat hankkineet pätevyytensä ETAn jäsenvaltiossa, tai tilintarkastusyhteisöillä. Tilintarkastusyhteisöä lain nojalla edustavista henkilöistä vähintään kolmen neljäsosan on täytynyt hankkia pätevyytensä jossakin ETAn jäsenvaltiossa.

Toimenpiteet:

EE: Laki tilintarkastajien toiminnasta (Audiitortevuse seadus) 76–77 §

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SI: Vaatimuksena on kaupallinen läsnäolo. Kolmannen maan tilintarkastusyhteisö voi olla osakkeenomistaja slovenialaisessa tilintarkastusyrityksessä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yrityksen kanssa, jos sen kolmannen maan lainsäädännön mukaan, jossa tilintarkastusyhteisö on perustettu, slovenialaiset tilintarkastusyrietykset voivat olla osakkeenomistajia kyseisen maan tilintarkastusyhteisössä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yhteisön kanssa (vastavuoroisuusvaatimus).

Toimenpiteet:

SI: Tilintarkastuslaki (ZRev-2), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 65/2008 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 84/18); ja Yhtiölaki (ZGD-1), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 42/2006 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 22/19 – ZPosS).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Vaatimuksena on Belgiaan sijoittautuminen. Ammatinharjoittamisen ja siihen liittyvien asiakirjojen ja kirjeenvaihdon säilyttämisen on tapahduttava Belgiassa, ja sijoittautuneella yrityksellä on oltava vähintään yksi hallinto- tai johtohenkilö, joka on hyväksytty toimimaan tilintarkastajana.

FI: Vähintään yhdellä suomalaisen osakeyhtiön ja sellaisten yhtiöiden, joilla on velvollisuus suorittaa tilintarkastus, tilintarkastajalla on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. Tilintarkastajan on oltava paikallisesti hyväksytty tilintarkastaja tai paikallisesti hyväksytty tilintarkastusyhteisö.

HR: Tilintarkastuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Kroatiaan sijoittautuneet oikeushenkilöt tai Kroatiassa asuvat luonnolliset henkilöt.

IT: Luonnollisten henkilöiden suorittamien tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa Italiassa.

LT: Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista ETA-valtioon.

SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat ja Ruotsissa rekisteröidyt tilintarkastusyrietykset voivat tarjota lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevia palveluja. Asuinpaikkaa ETA-valtiossa edellytetään. Nimikkeitä "hyväksytty tilintarkastaja" ja "valtuutettu tilintarkastaja" saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa. Sellaisten taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksytyjä tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jollei hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen muuta salli erityistapauksissa.

Toimenpiteet:

BE: Laki tilintarkastajien ammatin ja julkisen valvonnan järjestämisestä, annettu 7 päivänä joulukuuta 2016 (laki tilintarkastajista).

FI: Tilintarkastuslaki (459/2007) ja alakohtaiset lait, joissa edellytetään paikallisesti toimiluvan saaneiden tilintarkastajien käyttöä.

HR: Tilintarkastuslaki (OG 146/05, 139/08, 144/12), 3 §.

IT: Asetus 58/1998, 155, 158 ja 161 §;

Tasavallan presidentin asetus 99/1998 ja Asetus 39/2010, 2 §.

LT: Tilintarkastuslaki nro VIII -1227, annettu 15 päivänä kesäkuuta 1999 (uusi toisinto nro X1676, annettu 3 päivänä heinäkuuta 2008).

SE: Revisorslagen (tilintarkastajalaki) (2001:883),

Revisionslag (tilintarkastuslaki) (1999:1079),

Aktiebolagslagen (osakeyhtiölaki) (2005:551),

Lag om ekonomiska föreningar (laki taloudellisista yhteenliittymistä) (2018:672) ja

Muut säädökset, joilla säännellään hyväksytyjen tilintarkastajien toimintaa.

- e) Veroneuvontapalvelut (CPC 863, ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan "lakiasiaainpalvelut")

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön mukaisesti päteväityneiden ulkomaisten veroneuvojien

pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia.

Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl.

I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §;

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

FR: Edellytetään sijoittautumista tai asuinpaikkaa. Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (Société en nom collectif) ja SCS (Société en commandite simple). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) tai SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice).

Toimenpiteet:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Veroneuvojilta edellytetään jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimenpiteet:

BG: Kirjanpitolaki,

Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta, Luonnollisten henkilöiden tuloverolaki ja Yritysten tuloverolaki.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

HU: Veroneuvontapalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa.

IT: Edellytetään asuinpaikkaa Italiassa.

Toimenpiteet:

HU: Laki 150/2017 verotuksesta; hallituksen asetus 2018/263 veroneuvontapalvelujen rekisteröinnistä ja koulutuksesta.

IT: Asetus 139/2005; Laki 248/2006.

- f) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

FR: Arkkitehti voi sijoittautua Ranskaan arkkitehtipalvelujen tarjoamiseksi ainoastaan toimimalla (syrjimättömästi) jossakin seuraavista oikeudellisista muodoista: SA ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée), EURL (Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCP (en commandite par actions), SCOP (Société coopérative et participative), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral), SAS (Société par actions simplifiée) tai toimimalla yksityisyrittäjänä tai osakkaana arkkitehtiyrityksessä (CPC 8671).

Toimenpiteet:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation;

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA ja Loi 77-2 du 3 janvier 1977.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Luonnollisten henkilöiden tarjoamat arkkitehtuuri-, kaupunkisuunnittelu- ja insinööripalvelut edellyttävät asuinpaikkaa ETA-valtiossa tai Sveitsin valaliitossa.

Toimenpiteet:

BG: Aluesuunnittelulaki,

Laki rakennusalan ammattikamarista ja

Laki hankekehittämisestä ja hankesuunnittelusta vastaavien arkkitehtien ja insinöörien ammattikamarista.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

HR: Kroatiaassa valtuutetun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on validoitava kaikki ulkomaisen arkkitehdin, insinöörin tai kaupunkisuunnitteluarkkitehdin laatimat suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Toimenpiteet:

HR: Laki fyysisestä suunnittelusta ja rakennustoiminnasta (OG 118/18, 110/19)

Fyysistä suunnittelua koskeva laki (OG 153/13, 39/19).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu Paikallinen läsnäolo:

CY: Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelujen, teknisten palvelujen ja teknisten kokonaispalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Toimenpiteet:

CY: Laki 41/1962, sellaisena kuin se on muutettuna; Laki 224/1990, sellaisena kuin se on muutettuna; Laki 29(1)/2001 sellaisena kuin se on muutettuna.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Asuinpaikka ETA-valtiossa vaaditaan.

HU: Seuraavien palvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa, kun niitä tarjoaa Unkarin alueella oleskeleva luonnollinen henkilö: arkkitehtipalvelut, tekniset palvelut (sovelletaan ainoastaan korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin), tekniset kokonaispalvelut ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Asuinpaikka tai yrityksen kotipaikka/osoite Italiassa on edellytys ammattirekisteriin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena arkkitehtipalvelujen ja teknisten palvelujen tarjoamiselle (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

SK: Asuinpaikka ETA-valtiossa on edellytys ammattikamariin merkitsemiselle, mikä on vaatimuksena arkkitehtipalvelujen ja teknisten palvelujen tarjoamiselle (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Toimenpiteet:

CZ: Laki talonrakennuslalla toimivien valtuutettujen arkkitehtien sekä valtuutettujen insinöörien ja teknikkojen ammatin harjoittamisesta nro 360/1992 Kok.

HU: Laki arkkitehtien ja insinöörien ammattikamareista LVIII/1996.

IT: Kuninkaan asetus 2537/1925 arkkitehdin ja insinöörin ammatin sääntelystä; Laki 1395/1923; ja

Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 328/2001.

SK: Arkkitehti- ja insinöörilaki 138/1992, 3, 15, 15a, 17a ja 18a §.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Arkkitehtipalvelujen tarjoaminen sisältää töiden toteuttamisen valvonnan (CPC 8671 ja 8674). Vastaanottavassa maassa toimiluvan saaneiden ulkomaisten arkkitehtien, jotka haluavat harjoittaa ammattiaan satunnaisesti Belgiassa, on saatava ennakkolupa sen maantieteellisen alueen arkkitehtiliiton neuvostolta, jossa he aikovat harjoittaa toimintaansa.

Toimenpiteet:

BE: Laki arkkitehdin ammattinimikkeen suojaamisesta, annettu 20 päivänä helmikuuta 1939; ja Laki, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1963, jonka nojalla on 16 päivänä joulukuuta 1983 annettu Arkkitehtiliiton kansallisen neuvoston laatimat etiikkaa koskevat määräykset (hyväksytty 18 päivänä huhtikuuta 1985 annetun kuninkaan päätöksen 1 §:llä, Belgian virallinen lehti, 8 päivä toukokuuta 1985).

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti)

Toimiala – osa-ala: Asiantuntijapalvelut – lääkäripalvelut (psykologit) ja hammashoitopalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut; eläinlääkäripalvelut; farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäiskauppa sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, 93191, 932 ja 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 852, 9312, 93191)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

IT: Ulkomaisten ammatinharjoittajien voidaan sallia harjoittaa ammattiaan vastavuoroisuuden perusteella (CPC 9312 osittain).

Toimenpiteet:

IT: Laki psykologin ammatista 56/1989.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

CY: Lääkäri- ja hammashoitopalvelujen, kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen (mukaan lukien psykologit) tarjoamiseen sovelletaan Kyproksen kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

Toimenpiteet:

CY: Laki lääkäreiden rekisteröinnistä (250 luku), sellaisena kuin se on muutettuna;

Laki hammaslääkäreiden rekisteröinnistä (249 luku), sellaisena kuin se on muutettuna;

Laki 75(I)/2013 – jalkahoitajat;

Laki 33(I)/2008, sellaisena kuin se on muutettuna – sairaalafyysikot;

Laki 34(I)/2006, sellaisena kuin se on muutettuna – toimintaterapeutit;

Laki 9(I)/1996, sellaisena kuin se on muutettuna – hammasteknikot;

Laki 68(i)/1995 sellaisena kuin se on muutettuna – psykologit;

Laki 16(i)/1992 sellaisena kuin se on muutettuna – optikot;

Laki 23(I)/2011, sellaisena kuin se on muutettuna – radiologit ja radioterapeutit;

Laki 31(I)/1996, sellaisena kuin se on muutettuna – ravitsemusterapeutit ja ravitsemusasiantuntijat;

Laki 140/1989, sellaisena kuin se on muutettuna – fysioterapeutit; ja

Laki 214/1988, sellaisena kuin se on muutettuna – sairaanhoitajat.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Ammattiin rekisteröitymiselle voidaan asettaa maantieteellisiä rajoituksia, jotka koskevat sekä oman että muiden maiden kansalaisia.

Lääkäreiden (mukaan luettuina psykologit, psykoterapeutit ja hammaslääkärit) on rekisteröidyttävä alueelliseen lakisääteisen sairausvakuutuksen lääkäri- tai hammaslääkärirekisteriin (kassenärztliche/kassenzahnärztliche Vereinigungen), jos he haluavat hoitaa lakisääteisten sairaskassojen vakuuttamia potilaita. Rekisteröintiin saatetaan soveltaa määrällisiä rajoituksia riippuen lääkäreiden maantieteellisestä jakautumisesta. Rajoituksia ei sovelleta hammaslääkäreihin. Rekisteröinti on pakollinen vain julkisessa terveydenhuollossa toimiville lääkäreille. Näiden palvelujen tarjoamiseen vaadittavan sijoittautumisen oikeudelliseen muotoon saatetaan soveltaa syrjimättömiä rajoituksia (SGB V, 95 §).

Kätilöpalvelujen osalta markkinoille pääsy on rajoitettu luonnollisiin henkilöihin. Lääkäri- ja hammashoitopalvelujen osalta on mahdollista luonnollisille henkilöille, toimiluvan saaneille sairaanhoitokeskuksille ja valtuutetuille elimille. Sijoittautumista koskevia vaatimuksia saatetaan soveltaa.

Etälääketieteen osalta tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa yhteentoimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi (CPC 9312 ja 93191).

Toimenpiteet:

Bundesärzteordnung (BÄO; lääkäreitä koskeva liittovaltion määräys);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; laki psykoterapiapalvelujen tarjoamisesta);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG);

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; sosiaaliturvalain V osa) – Lakisääteinen sairausvakuutus.

Aluetaso:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG) in Bayern;
Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG);

Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz - SHKG); Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG)and Thüringer Heilberufegesetz.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo:

FR: Unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" (SEL) ja "société civile professionnelle" (SCP). Lääketieteellisten, hammaslääketieteellisten ja kättilöpalvelujen tarjoaminen edellyttää Ranskan kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. Lääkäri-, hammaslääkäri- ja kättilöpalvelujen sekä sairaanhoitajapalvelujen osalta SEL à forme anonyme, à responsabilité limitée par actions simplifiée ou en commandite par actions SCP, société coopérative (vain riippumattomille yleis- ja erikoislääkäreille) tai société interprofessionnelle de soins ambulatoires (SISA) -yhtiön kautta ainoastaan monialaisille hoitolaitoksille.

Toimenpiteet:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; ja Code de la santé publique.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

AT: Lääkäreiden yhteistyö julkisen terveydenhuollon avopalvelujen, nk. yhteisvastaanottojen, osalta voi tapahtua ainoastaan yhtiömuodoissa Offene Gesellschaft/OG tai Gesellschaft mit beschränkter Haftung/GmbH. Ainoastaan lääkärit voivat olla osakkaina tällaisissa yhteisvastaanotoissa. Heillä on oltava oikeus itsenäiseen lääkärintoimen harjoittamiseen, joka on rekisteröity Itävallan lääkäreiden ammattikamarissa, ja heidän on harjoitettava aktiivisesti lääkärin ammattia. Muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt eivät saa toimia yhteisvastaanoton osakkaina, eivätkä ne saa ottaa osaa yhteisvastaanoton tuloista tai voitoista (CPC 9312 osittain).

Toimenpiteet:

AT: Lääkärilaki, BGBl. I Nr. 169/1998, §§ 52a - 52c;

Liittovaltion laki korkeamman tason lääketieteellis-teknisistä ammanteista, BGBl. Nr. 460/1992; ja Liittovaltion laki alemman ja korkeamman tason hierojista, BGBl. Nr. 169/2002.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

AT: Ainoastaan ETA-valtion kansalaiset voivat tarjota eläinlääkintäpalveluja.

Kansalaisvaatimuksesta poiketaan muun kuin ETA-valtion kansalaisten tapauksessa, jos unioni on tehnyt kyseisen valtion kanssa sopimuksen, jossa määrätään kansallisesta kohtelusta eläinlääkintäpalveluja koskevien sijoitusten ja eläinlääkintäpalveluja koskevan rajat ylittävän kaupan osalta.

ES: Ammattijärjestön jäsenyys on edellytyksenä ammatin harjoittamiselle, ja lisäksi edellytetään unionin kansalaisuutta, josta voidaan joustaa kahdenvälisen ammatteja koskevan sopimuksen perusteella. Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin.

FR: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta, mutta kansalaisuusvaatimuksesta voidaan poiketa vastavuoroisuuden periaatetta noudattaen. Eläinlääkintäpalveluja tarjoavien yritysten oikeudellinen muoto on rajoitettu yhtiömuotoihin, jotka ovat SCP (Société civile professionnelle) ja SEL (Société d'exercice liberal).

Lupa voidaan tietyin edellytyksin myöntää myös muille oikeudellisille yhtiömuodoille, joista säädetään Ranskan kansallisessa lainsäädännössä tai ETAn jäsenvaltion lainsäädännössä ja joilla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka kyseisessä valtiossa.

Toimenpiteet:

AT: Tierärztegesetz (eläinlääkärilaki), BGBl. Nr. 16/1975, §3 (2) (3).

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española, 62 ja 64 §.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu Paikallinen läsnäolo:

CY: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

EL: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta.

HR: Ainoastaan oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioon eläinlääkintätoimintaa varten, voivat tarjota rajat ylittäviä eläinlääkintäpalveluja Kroatian tasavallassa. Ainoastaan unionin kansalaiset voivat perustaa eläinlääkärin vastaanoton Kroatian tasavallassa.

HU: ETA-valtion kansalaisuus on edellytys Unkarin eläinlääkärikamarin jäsenyydelle, joka on puolestaan vaatimuksena eläinlääkintäpalvelujen tarjoamiselle. Sijoittautumislupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: toimialan työllisyystilanne.

Toimenpiteet:

CY: Laki 169/1990, sellaisena kuin se on muutettuna.

EL: Presidentin asetus 38/2010, ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Kreikan virallinen lehti 2157/B).

HR: Eläinlääkärilaki (OG 83/13, 148/13, 115/18), 3 § (67), 105 ja 121 §.

HU: Laki CXXVII/2012 Unkarin eläinlääkärikamarista ja eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen ehdoista.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää fyysistä läsnäoloa alueella.

IT ja PT: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

PL: Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen edellyttää fyysistä oleskelua Puolan alueella. Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten on läpäistävä Puolan eläinlääkärikamarien järjestämä puolankielinen koe.

SI: Ainoastaan oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioon eläinlääkintätoimintaa varten, voivat tarjota rajat ylittäviä eläinlääkintäpalveluja Slovenian tasavallassa.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

SK: Asuinpaikka ETA-valtiossa on edellytys ammattikamariin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena ammatin harjoittamiselle. Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin.

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 166/1999 Kok. (Eläinlääkärilaki), 58–63 § sekä 39 §; ja
Laki nro 381/1991 Kok. (Tšekin tasavallan eläinlääkärikamarista), 4 §.

IT: Asetus C.P.S. 233/1946, 7-9 §; ja

Tasavallan presidentin asetus (DPR) 221/1950, 7 §.

PL: Laki eläinlääkäriin ammatista ja eläinlääkärikamareista, annettu 21 päivänä joulukuuta 1990.

PT: Asetus 368/91 (eläinlääkärien ammattialajärjestön säännöstö) alterado p/ Lei 125/2015, 3 set.

Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (eläinlääkäreiden ammattipätevyyden tunnustamista koskevat säännöt), Uradni list RS, št. (virallinen lehti N:o) 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016, Laki palveluista sisämarkkinoilla, Slovenian tasavallan virallinen lehti N:o 21/2010.

SK: Laki yksityisistä eläinlääkäreistä ja eläinlääkärikamarista 442/2004, 2 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin. Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt eläinlääkäriin fyysinen läsnäolo.

DK ja NL: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin.

IE: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin tai henkilöyhtiöihin.

LV: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin.

Toimenpiteet:

DE: Bundes-Tierärzteordnung (BTÄO; Liittovaltion eläinlääkärilaki).

Aluetaso:

Osavaltioiden (Länder) terveydenhuoltoalan ammattikamareita koskevat lait (Heilberufs- und Kammergesetze der Länder) ja (niihin perustuvat)

Baden-Württemberg, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HBKG);

Bayern, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG);

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Brandenburg, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Bremen, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG);

Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH);

Hessen, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz);

Mecklenburg-Vorpommern, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe (HKG);

Nordrhein-Westfalen, Heilberufsgesetz NRW (HeilBerg);

Rheinland-Pfalz, Heilberufsgesetz (HeilBG);

Saarland, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz - SHKG);

Sachsen, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG);

Sachsen-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA);
Schleswig-Holstein, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz - HBKG);

Thüringen, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG); ja

Berufsordnungen der Kammern (länlääkärkamareiden ammattieettiset säännöstöt).

DK: Lovbekendtgørelse nr. 40 af lov om dyrlæger af 15. januar 2020 (Konsolidoitu laki N:o 40, annettu 15 päivänä tammikuuta 2020, eläinlääkäreistä).

IE: Veterinary Practice Act 2005 (eläinlääkärilaki).

LV: Eläinlääketiedelaki.

NL: Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (WUD).

- c) Farmaseuttisten valmisteiden, lääkinnällisten tuotteiden ja ortopediatuotteiden vähittäismyynti sekä farmaseuttien tarjoamat muut palvelut (CPC 63211)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

AT: Farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta. Apteekin vuokraoikeuden haltijoiden ja apteekin toiminnasta vastaavien henkilöiden on oltava ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisia.

Toimenpiteet:

AT: Apothekengesetz (apteekkilaki), RGBL. Nr. 5/1907, sellaisena kuin se on muutettuna, 3, 4 ja 12 §; Arzneimittelgesetz (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, sellaisena kuin se on muutettuna, 57, 59 ja 59a §, ja Medizinproduktegesetz (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

DE: Ainoastaan luonnolliset henkilöt (proviisorit) voivat hoitaa apteekkia. Muiden maiden kansalaiset tai henkilöt, jotka eivät ole suorittaneet farmasia-alan tutkintoa Saksassa, voivat saada luvan ainoastaan sellaisen apteekin ostamiseen, joka on jo ollut toiminnassa edellisten kolmen vuoden aikana. Yhden henkilön omistamien apteekkien määrä on rajoitettu yhteen apteekkiin ja enintään kolmeen sivuapteekkiin.

FR: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-maan tai Sveitsin kansalaisuutta.

Ulkomaalaisille farmaseuteille voidaan myöntää sijoittautumislupa vuotuisten kiintiöiden puitteissa. Apteekin perustaminen on luvanvaraista, ja kaupallinen läsnäolo, mukaan luettuna farmaseuttisten valmisteiden etämyynti yleisölle tietoyhteiskunnan palvelujen kautta, on toteutettava jossakin kansallisessa lainsäädännössä syrjimättömästi sallituista oikeudellisista muodoista: société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle tai pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC) tai société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle tai pluripersonnelle.

Toimenpiteet:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Saksan apteekkilaki);
Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);
Gesetz über Medizinprodukte (MPG);
Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: Code de la santé publique; ja
Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales ja Loi 2015-990 du 6 août 2015.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

EL: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta.

HU: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta.

LV: Voidakseen alkaa harjoittaa itsenäisesti apteekkitoimintaa ulkomaisen proviisorin tai proviisorin assistentin, joka on saanut koulutuksensa muualla kuin jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa, on työskenneltävä vähintään yksi vuosi apteekissa proviisorin valvonnassa ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

EL: Laki 5607/1932, sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 1963/1991 ja 3918/2011.

HU: Laki XCVIII/2006 luotettavaa ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista lääkkeiden ja lääkinnällisten apuvälineiden toimitusta ja lääkkeiden jakelua koskevista yleisistä määräyksistä.

LV: Lääkelaki, 38 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

BG: Apteekkien johtajien on oltava tutkinnon suorittaneita farmaseutteja, ja he voivat johtaa ainoastaan yhtä apteekkia, jossa he ovat itse työssä. Bulgariassa yksi henkilö voi omistaa enintään neljä apteekkia (kiintiö).

DK: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on Tanskan terveys- ja lääkeviranomaisen myöntämä farmaseutin toimilupa, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

ES, HR, HU ja PT: Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa.

Pääasialliset arviointiperusteet: väestön ja apteekkien määrä alueella.

IE: Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta.

MT: Apteekkiluvan myöntämiseen sovelletaan erityisrajoituksia. Yhdelläkään henkilöllä ei saa olla yhtä useampaa toimilupaa missään kaupungissa tai kylässä (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(1)), paitsi jos kyseisessä kaupungissa tai kylässä ei ole esitetty muita hakemuksia (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(2)).

PT: Kaupallisissa yhtiöissä, joissa pääoma ilmoitetaan osakkeina, omistajien nimet on oltava tiedossa. Yksikään henkilö ei saa samanaikaisesti omistaa tai hallinnoida suoraan tai välillisesti enempää kuin neljää apteekkia tai harjoittaa enemmän kuin neljän apteekin toimintaa.

SI: Slovenian apteekkiverkosto koostuu julkisista kuntien omistamista apteekkilaitoksista sekä yksityisistä luvanvaraisista apteekeista, joissa enemmistöomistajan on oltava ammatiltaan farmaseutti. Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten valmisteiden postimyynti on kiellettyä. Käsikauppalääkkeiden postimyynti edellyttää valtion erityislupaa.

Toimenpiteet:

BG: Laki ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä, 222, 224 ja 228 §.

DK: Apotekerloven (Tanskan apteekkilaki) LBK nro 801, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2018.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (Laki 16/1997, annettu 25 päivänä huhtikuuta, apteekkipalvelujen sääntelystä), 2 §, 3.1 §; ja Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

HR: Terveysthuoltolaki (OG 100/18, 125/19).

HU: Laki XCVIII/2006 luotettavasta ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisista lääkkeiden ja lääkinnällisten apuvälineiden toimituksesta ja lääkkeiden jakelua koskevista yleisistä määräyksistä.

IE: Irish Medicines Boards Acts 1995 and 2006 (No. 29 of 1995 and No. 3 of 2006); Medicinal Products (Prescription and Control of Supply) Regulations 2003, as amended (S.I. 540 of 2003); Medicinal Products (Control of Placing on the Market) Regulations 2007, as amended (S.I. 540 of 2007); Pharmacy Act 2007 (No. 20 of 2007); Regulation of Retail Pharmacy Businesses Regulations 2008, as amended, (S.I. No 488 of 2008)

MT: Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) issued under the Medicines Act (Cap. 458) (Lääkelain (458 luku) nojalla laaditut apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07)).

PT: Laki 307/2007, 9, 14 ja 15 §, ja Alterada p/ Lei 26/2011, 16 jun.; alterada:

- p/ Acórdão TC 612/2011, 24/01/2012,
- p/ Decreto-Lei 171/2012, 1 ago.,
- p/ Lei 16/2013, 8 fev.,
- p/ Decreto-Lei 128/2013, 5 set.,
- p/ Decreto-Lei 109/2014, 10 jul.,
- p/ Lei 51/2014, 25 ago.,
- p/ Decreto-Lei 75/2016, 8 nov.; ja asetus 1430/2007 revogada p/ Portaria 352/2012, 30 out.

SI: Apteekkipalvelulaki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 85/2016, 77/2017, 73/2019); ja
Lääkelaki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 17/2014, 66/2019).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja
Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

IT: Ammatin harjoittaminen on sallittua vain rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka kukin osakas on merkitty farmaseuttien ammattirekisteriin. Merkitseminen farmaseuttien ammattirekisteriin edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta tai asuinpaikkaa sekä ammatin harjoittamista Italiassa. Tarvittavan pätevyyden omaavat ulkomaalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin, jos he ovat sellaisen maan kansalaisia, jolla on Italian kanssa erityinen sopimus, jossa ammatin harjoittaminen sallitaan vastavuoroisuuden perusteella (D. Lgs. CPS 233/1946, 7–9 §, ja D.P.R. 221/1950, 3 ja 7 kohta). Uusille tai vapaille apteekkeille annetaan toimilupa julkisen kilpailun perusteella. Ainoastaan farmaseuttien ammattirekisteriin ("albo") merkityt Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaiset voivat osallistua julkiseen kilpailuun.

Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: väestön ja apteekkien määrä alueella.

Toimenpiteet:

IT: Laki 362/1991, 1, 4, 7 ja 9 §, Asetus C.P.S.

Asetus C.P.S. 233/1946, 7–9 §; ja

Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 221/1950, 3 ja 7 kohta).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan farmaseuttisten valmisteiden, lääkinnällisten tuotteiden ja ortopediatuotteiden sekä farmaseuttien tarjoamien muiden palvelujen tarjoamiseen (CPC 63211).

Toimenpiteet:

CY: Laki farmaseuttisista valmisteista ja myrkyistä (254 luku), sellaisena kuin se on muutettuna.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

BG: Farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta.

EE: Farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Farmaseuttisten valmisteiden postimyynti ja internetin kautta tilattujen farmaseuttisten valmisteiden toimittaminen postitse tai pikälähetyksenä on kielletty.

Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: väestön ja apteekkien määrä alueella.

EL: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, ja yritykset, joiden perustaja on toimiluvan saanut farmaseutti, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on lupa toimia farmaseutteina, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. Kukin farmaseutti voi saada ainoastaan yhden toimiluvan.

LU: Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

NL: Lääkkeiden postimyyntiin sovelletaan erityisvaatimuksia.

Toimenpiteet:

BG: Laki ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä, 219, 222, 228, 234 (5) §.

EE: Ravimiseadus (Lääkelaki), RT I 2005, 2, 4; 29 §:n 2 mom. ja 41 §:n 3 mom.; ja Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (laki terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä, RT I 2001, 50, 284).

EL: Laki 5607/1932, sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 1963/1991 ja 3918/2011.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (Laki 16/1997, annettu 25 päivänä huhtikuuta, apteekkipalvelujen sääntelystä), 2 §, 3.1 §; ja Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

LU: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (liite a043), Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (liite a041); ja Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie, liite a017.

NL: Geneesmiddelenwet, 67 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Farmaseuteilta edellytetään pysyvää asuinpaikkaa.

Toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki, 146, 161, 195, 222, 228 §.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DE, SK: Asuinpaikkavaatimusta sovelletaan farmaseutin toimiluvan saamiseen tai apteekin perustamiseen farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden yleisölle tapahtuvaa vähittäismyyntiä varten.

Toimenpiteet:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Saksan apteekkilaki);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: Laki 362/2011 lääkkeistä ja lääkinnällisistä laitteista, 6 §; ja

Laki 578/2004 terveydenhuollon palveluntarjoajista, työntekijöistä ja ammattialajärjestöistä.

Varauma nro 4 – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala – osa-ala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut (T&K-palvelut)

Toimialaluokka: CPC 851 ja 853

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU: Julkisin varoin rahoitettavia tutkimus- ja kehittämispalveluja (T&K-palvelut), jotka saavat unionin rahoitusta unionin tasolla, koskevia yksino oikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille unionin oikeushenkilöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa (CPC 851 ja 853).

Julkisin varoin rahoitettavia T&K-palveluja, jotka saavat jäsenvaltion rahoitusta, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan kyseisen jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille kyseisen jäsenvaltion oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa (CPC 851 ja 853).

Varauma ei rajoita tämän sopimuksen viidennen osan soveltamista eikä tämän sopimuksen 123 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen tai osapuolten tarjoamien tukien poissulkemista.

Toimenpiteet:

EU: Kaikki tämänhetkiset ja tulevat unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmat, mukaan luettuina Horisontti 2020 -puiteohjelmaan osallistumista koskevat säännöt ja yhteisiä teknologia-aloitteita koskevat asetukset, 185 artiklan mukaiset päätökset ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) sekä tämänhetkiset ja tulevat kansalliset, alueelliset ja paikalliset tutkimusohjelmat.

Varauma nro 5 – Kiinteistöalan palvelut

Toimiala – osa-ala: Kiinteistöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu Paikallinen läsnäolo:

CY: Kiinteistöalan palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

Toimenpiteet:

CY: Kiinteistönvälittäjälaki 71(1)/2010, sellaisena kuin se on muutettuna.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Luonnollisilla henkilöillä on oltava asuinpaikka Tšekissä ja oikeushenkilöiden on oltava sijoittautunut Tšekkiin voidakseen saada toimiluvan kiinteistöalan palvelujen tarjoamista varten.

HR: Kiinteistöalan palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa ETA-valtiossa.

PT: Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään asuinpaikkaa ETA-valtiossa. Oikeushenkilöiltä edellytetään yrityksen perustamista ETA-valtioon.

Toimenpiteet:

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista.

HR: Kiinteistönvälityslaki (OG 107/07 ja 144/12), 2 §.

PT: Asetus 211/2004 (3 ja 25 §), sellaisena kuin se on muutettuna ja uudelleenjulkaistuna asetuksella 69/2011.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Tanskan alueella toimivan luonnollisen henkilön tarjotessa kiinteistöalan palveluja vain hyväksytty kiinteistönvälittäjä, joka on Tanskan liiketoimintaviranomaisen ylläpitämään kiinteistönvälittäjärekisteriin merkitty luonnollinen henkilö, voi käyttää nimikettä "kiinteistönvälittäjä". Laissa edellytetään, että hakijalla on asuinpaikka Tanskassa, unionissa, ETA:ssa tai Sveitsin valaliitossa.

Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan tarjottaessa kiinteistöalan palveluja kuluttajille. Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia ei sovelleta kiinteistöjen vuokraukseen (CPC 822).

Toimenpiteet:

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014 (laki kiinteistöjen myynnistä).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

SI: Slovenia sallii Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Yhdistynyt kuningaskunta sallii Slovenian kansalaisten ja slovenialaisten yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja, kun seuraavat ehdot täyttyvät: oikeus toimia kiinteistönvälittäjänä lähtömaassa, asianmukaisten asiakirjojen toimittaminen siitä, että henkilö ei ole saanut tuomiota rikosasioissa, sekä merkitseminen kiinteistönvälittäjärekisteriin Slovenian toimivaltaisessa ministeriössä.

Toimenpiteet:

SI: Laki kiinteistönvälitystoimistoista.

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala:	Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa; liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut; tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut; maatalouteen liittyvät palvelut; turvallisuuspalvelut; työnvälityspalvelut; käännös- ja tulkkauspalvelut sekä muut liike-elämän palvelut
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 37, CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 831, 85990 osittain, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, 893 osittain
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman kuljettajaa tai käyttäjää (CPC 83103 ja 831)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

SE: Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja. Määräävällä ruotsalaisvaikutuksella tarkoitetaan sitä, että aluksen operointi tapahtuu Ruotsista ja että yli puolet aluksesta on ruotsalaisomistuksessa tai toisen ETA-maan henkilön omistuksessa. Muille ulkomaisille aluksille voidaan myöntää poikkeus tähän sääntöön, jos ruotsalainen oikeushenkilö tekee niistä vuokra- tai leasingvuokrasopimuksen ilman miehistöä (CPC 83103).

Toimenpiteet:

SE: Sjölagen (merilaki) (1994:1009), 1 luvun 1 §.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SE: Sellaisten vuokraus- ja leasingpalvelujen tarjoajien, joissa autoja tai tiettyjä maastoajoneuvoja (terrängmotorfordon) vuokrataan tai leasingvuokrataan ilman kuljettajaa alle vuoden pituiseksi ajaksi, on nimettävä henkilö, joka on vastuussa muun muassa siitä, että toiminta toteutetaan sovellettavien sääntöjen ja määräysten mukaisesti ja että tieliikenneturvallisuuksääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön on asuttava ETA-alueella (CPC 831).

Toimenpiteet:

SE: Lag (1998: 424) om biluthyrning (laki autovuokrauksesta).

b) Vuokraus- tai leasingpalvelut ja muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

EU: Unionin lentoliikenteen harjoittajan käyttämien ilma-alusten vuokraukseen tai leasingvuokraukseen ilman miehistöä (dry lease) sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. Dry lease -sopimukseen, jonka osapuolena on unionin lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava unionin tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietyt kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai tietyt osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa (CPC 83104).

Jos unionin ulkopuolella toimivat tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien (TPJ) tarjoajat eivät myönnä unionin lentoliikenteen harjoittajille vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua kuin unionin TPJ-tarjoajat tarjoavat kolmannen maan lentoliikenteen harjoittajille unionissa tai jos unionin ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä unionin TPJ-palvelujen tarjoajille vastaavaa kohtelua kuin unionissa toimivat lentoliikenteen harjoittajat myöntävät kolmannen maan TPJ-palvelujen tarjoajille, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta unionissa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan syrjivän kohtelun unionin ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai unionin lentoliikenteen harjoittajat EU:n ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 80/2009².

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Sellaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-)ilma-alukset, jotka eivät ole ETA-valtion kansalaisia, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisten luonnollisten henkilöiden koti- tai asuinpaikka on ollut Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden. Sellaisten ulkomaalaisten oikeushenkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-)ilma-alukset, joita ei ole muodostettu ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisillä oikeushenkilöillä on ollut päätoimipaikka, liiketoimipaikka tai toimisto Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden (CPC 83104).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytäntesäännöistä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 kumoamisesta (EUVL L 35, 4.2.2009, s. 47).

Metsäpalojen torjumiseen ilmasta, lentokoulutukseen, lentolevitykseen, maanmittaukseen, kartoitukseen, valokuvaukseen sekä muihin ilmasta tapahtuviin maatalous-, teollisuus- ja tarkastuspalveluihin sovelletaan lupamenettelyjä.

Toimenpiteet:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne (lentoliikennettä koskeva kuninkaan asetus, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1954).

c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut – välimies- ja sovittelupalvelut (CPC 86602)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Sovittelupalvelujen tarjoaminen edellyttää pysyvää tai pitkäaikaista oleskelua Bulgarian tasavallassa muilta kuin ETA-valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaisilta.

HU: Sovittelupalvelujen harjoittaminen edellyttää rekisteriin pääsyä koskevaa ilmoitusta oikeusjärjestelmästä vastaavalle ministerille.

Toimenpiteet:

BG: Sovittelulaki, 8 §.

HU: Sovittelulaki LV/2002.

d) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

CY: Kemistien ja biologien palvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta.

FR: Biologin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille, joiden on oltava ETA-valtion kansalaisia.

Toimenpiteet:

CY: Vuonna 1988 annettu kemistien rekisteröimistä koskeva laki 157/1988, sellaisena kuin se on muutettuna.

FR: Code de la Santé Publique (kansanterveyslaki).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Teknisten testaus- ja analyysipalvelujen tarjoaminen edellyttää Bulgarian kauppalaain mukaista sijoittautumista ja rekisteröitymistä kaupparekisteriin.

Maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi tarvittavien määräaikaistarkastusten suorittamiseksi henkilön on oltava rekisteröity Bulgarian kauppalaain tai voittoa tavoittelemattomia oikeudellisia henkilöitä koskevan lain mukaisesti tai henkilön on oltava rekisteröity muussa ETA-valtiossa.

Ilman ja veden koostumuksen ja puhtauden testauksen ja analysoinnin voivat suorittaa ainoastaan Bulgarian ympäristö- ja vesiministeriö tai sen virastot yhteistyössä Bulgarian tiedeakatemian kanssa.

Toimenpiteet:

BG: Laki tuotteiden teknisistä vaatimuksista,

Mittauslaki,

Laki puhtaasta ulkoilmasta, ja

Vesilaki ja Määräys N-32 määräaikaistarkastuksista maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

IT: Biologeilta, kemisteiltä, agronomeilta ja "periti agrari" - ammatin harjoittajilta edellytetään ammattirekisteriin merkitsemistä. Kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Biologit ja kemistit: Laki biologin ammatista 396/1967 ja Kuninkaan asetus 842/1928 kemistin ammatista.

e) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

IT: Geologirekisteriin merkitseminen, joka on vaatimuksena maanmittarin ja geologin ammatin harjoittamiselle sekä etsintäpalvelujen ja kaivosten toimintaan liittyvien palvelujen jne. tarjoamiselle, edellyttää asuinpaikkaa tai yrityksen kotipaikkaa Italiassa. Lisäksi edellytetään jäsenvaltion kansalaisuutta, mutta ulkomaalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Geologit: Laki 112/1963, 2 ja 5 §, ja D.P.R. 1403/1965, 1 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Kiinteistörekistereihin, maanmittaukseen ja kartografiaan liittyviä tehtäviä suorittavilta luonnollisilta henkilöiltä edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta ja asuinpaikkaa jossakin näistä valtioista. Oikeushenkilöiltä edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton lainsäädännön mukaista rekisteröitymistä kaupparekisteriin.

Toimenpiteet:

BG: Maa- ja kiinteistörekisterilaki ja Maanmittaus- ja kartografialaki.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Asianomaisten palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

Toimenpiteet:

CY: Laki 224/1990, sellaisena kuin se on muutettuna.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

FR: Maanmittauksessa sallitut oikeudelliset muodot ovat SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (Société civile professionnelle) sekä SA ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée). Etsintä- ja koekaivauspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista. Vaatimuksesta voidaan poiketa tieteellisten tutkijoiden osalta tutkimusministerin päätöksellä ja ulkoministerin suostumuksella.

Toimenpiteet:

FR: Loi 46-942 du 7 mai 1946 ja décret n°71-360 du 6 mai 1971.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HR: Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultointipalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut voidaan toteuttaa Kroatian alueella vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta.

Toimenpiteet:

HR: Määräys vaatimuksista, jotka koskevat oikeushenkilöille annettavaa lupaa toteuttaa ammatillisia ympäristönsuojelutoimia (OG No.57/10), 32–35 §.

f) Maatalouteen liittyvät palvelut (CPC 88 osittain)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

IT: Biologeilta, kemisteiltä, agronomeilta ja "periti agrari" - ammatin harjoittajilta edellytetään ammattirekisteriin merkitsemistä. Kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Biologit ja kemistit: Laki biologin ammatista 396/1967 ja Kuninkaan asetus 842/1928 kemistin ammatista.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Suosituimmuuskohtelu:

PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille. Kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan vastavuoroisuusjärjestelmää insinöörien ja koneinsinöörien osalta (ja kansalaisuutta ei edellytetä). Biologien osalta ei edellytetä kansalaisuutta eikä vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

PT: Asetus 119/92 alterado p/ Lei 123/2015, 2 set. (Ordem Engenheiros);
Laki 47/2011 alterado p/ Lei 157/2015, 17 set. (Ordem dos Engenheiros Técnicos); ja
Asetus 183/98 alterado p/ Lei 159/2015, 18 set. (Ordem dos Biólogos).

g) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

IT: Turvallisuus- ja vartiointipalvelujen sekä arvokuljetuspalvelujen tarjoamiseen tarvittavan toimiluvan saaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa.

PT: Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajat ylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimenpiteet:

IT: Laki yleisestä turvallisuudesta (TULPS) 773/1931, 133–141 §, Kuninkaan asetus 635/1940, 257 §.

PT: Laki 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio; ja asetus 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Turvallisuuspalvelujen tarjoamiseen tarvittavaa lupaa hakeviin luonnollisiin henkilöihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.

Asuinpaikkavaatimusta sovelletaan myös turvallisuuspalvelujen tarjoamiseen tarvittavaa lupaa hakevien oikeushenkilöiden johtajiin ja johtokunnan jäsenten enemmistöön. Johtajien ja johtokunnan jäsenten asuinpaikkavaatimusta ei kuitenkaan edellytetä siltä osin kuin noudatetaan kansainvälisten sopimusten tai oikeusministeriön antamia määräyksiä.

Toimenpiteet:

DK: Lovbekendtgørelse nr. 112 om vagtvirksomhed, annettu 11 päivänä tammikuuta 2016.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

EE: Vartiointipalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

Toimenpiteet:

EE: Turvaseadus (turvallisuuslaki), 21 ja 22 §.

h) Työnvälityspalvelut (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu (koskee hallinnon aluetasoa):

BE: Kaikilla Belgian alueilla yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on osoitettava, että se tarjoaa työnvälityspalveluja alkuperämaassaan. Vallonian alueella työnvälityspalvelujen tarjoaminen edellyttää tiettyä oikeushenkilötyyppiä (régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique). Yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on osoitettava, että se täyttää asetuksen ehdot (esimerkiksi oikeushenkilötyyppiä koskevat vaatimukset). Saksankielisessä yhteisössä yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on täytettävä mainitussa asetuksessa asetetut hyväksyntäperusteet (CPC 87202).

Toimenpiteet:

BE: Flanderi: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling, 8 §:n 3 momentti.

Vallonia: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (asetus työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä tai hyväksymisestä, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2009), 7 § ja Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Vallonian hallituksen päätös työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä tai hyväksymisestä 3 päivänä huhtikuuta 2009 annetun asetuksen täytäntöönpanosta, annettu 10 päivänä joulukuuta 2009), 4 §.

Saksankielinen yhteisö: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, 6 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

DE: Tilapäisen työvoiman välitystä koskevan toimiluvan saaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta tai kaupallista läsnäoloa Euroopan unionissa

(Arbeitnehmerüberlassungsgesetz (laki tilapäisen työvoiman välityksestä), 3 §:n 3 ja 5 mom.).

Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee ETA:n ulkopuolisten työntekijöiden rekrytoimista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin, esimerkiksi terveydenhuollon ammatteihin sekä hoito- ja hoiva-ammatteihin. Toimilupa tai sen jatkaminen evätään, jos sellaisten laitosten, laitosten osien tai täydentävien laitosten, jotka eivät sijaitse ETA-alueella, on tarkoitus tuottaa väliaikaista työvoimaa tilapäisen työvoiman välitystä koskevan lain

(Arbeitnehmerüberlassungsgesetz) 3 §:n 2 momentin nojalla.

Toimenpiteet:

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sosiaaliturvalain III osa) – Työllisyyden edistäminen;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Ulkomaisen työvoiman työllistämistä koskeva asetus).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

ES: Ennen toiminnan aloittamista työnvälitystoimistojen on toimitettava valaehtoinen vakuutus, jossa todistetaan voimassa olevan lainsäädännön vaatimusten täyttyminen (CPC 87201 ja 87202).

Toimenpiteet:

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

i) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

BG: Virallista käännöstoimintaa harjoittavilla ulkomaisilla luonnollisilla henkilöillä on oltava pitkäaikainen tai pysyvä oleskelulupa Bulgarian tasavallassa.

Toimenpiteet:

BG: Määräys asiakirjojen laillistamisesta, vahvistamisesta ja kääntämisestä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

HU: Ainoastaan Unkarin käännös- ja todentamisvirastolla (OFFI) on lupa laatia virallisia käännöksiä, vahvistaa käännöksiä virallisiksi ja vahvistaa vieraskielisten virallisten asiakirjojen jäljennöksiä.

PL: Ainoastaan luonnollinen henkilö voi olla valantehnyt kielenkääntäjä.

Toimenpiteet:

HU: Ministerineuvoston asetus nro 24/1986 virallisesta kääntämisestä ja tulkkauksesta.

PL: Valantehneiden kääntäjien ja tulkkien ammattia koskeva laki, 25. marraskuuta 2004 (Puolan virallinen lehti nro 2019, kohta 1326).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

FI: Auktorisoidulla kääntäjällä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (1231/2007), 2 §:n 1 mom.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Rekisteröinti kääntäjärekisteriin on välttämätöntä virallisten käännös- ja todistuspalvelujen tarjoamiseksi. Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

HR: Virallisten kielenkääntäjien on oltava ETA-valtion kansalaisia.

Toimenpiteet:

CY: Virallisten kääntäjien palvelujen perustamisesta, rekisteröinnistä ja sääntelystä säädetään Kyproksen tasavallan lainsäädännössä.

HR: Asetus vakituisista tuomioistuintulkeista (virallinen lehti 88/2008), 2 §.

- j) Muut liike-elämän palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 87901, 87902, 88493, 893 osittain, 85990 osittain ja 87909 sekä ISIC 37)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

SE: Panttilainaamot on muodostettava osakeyhtiöinä tai sivuliikkeinä (CPC 87909 osittain).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Ainoastaan hyväksytty pakkausalan yritys voi tarjota pakkausten kierrättämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä palveluja, ja sen on oltava osakeyhtiönä muodostettu oikeushenkilö (CPC 88493 ja ISIC 37).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

NL: Leimaamispalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Alankomaissa. Jalometallituotteiden leimaamisen yksinoikeudet on tällä hetkellä myönnetty kahdelle alankomaalaiselle julkiselle monopolille (CPC 893 osittain).

Toimenpiteet:

CZ: Laki 477/2001 Kok. (pakkauslaki), 16 §.

SE: Panttilainaamolaki (1995:1000).

NL: Waarborgwet 1986.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

PT: Perintä- ja luottotietopalvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 87901 ja 87902).

Toimenpiteet:

PT: Laki 49/2004.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Huutokauppapalvelut edellyttävät toimilupaa. Toimiluvan saaminen (vapaaehtoisten julkisten huutokauppojen tarjoamista varten) edellyttää yritykseltä yhtiöitymistä Tšekissä ja luonnolliselta henkilöltä oleskelulupaa; lisäksi yrityksen ja luonnollisen henkilön on oltava merkitty Tšekin kaupparekisteriin (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain ja 85990 osittain).

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 455/1991 Kok.,
Laki kaupan alan toimiluvista ja
Laki nro 26/2000 Kok., julkisista huutokaupoista.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

SE: Kahden henkilön on todennettava asumisoikeusyhdistyksen taloussuunnitelma. Näiden henkilöiden on oltava ETA-valtion viranomaisten julkisesti hyväksymiä (CPC 87909).

Toimenpiteet:

SE: Asumisoikeuslaki (1991:614).

Varauma nro 7 – Viestintäpalvelut

Toimiala – osa-ala: Viestintäpalvelut – posti- ja kuriiripalvelut

Toimialaluokka: CPC 71235 osittain, 73210 osittain ja 751 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

EU: Postilaatikkojen asettamista yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskemista ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevia palveluja voidaan rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toimilupajärjestelmiä voidaan perustaa sellaisia palveluja varten, joihin sovelletaan tavanomaista yleispalveluvelvoitetta. Tällaisiin toimilupiin voidaan soveltaa erityisiä yleispalveluvelvoitteita tai niihin voi sisältyä velvollisuus osallistua korvausrahaston rahoitukseen.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY¹.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 15, 21.1.1998, s. 14).

Varauma nro 8 – Rakennusalan palvelut

Toimiala – osa-ala: Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

CY: Kansalaisuusvaatimus.

Toimenpide:

Rakennus- ja teknisten töiden urakoitsijoiden rekisteröintiä ja valvontaa koskeva laki vuodelta 2001 (29 (I)/2001), 15 ja 52 §.

Varauma nro 9 – Jakelupalvelut

Toimiala – osa-ala: Jakelupalvelut – yleiset, tupakan jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 3546, 621 osittain, 6222, 631 ja 632 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Jakelupalvelut (CPC 3546, 631, 632 (ei kuitenkaan 63211 ja 63297), 62276 ja 621 osittain)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

PT: Tiettyjen vähittäisliikkeiden ja ostoskeskusten perustamista varten on olemassa erityinen lupajärjestelmä. Tämä koskee ostoskeskuksia, joiden vuokrattavissa oleva tila on vähintään 8 000 m², ja vähittäisliikkeitä, joiden myyntitila on vähintään 2 000 m², kun ne sijaitsevat muualla kuin ostoskeskuksissa. Pääasialliset arviointiperusteet: Vaikutukset kaupallisen tarjonnan monipuolisuuteen, kuluttajille tarjottavien palvelujen arviointi, työllisyysnäkökohdat ja yrityksen yhteiskuntavastuu, sopiminen kaupunkiympäristöön, vaikutukset ekotehokkuuteen (CPC 631, 632, paitsi 63211 ja 63297).

Toimenpiteet:

PT: Asetus nro 10/2015, annettu 16 päivänä tammikuuta 2015.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan lääke-edustajien ja -esittelijöiden tarjoamiin jakelupalveluihin (CPC 62117).

Toimenpiteet:

CY: Laki 74(I) 2020, sellaisena kuin se on muutettuna.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

LT: Pyroteknisten tavaroiden jakelu edellyttää lupaa. Luvan voivat saada ainoastaan unionin oikeushenkilöt (CPC 3546).

Toimenpiteet:

LT: Siviilikäyttöön tarkoitettujen pyroteknisten aineiden valvontaa koskeva laki (23. maaliskuuta 2004, nro IX-2074).

b) Tupakan jakelu (CPC 6222 osittain, 62228, 6310 osittain ja 63108)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

ES: Tupakan vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli. Sijoittautumiseen sovelletaan jäsenvaltion kansalaisuutta koskevaa vaatimusta. Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat toimia tupakkakauppiaana. Kukin tupakkakauppia voi saada ainoastaan yhden toimiluvan (CPC 63108).

FR: Tupakan tukku- ja vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli. Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan tupakkakaupan pitäjiin (buraliste) (CPC 6222 osittain ja 6310 osittain).

Toimenpiteet:

ES: Laki 14/2013, annettu 27 päivänä syyskuuta 2014.

FR: Code général des impôts.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

AT: Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat hakea tupakkakauppiaan toimilupaa.

Etusijalle asetetaan ETA-valtioiden kansalaiset (CPC 63108).

Toimenpiteet:

AT: Tupakkamonopolilaki 1996, 5 ja 27 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

IT: Tupakan jakelu ja myynti edellyttää toimilupaa. Lupa myönnetään julkisessa menettelyssä.

Luvan myöntämiseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. väestö ja olemassa olevien myyntipisteiden maantieteellinen tiheys (CPC 6222 osittain ja 6310 osittain).

Toimenpiteet:

IT: Asetus 184/2003;

Laki 165/1962,

Laki 3/2003,

Laki 1293/1957,

Laki 907/1942, ja

Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 1074/1958.

Varauma nro 10 – Koulutuspalvelut

Toimiala – osa-ala: Koulutuspalvelut (yksityisesti rahoitetut)

Toimialaluokka: CPC 921, 922, 923 ja 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

CY: Yksityisesti rahoitetun koulun omistajien ja enemmistöosakkaiden on oltava jäsenvaltion kansalaisia. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset voivat saada (opetus)ministeriltä luvan määrätyn muodon ja edellytysten mukaisesti.

Toimenpiteet:

CY: Yksityiskouluja koskeva laki vuodelta 2019 (N. 147(I)/2019)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Ainoastaan hyväksytyt bulgarialaiset yritykset (vaatimuksena kaupallinen läsnäolo) voivat tarjota yksityisesti rahoitettuja perus- ja keskiasteen koulutuspalveluja. Ulkomaalaisomisteisia bulgarialaisia lastentarhoja ja kouluja voidaan perustaa tai niitä voidaan muuttaa sellaisten bulgariaalaisten ja ulkomaisten järjestöjen, yhtiöiden tai yritysten taikka luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden pyynnöstä, jotka on rekisteröity asianmukaisesti Bulgariassa, koulutus- ja tiedeministerin aloitteesta annettavalla ministerineuvoston päätöksellä. Ulkomaalaisomistuksessa olevia lastentarhoja ja kouluja voidaan perustaa tai niitä voidaan muuttaa ulkomaisten oikeushenkilöiden pyynnöstä kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten sekä edellä mainittujen säännösten mukaisesti. Ulkomaiset korkea-asteen oppilaitokset eivät voi perustaa tytäryrityksiä Bulgarian alueelle. Ulkomaiset korkea-asteen oppilaitokset voivat avata tiedekuntia, osastoja, instituutteja ja oppilaitoksia Bulgariassa ainoastaan bulgariaalaisten korkean asteen koulujen organisaation yhteyteen ja yhteistyössä niiden kanssa (CPC 921 ja 922).

Toimenpiteet:

BG: Esi- ja kouluopetusta koskeva laki; ja

Laki korkea-asteen koulutuksesta, lisäsäännösten 4 kohta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

SI: Vain slovenialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia. Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike (CPC 921).

Toimenpiteet:

SI: Laki koulutuksen järjestämisestä ja rahoituksesta (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 12/1996) ja sen tarkistukset, 40 §.

Rajat ylittävät palvelut – Paikallinen läsnäolo:

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitetun korkea-asteen oppilaitoksen toimintaa koskevan valtion hyväksynnän hakeminen edellyttää sijoittautumista jäsenvaltioon. Tätä varausta ei sovelleta keskiasteen koulutuksen jälkeisiin teknisiin ja ammatillisiin koulutuspalveluihin (CPC 92310).

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 111/1998, Kok. (laki korkea-asteen koulutuksesta), 39 §, ja

Laki nro 561/2004 Kok. esiasteen, perusasteen, keskiasteen, korkea-asteen ja muusta koulutuksesta (koulutuslaki).

SK: Laki nro 131/2002 yliopistoista.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävät palvelut: Markkinoillepääsy:

ES ja IT: Tunnustettuja tutkintotodistuksia tai oppiarvoja tarjoavan yksityisesti rahoitetun yliopiston toiminnan aloittaminen edellyttää toimilupaa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan. Pääasialliset arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.

ES: Menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto.

IT: Tarjonnan on perustuttava kolmivuotiseen ohjelmaan, ja ainoastaan italialaiset oikeushenkilöt voivat antaa valtion tunnustamia tutkintotodistuksia (CPC 923).

Toimenpiteet:

ES: Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades (laki 6/2001 yliopistoista, annettu 21 päivänä joulukuuta 2001), 4 §.

IT: Kuninkaan asetus 1592/1933 (laki keskiasteen koulutuksesta);
Laki 243/1991 (tapauskohtainen valtion tuki yksityisille yliopistoille);
CNVSU:n (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) päätöslauselma
20/2003; ja
Presidentin asetus (DPR) 25/1998.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset
sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

EL: Yksityisesti rahoitettujen perus- ja keskiasteen oppilaitosten omistajien, hallituksen jäsenten
enemmistön ja opettajien on oltava jäsenvaltion kansalaisia (CPC 921 ja 922). Yliopistotason
koulutusta saavat tarjota ainoastaan laitokset, jotka ovat täysin itsehallinnollisia julkisoikeudellisia
oikeushenkilöitä. Laissa 3696/2008 sallitaan kuitenkin, että unionin toimijat (luonnolliset henkilöt
tai oikeushenkilöt) voivat perustaa yksityisiä korkea-asteen oppilaitoksia, joiden myöntämiä
todistuksia ei tunnusteta yliopistotutkintotodistuksia vastaaviksi todistuksiksi (CPC 923).

Toimenpiteet:

EL: Lait 682/1977, 284/1968 ja 2545/1940, presidentin asetus 211/1994, sellaisena kuin se on
muutettuna
presidentin asetuksella 394/1997, Helleenien tasavallan perustuslaki, 16 §:n 5 mom., ja laki
3549/2007.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille
pääsy:

AT: Yksityisesti rahoitettujen yliopistotasoisien koulutuspalvelujen tarjoaminen ammattikorkeakoulutuksen alalla edellyttää toimivaltaisen viranomaisen eli AQ Austrian (Itävallan laadunvarmistus- ja akkreditointivirasto) myöntämää toimilupaa. Tällaisia palveluja tarjoavan sijoittajan pääasiallisen liiketoiminnan on oltava tällaisten palvelujen tarjoaminen, ja sen on esitettävä tarvearviointi ja markkinatutkimus ehdotetun opinto-ohjelman hyväksymistä varten. Toimivaltainen ministeriö voi evätä hyväksynnän, jos akkreditointiviranomaisen päätös ei ole kansallisten koulutusintressien mukainen. Yksityistä yliopistoa koskevan toimiluvan hakija tarvitsee hyväksynnän toimivaltaiselta viranomaiselta (eli AQ Austria, joka on Itävallan laadunvarmistus- ja akkreditointivirasto). Toimivaltainen ministeriö voi evätä hyväksynnän, jos akkreditointiviranomaisen päätös ei ole kansallisten koulutusintressien mukainen (CPC 923).

Toimenpiteet:

AT: Ammattikorkeakoululaki, BGBl I Nr. 340/1993, sellaisena kuin se on muutettuna, 2, 8 §; Laki yksityisistä korkea-asteen oppilaitoksista, BGBl I Nr. 77/2020, 2 §; ja Laki korkea-asteen koulutuksen laadun varmistamisesta, BGBl. Nr. 74/2011, sellaisena kuin se on muutettuna, 25 §:n 3 mom.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitetussa oppilaitoksessa opettaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 921, 922 ja 923). Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa perus-, keski- tai korkea-asteen oppilaitoksissa. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä perus-, keski- tai korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti.

Toimenpiteet:

FR: Code de l'éducation.

Sijoitukset – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

MT: Palveluntarjoajat, jotka haluavat tarjota yksityisesti rahoitettuja korkea-asteen koulutuspalveluja tai aikuiskoulutuspalveluja, tarvitsevat koulutus- ja työllisyysministeriön toimiluvan. Päätös toimiluvan myöntämisestä voi olla harkinnanvarainen (CPC 923 ja 924).

Toimenpiteet:

MT: Oikeudellinen huomautus 296/2012.

Varauma nro 11 – Ympäristöpalvelut

Toimiala – osa-ala: Ympäristöpalvelut – käytettyjen paristojen ja akkujen, vanhojen autojen sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely ja kierrätys; ilman laadun ja ilmaston suojeleminen (poistokaasujen puhdistuspalvelut)

Toimialaluokka: CPC 9402 osittain ja 9404

Varauman tyyppi: Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

SE: Vain Ruotsiin sijoittautuneille yhteisöille tai yhteisöille, joiden päätoimipaikka on Ruotsissa, voidaan antaa hyväksyntä pako- ja poistokaasupäästöjen valvontapalvelujen tarjoamiseen (CPC 9404).

SK: Käytettyjen paristojen ja akkujen, jätteöljyjen, vanhojen autojen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely ja kierrätys edellyttävät yrityksen perustamista ETA-alueelle (asuinpaikkavaatimus) (CPC 9402 osittain).

Toimenpiteet:

SE: Ajoneuvolaki (2002:574).

SK: Jätelaki 79/2015.

Varauma nro 12 – Rahoituspalvelut

Toimiala – osa-ala: Rahoituspalvelut – vakuutus- ja pankkitoiminta

Toimialaluokka: Ei sovelleta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

IT: Aktuaarin ammatti on sallittu ainoastaan luonnollisille henkilöille. Luonnollisten henkilöiden muodostamat ammatilliset järjestöt (ei yhtiöt) sallitaan. Vakuutusmatemaatikon ammatin harjoittaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta, lukuun ottamatta sellaisia ulkomaisia asiantuntijoita, jotka voivat harjoittaa ammattia vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005), 29 §, Laki nro 194/1942, 4 §, ja rekisterilaki nro 4/1999.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläkevakuutustoimintaa on harjoitettava osakeyhtiönä, jolla on sosiaalivakuutuslain mukainen toimilupa ja joka on rekisteröity kauppalain tai muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti (ei sivuliikkeitä).

BG, ES, PL ja PT: Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille (yhtiö on perustettava paikalla). PL: Vakuutusten välittäjiin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuskoodexin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti, Sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), 36 §.

PL: Vakuutus- ja jälleenvakuutustoimintalaki, annettu 11 päivänä syyskuuta 2015 (Puolan virallinen lehti 2020, 895 ja 1180 kohta); Vakuutusten tarjoamista koskeva laki, annettu 15 päivänä joulukuuta 2017 (Puolan virallinen lehti 2019, 1881 kohta); Laki eläkerahastojen järjestämisestä ja toiminnasta, annettu 28 päivänä elokuuta 1997 (Puolan virallinen lehti 2020, 105 kohta); Laki Puolan tasavallan alueella taloudellista toimintaa harjoittavia ulkomaisia yrittäjiä ja muita ulkomaisia henkilöitä koskevista säännöistä, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2018.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § , peruttu asetuksella nro 2/2009 5 päivänä tammikuuta; ja asetuksen nro 94-B/98 VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §, peruttu lailla nro 7/2019 16 päivänä tammikuuta. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustustoimintaan sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 8 § , hyväksytty 16 päivänä tammikuuta annetulla lailla nro 7/2019.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava vähintään kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.

BG: (Jälleen)vakuutusyritysten hallinto- tai valvontaelinten jäseniä ja kaikkia sellaisia henkilöitä, joilla on oikeus johtaa ja edustaa (jälleen)vakuutusyritystä, koskee asuinpaikkavaatimus.

Eläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston puheenjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla, toimitusjohtajalla ja liikkeenjohdon edustajalla on oltava pysyvä osoite tai pitkäkestoinen oleskelulupa Bulgariassa.

Toimenpiteet:

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 14 §, 1 mom. 3 kohta, Itävallan virallinen lehti I Nro 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 1, BGBl. I Nr. 34/2015).

BG: Vakuutuslaki, 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 mom.
Sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Ennen vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan ulkomaisella vakuutuksenantajalla tai jälleenvakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia kuin ne, joita se haluaa tarjota Bulgariassa.

Vapaaehtoisista lisäeläkerahastoista saatava tulo sekä sellaisten henkilöiden tarjoamaan vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen suoraan liittyvä samanlainen tulo, jotka on rekisteröity muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka voivat kyseisen lainsäädännön perusteella toteuttaa vapaaehtoisia lisäeläkkeeseen liittyviä toimia, ei ole yritysten tuloverolaissa vahvistetun menettelyn mukaisesti verotettavaa tuloa.

ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Espanjaan ulkomaisella vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia vähintään viiden vuoden ajan.

PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen tai toimiston ulkomaisilla vakuutusyrittäjillä on täytynyt olla lupa harjoittaa vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään viiden vuoden ajan.

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuslaki, 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 mom.

Sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), 36 §.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § ja VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §; Vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 215 §, hyväksytty 9 päivänä syyskuuta annetulla lailla nro 147/2005.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

AT: Saadakseen luvan sivuliikkeen avaamiseen ulkomaisten vakuutuksenantajien on oltava kotivaltiossaan oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä vastaavia tai niihin verrattavissa tai keskinäisiä vakuutusyhtiöitä.

EL: Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset, joiden kotipaikka on kolmansissa maissa, voivat toimia Kreikassa perustamalla tytäryhtiön tai sivukonttorin, jolla (tässä tapauksessa sivukonttorilla) ei ole erityistä oikeudellista muotoa, koska se tarkoittaa sellaisen yrityksen pysyvää läsnäoloa jäsenvaltion alueella (ts. Kreikassa), jonka kotipaikka on EU:n ulkopuolella ja joka saa kyseisessä jäsenvaltiossa (Kreikka) toimiluvan ja harjoittaa vakuutustoimintaa.

Toimenpiteet:

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 14 §, 1 mom. 1 kohta, Itävallan virallinen lehti I Nro 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 1, BGBl. I Nr. 34/2015).

EL: Lain 4364/2016 130 § (Kreikan virallinen lehti 13/ A/ 05.02.2016).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

AT: Myynninedistämis- ja välitystoimet unioniin sijoittautumattoman tytäryrityksen tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä.

DK: Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyritykset), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle.

SE: Ulkomainen vakuutuksen antaja saa tarjota ensivakuutuksia ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan välityksellä, edellyttäen että ulkomainen vakuutuksen antaja ja ruotsalainen vakuutusyritys kuuluvat samaan konserniin tai ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DE, HU ja LT: Sellaisten vakuutusyri­tysten, joita ei ole perustettu Euroopan unionissa, ensivakuutus­palvelujen tarjoaminen edellyttää sivuliikkeen perustamista ja toimilupaa.

SE: Yritykset, joita ei ole perustettu ETA-alueella saavat tarjota vakuutusten välityspalveluja ainoastaan, jos ne perustavat kaupallisen läsnäolon (paikallista läsnäoloa koskeva vaatimus).

SK: Ainoastaan unioniin sijoittautuneet yhtiöt tai unioniin sijoittautumattomien yhtiöiden sivukonttorit, jotka ovat saaneet toimiluvan Slovakian tasavallalta, voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat lentokoneen/aluksen/aluksen ja vastuun.

Toimenpiteet

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 13 §, 1 ja 2 mom., Itävallan virallinen lehti I Nro 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) kaikkien vakuutuspalvelujen osalta; yhdessä säädöksen Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) kanssa ainoastaan pakollisen ilmailun vastuuvakuutuksen tapauksessa.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

HU: Laki LX, 2003.

LT: Vakuutuslaki nro IX-1737, annettu 18 päivänä syyskuuta 2003, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla lailla nro XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsförmedling (Laki vakuutusedustuksesta) (3 §, 3 mom., 2018:12192005:405); ja Laki ulkomaisten vakuutuksenantajien toiminnasta Ruotsissa (1998: 293, 4 §, 1 ja 10 mom.).

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

b) Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Muihin rahoituslaitoksiin kuin pankkeihin sovelletaan Bulgarian keskuspankin rekisteröintijärjestelmää, jotta ne voivat harjoittaa luotonantoa varoilla, joita ei kerätä talletusten tai muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamisella, hankkimalla omistuosuuksia luottolaitoksista tai muista rahoituslaitoksista, sekä rahoitusleasingia, saatavien hankkimista lainoilla ja muita rahoitusmuotoja (factoring-rahoitus, forfaiting-rahoitus). Rahoituslaitoksen pääasiallisen liiketoiminnan on tapahduttava Bulgarian alueella.

BG: ETAn ulkopuoliset pankit voivat harjoittaa pankkitoimintaa Bulgariassa saatuaan BNB:ltä toimiluvan liiketoiminnan käynnistämiseen ja harjoittamiseen Bulgarian tasavallassa sivuliikkeen kautta.

IT: Saadakseen luvan arvopapereiden selvitysjärjestelmän käyttöön tai arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen tarjoamiseen Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa yrityksen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava muodostettu Italiassa tai muussa jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta.

Sijoitusrahastojen rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on unionissa, sekä Italiassa muodostetut yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja.

Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Euroopan unionin ulkopuolisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa toimintoja, joiden tarkoituksena on sijoituspalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuina kaupankäynti omaan tai asiakkaan lukuun sekä rahoitusinstrumenttien merkintä ja liikkeeseenlasku (edellytyksenä sivuliike).

PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyritykset tai muissa jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan Euroopan unionin ulkopuolisista maista käsin ei ole sallittua.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoksista annetun lain 2 §:n 5 momentti, 3a § ja 17 §,
Sosiaalivakuutuslaki, 121, 121b ja 121f §, ja
Valuuttalaki, 3 §.

IT: Asetus 58/1998, 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80 §.

Italian keskuspankin ja arvopaperipörssikomitean yhteinen määräys, annettu 22 päivänä helmikuuta 1998, 3 ja 41 §,

Italian keskuspankin asetus, annettu 25 päivänä tammikuuta 2005,

Arvopaperipörssikomitean määräys 16190, annettu 29 päivänä lokakuuta 2007, V osaston VII luvun II jakso, 17–21, 78–81, 91–111 §, mikäli seuraavasta ei muuta johdu:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014¹.

PT: Asetus 12/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 180/2007, asetus 357-A/2007, määräys 7/2007-R, sellaisena kuin se on muutettuna määräyksellä 2/2008-R, määräys 19/2008-R ja määräys 8/2009. Eläkerahastojen perustamiseen ja toimintaan sekä niiden hallinnointiyksiköihin sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 3 §, hyväksytty 23 päivänä heinäkuuta annetulla lailla nro 27/2020.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HU: Muiden kuin ETA-valtioiden sijoitusrahastoyhtiöiden sivuliikkeet eivät saa osallistua eurooppalaisten sijoitusrahastojen hallinnointiin eivätkä ne saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä
ja
Pääomamarkkinalaki CXX, 2001.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

BG: Vähintään kahden henkilön on johdettava ja edustettava pankkia yhdessä. Pankkia johtavien ja edustavien henkilöiden on oltava henkilökohtaisesti läsnä pankin johdon osoitteessa. Oikeushenkilöitä ei voi valita pankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniksi.

SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoslaki, 10 §,
Sosiaalivakuutuslaki, 121e §, ja
Valuuttalaki, 3 §.

SE: Sparbankslagen (säästöpankkilaki) (1987:619), 2 luku, 1 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Luottolaitoksen hallitukseen on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka asuvat Unkarissa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden pysyvänä asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä
ja
Pääomamarkkinalaki CXX, 2001.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

RO: Markkinatoimijat ovat oikeushenkilöitä, jotka on muodostettu osakeyhtiöinä yhtiölain säännösten mukaisesti. Vaihtoehtoisia kaupankäyntijärjestelmiä (MiFID II -direktiivin mukainen monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä) voi hallinnoida edellä kuvatuin edellytyksin perustettu järjestelmän ylläpitäjä tai ASF:n (Autoritatea de Supraveghere Financiară – Rahoitusvalvontaviranomainen) valtuuttama sijoitusyhtiö.

SI: Eläkejärjestelmän voi tarjota keskinäinen eläkerahasto (joka ei ole oikeushenkilö ja jota siksi hallinnoi vakuutusyritys, pankki tai eläkeyhtiö), eläkeyhtiö tai vakuutusyritys. Eläkejärjestelmiä voivat lisäksi tarjota eläkkeiden tarjoajat, jotka on muodostettu EU:n jäsenvaltiossa sovellettavien määräysten mukaisesti.

Toimenpiteet:

RO: Laki nro 126, annettu 11 päivänä kesäkuuta 2018 rahoitusvälineistä ja Asetus nro 1/2017 säännellyistä markkinoista ja vaihtoehtoisista kaupankäyntijärjestelmistä annetun asetuksen nro 2/2006 muuttamisesta ja täydentämisestä, hyväksytty NSC:n määräyksellä nro 15/2006 - ASF – Autoritatea de Supraveghere Financiară – Rahoitusvalvontaviranomainen.

SI: Eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaki (virallinen lehti nro 102/2015) (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna lailla nro 28/19).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

HU: Muut kuin ETA-valtioiden yritykset voivat tarjota rahoituspalveluja tai harjoittaa rahoituspalveluihin liittyvää toimintaa ainoastaan Unkarissa sijaitsevien sivuliikkeidensä kautta.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä
ja

Pääomamarkkinalaki CXX, 2001.

Varauma nro 13 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala – osa-ala: Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 931 ja 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

DE: (koskee myös hallinnon aluetasoa): Pelastuspalvelujen ja "ammattitaitoisten sairaankuljetuspalvelujen" järjestämisestä ja sääntelystä vastaavat osavaltiot (Länder). Useimmat osavaltiot (Länder) siirtävät pelastuspalveluja koskevan toimivallan kunnille. Kunnat voivat antaa etusijan voittoa tavoittelemattomille toimijoille. Tämä koskee yhtäläisesti sekä kotimaisia että ulkomaisia palveluntarjoajia (CPC 931 ja 933). Sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen edellyttää suunnittelua, toimilupaa ja hyväksymistä. Etälääketieteen osalta tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa yhteentoimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi.

HR: Joidenkin yksityisten sosiaalihuoltopalvelujen perustamiseen saatetaan soveltaa tarveperusteisia rajoituksia tietyillä maantieteellisillä alueilla (CPC 9311, 93192, 93193 ja 933).

SI: Seuraavia palveluja koskee valtion monopoli: veritoimitukset, verivalmisteet, ihmisen elinten poistaminen ja säilyttäminen siirteitä varten, sosiaalilääketieteelliset ja hygieniapalvelut, epidemiologiset sekä terveyteen ja ekologiaan liittyvät palvelut, patologis-anatomiset palvelut ja biolääketieteellisesti avustettu lisääntyminen (CPC 931).

Toimenpiteet:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO; lääkäreitä koskeva liittovaltion määräys):

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; laki psykoterapiapalvelujen tarjoamisesta);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG);

Gesetz über den Beruf der Notfallsanitäterin und des Notfallsanitäters (NotSanG);
Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);
Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie (MPhG);
Gesetz über den Beruf des Logopäden (LogopG);
Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin (OrthoptG);
Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen (PodG);
Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten (DiätAssG);
Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten (ErgThg);
Bundesapothekerordnung (BapO);
Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten (PTAG);
Gesetz über technische Assistenten in der Medizin (MTAG);
Gesetz zur wirtschaftlichen Sicherung der Krankenhäuser und zur Regelung der
Krankenhauspflegesätze (Krankenhausfinanzierungsgesetz - KHG);
Gewerbeordnung (Saksan elinkeinolaki);
Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; sosiaaliturvalain V osa) – Lakisääteinen sairausvakuutus;
Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI; sosiaaliturvalain VI osa) – Lakisääteinen eläkevakuutus;
Sozialgesetzbuch Siebtes Buch (SGB VII; sosiaaliturvalain VII osa) – Lakisääteinen
tapaturmavakuutus;
Sozialgesetzbuch Neuntes Buch (SGB IX; sosiaaliturvalain IX osa) – Vammaisten kuntoutus ja
osallistuminen;
Sozialgesetzbuch Elftes Buch (SGB XI; sosiaaliturvalain XI osa) – Sosiaalihuolto;
Personenbeförderungsgesetz (PBefG; henkilönkuljetuslaki).

Aluetaso:

Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz - RDG) in Baden-Württemberg;
Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG);
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz);
Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG);
Bremisches Hilfeleistungsgesetz (BremHilfeG);

Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG);
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V);
Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG);
Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch
Unternehmer (RettG NRW);
Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG);
Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG);
Sächsisches Gesetz über den Brandschutz, Rettungsdienst und Katastrophenschutz (SächsBRKG);
Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA);
Schleswig-Holsteinisches Rettungsdienstgesetz (SHRDG);
Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG).

Landespflegegesetze:

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz -
LPfVG);
Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG);
Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz-
LPflegEG);
Gesetz über die pflegerische Versorgung im Land Brandenburg (Landespflegegesetz - LPflegeG);
Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des
Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG);
Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG);
Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz;
Landespflegegesetz (LPflegeG M-V);
Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch
Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz - NPflegeG);
Gesetz zur Weiterentwicklung des Landespflegerechts und Sicherung einer unterstützenden
Infrastruktur für ältere Menschen, pflegebedürftige Menschen und deren Angehörige (Alten- und
Pflegegesetz Nordrhein-Westfalen – APG NRW);

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) (Rheinland-Pfalz);

Gesetz Nr. 1694 zur Planung und Förderung von Angeboten für hilfe-, betreuungs- oder pflegebedürftige Menschen im Saarland (Saarländisches Pflegegesetz);

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG);

Schleswig-Holstein: Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landespflegegesetz - LPflegeG);

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG).

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg;

Bayerisches Krankenhausgesetz (BayKrG);

Berliner Gesetz zur Neuordnung des Krankenhausrechts;

Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG);

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG);

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG);

Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011);

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V);

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG);

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW);

Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf);

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG);

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz - SächsKHG);

Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA);

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) in Schleswig-Holstein;

Thüringisches Krankenhausgesetz (Thür KHG).

HR: Terveidenhuoltolaki (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

SI: Laki terveydenhuoltopalveluista, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 23/2005), 1, 3 ja 62–64 §, Laki hedelmöityshoidoista ja biolääketieteellisesti avustettuun lisääntymiseen liittyvistä menettelyistä, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 70/00, 15 ja 16 §, ja Laki veritoimituksista (ZPKrv-1), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 104/06, 5 ja 8 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muiden kuin sairaalapalvelujen) ja sosiaalipalvelujen osalta tarvitaan lupa johtotehtävissä toimimiseen. Lupamenettelyssä otetaan huomioon paikallisten johtajien saatavuus. Yritykset voivat toimia missä tahansa oikeudellisessa muodossa lukuun ottamatta niitä muotoja, jotka on varattu vapaille ammattiteille.

Toimenpiteet:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; ja Code de la santé publique.

Varauma nro 14 – Matkailu ja matkailuun liittyvät palvelut

Toimiala – osa-ala: Matkailu ja matkailuun liittyvät palvelut – hotellit, ravintolat ja ravitsemispalvelut; matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut (matkanjohtajien palvelut mukaan luettuina); matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 641, 642, 643, 7471 ja 7472

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Vaatimuksena on yhtiön perustaminen (ei sivuliikkeitä). Sijoittautuessaan Bulgarian alueelle matkanjärjestäjien ja matkatoimistojen palveluja voi tarjota ETA-valtioon sijoittautunut henkilö, jos tämä henkilö esittää jäljennöksen asiakirjasta, jolla todistetaan oikeus harjoittaa mainittua toimintaa, sekä rahoituslaitoksen tai vakuutuksenantajan laatiman todistuksen tai muun asiakirjan, joka sisältää tiedot voimassa olevasta vakuutuksesta, joka kattaa kyseisen henkilön vastuun vahingoista, joita saattaa aiheutua ammatillisten velvollisuuksien tuottamuksellisen täyttämättä jättämisen tuloksena. Ulkomaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia. Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoajilta edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta (CPC 641, 642, 643, 7471 ja 7472).

Toimenpiteet:

BG: Matkailulaki, 61, 113 ja 146 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

CY: Matkailualan yrityksen ja matkatoimiston perustamista ja toimintaa koskeva toimilupa myönnetään vain Euroopan unionin luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille. Sama koskee olemassa olevan yrityksen tai toimiston toimiluvan uusimista. Muuhun jäsenvaltioon sijoittautuneita yrityksiä lukuun ottamatta ulkomaiset yritykset eivät voi tarjota Kyproksen tasavallassa järjestelmällisesti ja pysyvästi edellä mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettuja toimintoja, jollei niitä edusta paikallinen yritys. Matkailijoiden opastuspalvelujen ja matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 7471 ja 7472).

Toimenpiteet:

CY: Matkailua, matkatoimistoja ja matkaoppaita koskeva laki 1995 (laki 41(I)/1995, sellaisena kuin sen on muutettuna).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

EL: Kolmansien maiden kansalaisten on saatava Kreikan matkailuministeriön jonkin matkailuopaskoulun myöntämä tutkintotodistus, jotta heillä olisi oikeus harjoittaa ammattia. Poikkeuksellisesti kolmansien maiden kansalaisille voidaan edellä mainituista säännöksistä poiketen tiettyjen tarkasti määriteltyjen edellytysten täytyessä myöntää oikeus harjoittaa ammattia väliaikaisesti (enintään vuoden ajan), jos kyseiselle kielelle ei vahvistetusti ei ole tarjolla matkailuopasta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

ES (koskee myös hallinnon aluetasoa): Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 7472).

HR: Kotitalouksissa ja maaseutumatkailussa tarjottavissa majoitus- ja ravitsemispalveluissa edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta (CPC 641, 642, 643, 7471 ja 7472).

Toimenpiteet:

EL: Presidentin asetus 38/2010, ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Kreikan virallinen lehti 2157/B), laki 4403/2016, 50 §, ja laki 4582/2018, 47 § (Kreikan virallinen lehti 208/A).

ES: Andalusia: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragonia: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Cantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas;

Kastilia ja León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Kastilia-La Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas.

Katalonia: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, Article 88;

Madridin itsehallintoalue: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Valencian itsehallintoalue: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Baleaarit: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Kanariansaaret: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, 5 §;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra.

Asturia: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; ja

Murcia: Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: Laki hotelli- ja ravintola-alasta (OG 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20 ja 42/20) ja laki matkailupalvelujen tarjoamisesta (OG nro 130/17, 25/19, 98/19 ja 42/20).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HU: Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelujen sekä matkailijoiden opastuspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen edellyttää Unkarin elinkeinolupaviraston myöntämää toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää yksinomaan ETA-valtioiden kansalaisille ja oikeushenkilöille, joiden kotipaikka on ETA-alueella (CPC 7471 ja 7472).

IT (koskee myös hallinnon aluetasoa): Euroopan unionin ulkopuolisista maista tulevien matkaoppaiden on saatava alueelta erityinen toimilupa ammattimaisena matkaoppaana toimimiseen. Jäsenvaltioista tulevat matkaoppaat voivat toimia vapaasti ilman tällaista lupaa. Toimilupa myönnetään matkaoppaille, jotka voivat osoittaa tarvittavan pätevyyden ja tietämyksen (CPC 7472).

Toimenpiteet:

HU: Kauppalaki CLXIV, 2005, ja hallituksen asetus nro 213/1996 (XII.23.) matkojen järjestämisestä ja matkatoimistojen toiminnasta.

IT: Laki 135/2001, 7.5 ja 6 §, ja laki 40/2007 (DL 7/2007).

Varauma nro 15 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala – osa-ala: Virkistyspalvelut; muut urheiluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 962 ja CPC 96419 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Luku: Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Muut urheiluun liittyvät palvelut (CPC 96419)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT (koskee hallinnon aluetasoa): Hiihtokoulujen toiminnasta ja vuoristo-oppaiden palveluista säädetään osavaltioiden (Bundesländer) lainsäädännössä. Näiden palvelujen tarjoaminen saattaa edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta. Yritysten saatetaan edellyttää nimittävän toimitusjohtajan, joka on ETA-valtion kansalainen.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan tanssikoulun perustamiseen ja sitä edellytetään liikunnanohjaajilta.

Toimenpiteet:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr. 53/97;
Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98;
NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 5710;
OÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 93/1997;
Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89;
Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81;
Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr. 58/97;
Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76;
Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr. 15/95;
Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98;
Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02 §4 (2)a;
Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02; ja
Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr. 37/02.

CY: Laki 65(I)/1997 sellaisena kuin se on muutettuna; ja
laki 17(I) /1995 sellaisena kuin se on muutettuna.

Varauma nro 16 – Liikennepalvelut ja liikenteen oheispalvelut

Toimiala – osa-ala:	Liikennepalvelut – kalastus ja vesiliikennepalvelut – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan aluksella; vesiliikennepalvelut ja vesiliikenteen liitännäispalvelut; rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut; maantieliikennepalvelut ja maantieliikenteen liitännäispalvelut; ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 0501 ja 0502 sekä CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730 ja 882
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Meriliikennepalvelut ja meriliikenteen liitännäispalvelut. Kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan aluksella (ISIC Rev. 3.1 0501 ja 0502 sekä CPC 5133, 5223, 721, 742 osittain, 745, 74540, 74520, 74590 ja 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

EU: Sataman hallinnointielin tai toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa satamapalvelujen tarjoajien lukumäärää tietyn satamapalvelun osalta.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352¹ 6 artikla.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:
Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/352, annettu 15 päivänä helmikuuta 2017, satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 57, 3.3.2017, s. 1).

BG: Vesirakennustekniikkaan ja vedenalaisiin rakennustöihin, kivennäisten ja muiden epäorgaanisten luonnonvarojen etsintään ja louhintaan, luotsaukseen, polttoainetäydennyksiin, jätteiden, veden ja öljyn sekoitusten ja muun vastaavan vastaanottamiseen liittyvä kuljettaminen ja muu toiminta, joka suoritetaan aluksilla sisäisillä aluevesillä ja Bulgarian aluemerellä, on sallittua vain Bulgarian tai muun jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

Objektiivisesta kapasiteetista riippuen satamien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa liikenne-, tietotekniikka- ja viestintäministerin asettaman asiantuntijakomitean päätöksellä.

Tukipalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. Aluksen päällikön ja konemestarin on oltava ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisia. (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502 sekä CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590 ja 882).

Toimenpiteet:

BG: Kauppamerenkulkua koskeva säännöstö; Bulgarian tasavallan laki merialueista, sisävesiväylistä ja satamista; Määräys bulgarialaisia liikenteenharjoittajia koskevista ehdoista ja valintajärjestyksestä kansainvälisten yleissopimusten mukaisessa henkilö- ja tavaraliikenteessä; Määräys 3 miehittämättömien alusten huoltamisesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

BG: Kansallisesti merkittävässä Bulgarian satamissa tarjottavien julkisen liikenteen tukipalvelujen osalta oikeus tukitoimintojen suorittamiseen myönnetään käyttöoikeussopimuksella. Alueellisesti merkittävässä satamissa kyseinen oikeus myönnetään sataman omistajan kanssa tehtävällä sopimuksella (CPC 74520, 74540 ja 74590).

Toimenpiteet:

BG: Kauppamerenkulkua koskeva säännöstö; Bulgarian tasavallan laki merialueista, sisävesiväylistä ja satamista.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Luotsauspalvelujen tarjoajat voivat tarjota luotsauspalveluja Tanskassa vain, jos niiden kotipaikka on ETA-alueella ja ne ovat Tanskan viranomaisten rekisteröimiä ja hyväksymiä Tanskan luotsauslain mukaisesti (CPC 74520).

Toimenpiteet:

DK: Tanskan luotsauslaki, 18 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Aluksen, joka ei kuulu jäsenvaltion kansalaiselle, käyttäminen Saksan liittovaltion vesiväylillä muihin kuin kuljetuspalveluihin ja kuljetuksen liitännäispalveluihin edellyttää erityistä lupaa. Euroopan unionin ulkopuolisille aluksille voidaan myöntää poikkeus ainoastaan, jos Euroopan unionin aluksia ei ole saatavissa tai jos niitä on saatavissa epäedullisin ehdoin taikka vastavuoroisuuteen perustuen. Poikkeuksia Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtiville aluksille voidaan myöntää vastavuoroisuuden perusteella (KüSchVO, 2 §:n 3 mom.). Kaikkia luotsauslain soveltamisalaan kuuluvia toimintoja säännellään, ja hyväksyntä voidaan myöntää ainoastaan ETA-valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaisille. Luotsauspalvelujen tarjoaminen ja toiminta on rajoitettu viranomaisiin tai niiden nimeämiin yrityksiin.

Alusten vuokrauksen tai leasingvuokrauksen (käyttäjien kanssa tai ilman) ja muiden kuin merialusten ilman käyttäjiä tapahtuvan vuokrauksen tai leasingvuokrauksen osalta voidaan rajoittaa sellaisten sopimusten tekemistä, jotka koskevat tavarakuljetuksia ulkomaan lipun alla purjehtivilla aluksilla tai tällaisten alusten vuokrausta, riippuen Saksan tai muun jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten saatavuudesta.

Paikallisten ja ulkomaalaisten välisiä liiketoimia, jotka liittyvät

- i) sellaisten sisävesialusten vuokraamiseen, joita ei ole rekisteröity talousalueelle;
- ii) tavarakuljetuksiin tällaisilla sisävesialuksilla; tai
- iii) tällaisilla sisävesialuksilla suoritettaviin hinauspalveluihin

talousalueen sisällä, voidaan rajoittaa (vesiliikenne, vesiliikenteen tukipalvelut, alusten vuokraus, ilman käyttäjiä olevien alusten leasingpalvelut (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754 ja 8730)).

Toimenpiteet:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz; lippusuojalaki);

Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschifffahrt (Binnenschifffahrtsaufgabengesetz - BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferpatentverordnung - BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz - SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschifffahrt (Seeaufgabengesetz - SeeAufgG); ja

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung - SeeEigensichV).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Suomen meriväylillä tarjottavat meriliikenteen tukipalvelut varataan Suomen, unionin jäsenvaltion tai Norjan lipun alla purjehtiville aluksille (CPC 745).

Toimenpiteet:

FI: Merilaki (674/1994) ja

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), 4 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

EL: Satama-alueiden lastinkäsittelypalveluja koskee julkinen monopoli (CPC 741).

IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, yritystiheys ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 741).

Toimenpiteet:

EL: Julkista merioikeutta koskeva säännöstö (asetus 187/1973).

IT: Merenkulkulaki,

Laki 84/1994, ja

Ministeriön asetus 585/1995.

b) Rautatieliikenne ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut (CPC 711 ja 743)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Ainoastaan jäsenvaltion kansalaiset voivat tarjota rautatieliikennepalveluja tai rautatieliikenteen tukipalveluja Bulgariassa. Talouden toimijoiksi rekisteröidyille rautatieliikenteen harjoittajille henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamista koskevan toimiluvan myöntää liikenneministeriö (CPC 711 ja 743).

Toimenpiteet:

BG: Rautatieliikennelaki, 37 ja 48 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

LT: Transitopalvelujen yksinoikeudet myönnetään rautatiealan yrityksille, jotka ovat tai joiden osakepääoma on 100-prosenttisesti valtion omistuksessa (CPC 711).

Toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan rautatieliikennelaki nro IX-2152, annettu 22 päivänä huhtikuuta 2004, sellaisena kuin se on muutettuna 8 päivänä kesäkuuta 2006 annetulla lailla nro X-653.

c) Maantieliikenne ja maantieliikenteen liitännäispalvelut (CPC 712, 7121, 7122, 71222 ja 7123)

Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka eivät kuulu tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

AT (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Henkilö- ja tavaraliikenteen osalta yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan sellaisille ETA-sopimuspuolten kansalaisille ja unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Itävallassa. Toimiluvat myönnetään syrjimättömin ehdoin vastavuoroisuuteen perustuen (CPC 712).

Toimenpiteet:

AT: Güterbeförderungsgesetz (tavaraliikennelaki), BGBl. Nr. 593/1995; 5 §; Gelegenheitsverkehrsgesetz (laki satunnaisesta liikenteestä), BGBl. Nr. 112/1996; 6 §; ja Kraftfahrliniengesetz (linja-autoliikennelaki), BGBl. I Nr. 203/1999, sellaisena kuin se on muutettuna, 7 ja 8 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

EL: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat: Maanteiden tavaraliikenteen tarjoaminen edellyttää kreikkalaista toimilupaa. Toimiluvat myönnetään syrjimättömin ehdoin vastavuoroisuuteen perustuen (CPC 7123).

Toimenpiteet:

EL: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajien toimiluvat: Kreikan laki 3887/2010 (Kreikan virallinen lehti A' 174), sellaisena kuin se on muutettuna lain 4038/2012 5 §:llä (Kreikan virallinen lehti A' 14).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

IE: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 7121 ja 7122).

MT: Taksit: toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia.

Karozzini (hevosen vetämät vaunut): toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia (CPC 712).

PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, yritystiheys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 71222).

Toimenpiteet:

IE: Public Transport Regulation Act 2009 (laki joukkoliikenteen sääntelystä, vuodelta 2009).

MT: Taksipalvelumääräykset (SL499.59).

PT: Asetus 41/80, annettu 21 päivänä elokuuta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Edellytyksenä on yhtiön perustaminen Tšekkiin (ei sivuliikkeitä).

Toimenpiteet:

CZ: Maantieliikennelaki nro 111/1994 Kok.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

SE: Maantieliikenteen harjoittaminen edellyttää ruotsalaista toimilupaa. Taksiluvan saaminen edellyttää, että yritys on nimennyt luonnollisen henkilön toimimaan liikenteestä vastaavana henkilönä (käytännössä asuinpaikkavaatimus – ks. Ruotsin sijoittautumismuotoja koskeva varauma).

Toimenpiteet:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210) (ammattiliikennelaki),
Yrkestrafikförordning (2012:237) (ammattiliikenneasetus),
Taxitrafiklag (2012:211) (taksiliikennelaki) ja
Taxitrafikförordning (2012:238) (taksiliikenneasetus).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SK: Taksilupa ja lupa taksin lähetyspalvelujen harjoittamiseen voidaan myöntää henkilölle, jolla on asuin- tai sijoittautumispaikka Slovakian tasavallassa tai jossakin muussa ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

Maantieliikennelaki nro 56/2012 Kok.

d) Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

EU: Maahuolintapalvelujen osalta voidaan edellyttää sijoittautumista unionin alueelle. Mahdollisuus maahuolintapalvelujen tarjoamiseen riippuu lentoaseman koosta. Kullakin lentoasemalla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. "Isoilla lentoasemilla" määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan.

Toimenpiteet:

EU: Neuvoston direktiivi 96/67/EY¹, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996.

BE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Maahuolintapalvelujen tarjoaminen edellyttää vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

¹ Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla (EYVL L 272, 25.10.1996, s. 36).

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National, 18 §;

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens, 14 §; ja

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne, 14 §.

e) Kaikkien liikennemuotojen tukipalvelut (CPC 748 osittain)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU (koskee myös hallinnon aluetasoa): Tulliselvityspalveluja voivat tarjota vain unionin alueella asuvat henkilöt tai unioniin sijoittautuneet oikeushenkilöt.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013¹.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

Varauma nro 17 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala – osa-ala:	Energiaan liittyvä toiminta: kaivostoiminta ja louhinta; sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu omaan lukuun; polttoaineiden putkijohtokuljetukset; putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut; ja energian jakeluun liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40 sekä CPC 5115, 63297, 713, 742 osittain, 8675, 883, 887
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Kaivostoiminta ja louhintä (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13 ja 14 sekä CPC 5115, 7131, 8675 ja 883)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

NL: Hiilivetyjen etsinnän ja hyödyntämisen suorittavat Alankomaissa aina yksityinen yhtiö ja talousministerin nimeämä julkinen (osake)yhtiö yhdessä. Kaivoslain 81 ja 82 §:ssä säädetään, että kyseisen nimetyn yhtiön koko osakepääoman on oltava Alankomaiden valtion suorassa tai epäsuorassa omistuksessa (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14).

BE: Mineraalivarojen ja muiden elottomien luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen aluevesillä ja mannermaajalustassa edellyttää lupaa. Luvanhaltijalla on oltava tiedoksianto-osoite Belgiassa (ISIC Rev. 3.1:14).

IT (koskee myös hallinnon aluetasoa etsinnän osalta): Valtion kaivoksilla sovelletaan erityisiä etsintä- ja kaivuusääntöjä. Ennen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarvitaan etsintälupa ("permesso di ricerca", asetuksen 1447/1927 4 §). Lupa on voimassa tietyn ajan, siinä määritetään tarkasti etsintäalueen rajat ja samalle alueelle voidaan myöntää useampi kuin yksi etsintälupa eri henkilöille tai yrityksille (tämän tyyppinen lupa ei välttämättä anna yksinoikeutta). Mineraalien hyödyntämiseksi vaaditaan alueellisen viranomaisen myöntämä lupa ("concessione", 14 §) (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14 sekä CPC 8675 ja 883).

Toimenpiteet

BE: Arrêté Royal du 1er septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental.

IT: Etsintäpalvelut: Kuninkaan asetus 1447/1927; ja Asetus 112/1998, 34 §.

NL: Mijnbouwwet (kaivoslaki).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

BG: Bulgarian tasavallan alueella, mannerjalustassa ja Mustanmeren talousvyöhykkeellä maanalaisten luonnonvarojen etsimiseksi ja tutkimiseksi toteutettavat toimet edellyttävät lupaa, kun taas louhintaa ja hyödyntämistä koskevat toimet edellyttävät maanalaisia luonnonvaroja koskevan lain mukaisesti myönnettyä toimilupaa.

Veroetuuskohteluun oikeuttaville lainkäyttöalueille (offshore-alueet) rekisteröidyt yritykset tai niihin suoraan tai epäsuorasti yhteydessä olevat yritykset eivät saa osallistua avoimiin menettelyihin, joissa myönnetään lupia tai toimilupia luonnonvarojen etsimisen, tutkimiseen tai louhintaan, mukaan lukien uraani- ja toriummalmit, eivätkä ne saa toimia jo myönnetyn luvan tai toimiluvan perusteella, koska tällaiset toimet on kielletty, mukaan lukien mahdollisuus tällaisen tutkimuksen tuloksena löydetyn esiintymän maantieteellisen tai taloudellisen hyödyntämisen rekisteröintiin.

Uraanimalmin louhinta on lopetettu ministerineuvoston 20 päivänä elokuuta 1992 antamalla asetuksella nro 163.

Toriummalmin etsintään ja louhintaan sovelletaan yleisiä lupa- ja toimilupajärjestelyjä. Toriummalmin etsintä- ja louhintalupia koskevat päätökset annetaan syrjimättömästi ja tapauskohtaisesti.

Bulgarian tasavallan kansalliskokouksen 18 päivänä tammikuuta 2012 antaman päätöksen (vahvistettu 14 päivänä kesäkuuta 2012) mukaan hydraulisen murtamisen menetelmän eli frakkauksen käyttäminen öljyn ja kaasun etsimiseen, tutkimiseen tai hyödyntämiseen kielletään parlamentin päätöksellä.

Liuskekaasun etsiminen ja hyödyntäminen on kiellettyä (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14).

Toimenpiteet:

BG: Laki maanalaisista luonnonvaroista,

Toimilupalaki,

Laki yksityistämisestä ja yksityistämisen jälkeisestä valvonnasta,

Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä, Bulgarian tasavallan kansalliskokouksen 18 päivänä tammikuuta 2012 antama päätös; Laki talous- ja rahoitussuhteista veroetuuskohteluun oikeuttaville lainkäyttöalueille rekisteröityjen yritysten, niiden määräysvallassa olevien henkilöiden ja niiden todellisten omistajien ja edunsaajien kanssa; ja Laki maanalaisista luonnonvaroista.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

CY: Ministerineuvosto voi kieltäytyä myöntämästä toimilupaa hiilivetyjen etsinnän, hyödyntämisen ja jalostuksen alalla yhteisölle, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten tosiasiallisessa määräysvallassa. Mikään yhteisö ei saa ilman ministerineuvoston ennakkolupaa päätyä Yhdistyneen kuningaskunnan tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen suoraan tai epäsuoraan määräysvaltaan sen jälkeen, kun sille on myönnetty toimilupa. Ministerineuvosto voi kieltäytyä myöntämästä lupaa sellaiselle yhteisölle, joka on tosiasiallisesti Yhdistyneen kuningaskunnan tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen määräysvallassa, jos Yhdistynyt kuningaskunta ei myönnä Kyproksen tasavallan tai jäsenvaltioiden yhteisöille hiilivetyjen etsintään, tutkimiseen ja hyödyntämiseen pääsyn ja niiden harjoittamisen osalta vastaavaa kohtelua kuin Kyproksen tasavalta tai jäsenvaltiot myöntävät Yhdistyneen kuningaskunnan yhteisöille (ISIC Rev 3.1 1110).

Toimenpiteet:

CY: Laki hiilivetyjen etsinnästä, louhinnasta ja hyödyntämisestä vuodelta 2007 (laki 4(I)/2007), sellaisena kuin se on muutettuna.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SK: Kaivos- ja geologinen toiminta edellyttää yhtiön perustamista ETA-valtiossa (ei sivuliikkeitä). Luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä annetun Slovakian lain 44/1988 soveltamisalaan kuuluvia kaivos- ja etsintätoimia säännellään syrjimättömällä tavalla muun muassa sellaisten julkisten toimenpiteiden avulla, joilla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojelu, kuten tiettyjen kaivosteknologioiden salliminen tai kieltäminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että tällaisiin toimenpiteisiin kuuluvat syanidiliuotuksen käytön kieltäminen mineraalien käsittelyssä tai jalostuksessa, vaatimus erityisluvasta, kun kyseessä on öljyn ja kaasun etsinnässä, tutkimisessa ja hyödyntämisessä käytettävä frakkaus, sekä edellytys paikallisella kansanäänestyksellä annetusta ennakkohyväksynnästä ydinalan ja radioaktiivisten mineraalivarojen tapauksessa. Tämä ei lisää voimassa olevan toimenpiteen poikkeavia osia, joiden osalta varauma tehdään. (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14 sekä CPC 5115, 7131, 8675 ja 883).

Toimenpiteet

SK: Laki kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta 51/1988; laki geologisesta toiminnasta 569/2007, laki luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä 44/1988.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

FI: Mineraalivarojen etsintään ja hyödyntämiseen sovelletaan lupavaatimuksia, ja ydinaineiden louhinnan osalta luvan myöntää valtioneuvosto. Kaivosaluelunastusluvan myöntää valtioneuvosto. Lupa voidaan myöntää ETA-valtiossa asuvalle luonnolliselle henkilölle tai ETA-valtioon sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa (ISIC Rev. 3.1 120 sekä CPC 5115, 883 ja 8675).

IE: Irlannissa toimivien etsintä- ja kaivosyhtiöiden on oltava siellä kaupallisesti läsnä. Mineraalien etsimisen edellytyksenä on, että työtä suoritettaessa yritykset (irlantilaiset tai ulkomaiset) käyttävät asiamiehen tai Irlannissa asuvan etsinnästä vastaavan päällikön palveluja. Kaivostoiminnan osalta vaaditaan, että kaivostoimintaa koskeva valtion vuokrasopimus tai toimilupa on Irlannissa perustetulla yrityksellä. Tällaisen yrityksen omistamissuhteille ei ole asetettu rajoituksia (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 13 ja 3.1 14 sekä CPC 883).

Toimenpiteet

FI: Kaivoslaki (621/2011) ja
Ydinenergialaki (990/1987).

IE: Minerals Development Acts 1940–2017 (lait mineraalien hyödyntämisestä vuosilta 1940–2017);
Suunnittelulait ja Ympäristöasetukset.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsin valaliittoon tai OECD:n jäsenvaltioon taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC Rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC Rev. 3.1 14 sekä CPC 883, CPC 8675).

Toimenpiteet

SI: kaivoslaki 2014.

- b) Sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu omaan lukuun; polttoaineiden putkijohtokuljetukset; putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut; energian jakelupalvelut (ISIC Rev. 3.1 40 ja 3.1 401 sekä CPC 63297, 713, 742 osittain, 74220 ja 887)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

DK: Omistajan tai käyttäjän, joka aikoo perustaa kaasuinfrastruktuurin tai putkijohdon raaka- tai jalostetun öljyn ja öljytuotteiden sekä maakaasun kuljettamista varten, on saatava paikallisviranomaisten lupa ennen rakennustöiden aloittamista. Myönnettävien lupien määrää voidaan rajoittaa (CPC 7131).

MT: Yhtiöllä EneMalta plc on sähkönjakelun monopoli (ISIC Rev. 3.1 401 ja CPC 887).

NL: Ainoastaan Alankomaiden hallitus (siirtojärjestelmät) ja muut viranomaiset (jakelujärjestelmät) voivat omistaa sähköverkon ja kaasuputkiverkon (ISIC Rev. 3.1 040 ja CPC 71310).

Toimenpiteet:

DK: Lov om naturgasforsyning, LBK 1127 05/09/2018, lov om varmemforsyning, LBK 64 21/01/2019, lov om Energinet, LBK 997 27/06/2018. Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (määräys öljysäiliöiden, putkistojen ja putkijohtojen organisoinnista, perustamisesta ja toiminnasta nro 1257, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019).

MT: EneMalta Act (laki EneMalta-yhtiöstä), 272 luku, ja EneMalta (Transfer of Assets, Rights, Liabilities & Obligations) Act (laki EneMalta-yhtiön varojen, velkojen, oikeuksien ja velvollisuuksien siirtämisestä), 536 luku.

NL: Elektriciteitswet 1998; Gaswet.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

AT: Lupa kaasun kuljetukseen myönnetään ainoastaan ETA-valtioiden kansalaisille, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa. Yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-valtiossa. Verkon haltijoiden on nimitettävä toimitusjohtaja ja verkon toiminnan teknisestä valvonnasta vastaava tekninen johtaja, joiden on molempien oltava ETA-valtion kansalaisia.

Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja kotipaikkavaatimuksesta, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista.

Muun kuin kaasun ja veden kuljetukseen sovelletaan seuraavaa:

- i) lupa myönnetään ainoastaan sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka ovat ETA-valtion kansalaisia ja joilla on kotipaikka Itävallassa; ja
- ii) yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava Itävallassa. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa tai tehdään etuja koskeva testi. Rajatylittävät putkijohdot eivät saa vaarantaa Itävallan turvallisuusetuja ja sen asemaa puolueettomana maana. Yritysten ja henkilöyhtiöiden on nimitettävä toimitusjohtaja, jonka on oltava ETA-valtion kansalainen. Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja toimipaikkavaatimuksesta, jos putkijohdon toiminnan katsotaan olevan kansallisen taloudellisen edun mukaista (CPC 713).

Toimenpiteet:

AT: Rohrleitungsgesetz (laki putkijohdotuljetuksista), BGBl. Nr. 411/1975, 5 §:n 1 ja 2 mom., 5 §:n 1 ja 3 mom. sekä 15 ja 16 §; ja

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (laki kaasuyhtiöistä vuodelta 2011), BGBl. I Nr. 107/2011, 43, 44, 90 ja 93 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – (koskee vain hallinnon aluetasoa) Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

AT: Lupa sähkön siirtoon ja jakeluun myönnetään ainoastaan ETA-valtioiden kansalaisille, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa. Jos operaattori nimittää toimitusjohtajan tai vuokraajan, kotipaikkavaatimuksesta luovutaan.

Oikeushenkilöiden (yritysten) ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-valtiossa. Niiden on nimitettävä toimitusjohtaja tai vuokraaja, joiden on molempien oltava ETA-valtion kansalaisia, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa.

Toimivaltainen viranomainen voi olla soveltamatta kotipaikkaa ja kansalaisuutta koskevia vaatimuksia, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista (ISIC Rev. 3.1 40 ja CPC 887).

Toimenpiteet:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr. 59/2006, sellaisena kuin se on muutettuna,

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005, sellaisena kuin se on muutettuna, Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö.

ElWOG 2006), LGBl. Nr. 1/2006, sellaisena kuin se on muutettuna, Salzburger

Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999, sellaisena kuin se on muutettuna, Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl.

Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie

(Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. Nr. 59/2003, sellaisena kuin se on muutettuna,

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WEIWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005; ja

Kärntner Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Sähkön tuotanto, siirto, jakelu ja kauppa ja muut sähkömarkkinatoimijoiden toiminnot sekä kaasun tuotanto, siirto, jakelu, varastointi ja kauppa sekä lämmön tuotanto ja jakelu edellyttävät lupaa. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on oleskelulupa, tai unioniin sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Sähkön ja kaasun siirtoon ja markkinatoimijalupiin sovelletaan yksinoikeuksia (ISIC Rev. 3.1 40 sekä CPC 7131, 63297, 742 ja 887).

LT: Sähkön siirtoa, jakelua, toimitusta yleisölle ja sähkön kaupan järjestämistä koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan Liettuaan sijoittautuneille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille ulkomaisten oikeushenkilöiden sivuliikkeille tai muille Liettuaan sijoittautuneille muiden jäsenvaltioiden organisaatioille. Lupia sähkön tuottamiseen, sähköntuotantokapasiteetin kehittämiseen ja suoran linjan rakentamiseen voidaan myöntää henkilöille, joilla on asuinpaikka Liettuaan, tai Liettuaan sijoittautuneille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille muiden jäsenvaltioiden oikeushenkilöiden sivuliikkeille tai muille Liettuaan sijoittautuneille muiden jäsenvaltioiden organisaatioille. Tätä varaumaa ei sovelleta vastikkeellisiin tai sopimusperusteisiin sähkön siirtoa ja jakelua koskeviin konsultointipalveluihin (ISIC Rev. 3.1 401 ja CPC 887).

Polttoaineiden tapauksessa sijoittautuminen on pakollista. Polttoaineiden siirtoa, jakelua ja varastointia sekä maakaasun nesteyttämistä koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan Liettuaan sijoittautuneille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille muiden jäsenvaltioiden oikeushenkilöiden sivuliikkeille tai muille Liettuaan sijoittautuneille muiden jäsenvaltioiden organisaatioille.

Tätä varaumaa ei sovelleta vastikkeellisiin tai sopimusperusteisiin polttoaineiden siirtoa ja jakelua koskeviin konsultointipalveluihin (CPC 713 ja 887).

PL: Energialain mukaan seuraaviin toimintoihin tarvitaan lupa:

- i) polttoaineiden tai energian tuotanto, lukuun ottamatta seuraavia: kiinteiden tai kaasumaisten polttoaineiden tuotanto; sähkön tuotanto sähkölähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 50 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; sähkön ja lämmön yhteistuotanto lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 5 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; lämmön tuotanto lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 5 MW;
- ii) kaasumaisten polttoaineiden varastointi varastointilaitoksiin, maakaasun nesteyttäminen ja nesteytetyn kaasun uudelleen kaasuunnuttaminen nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa sekä nestemäisten polttoaineiden varastointi, lukuun ottamatta seuraavia: nestemäisen kaasun paikallinen varastointi laitoksiin, joiden kapasiteetti on pienempi kuin 1 MJ/s, ja nestemäisten polttoaineiden varastointi vähittäiskaupassa;
- iii) polttoaineiden tai energian siirto ja jakelu, lukuun ottamatta seuraavia: kaasumaisten polttoaineiden jakelu verkoissa, joiden kapasiteetti on vähemmän kuin 1 MJ/s, ja lämmön siirto tai jakelu, jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä 5:ttä MW;

- iv) polttoaineiden tai energian kauppa, lukuun ottamatta seuraavia: kiinteiden polttoaineiden kauppa; sähkön kauppa käyttämällä laitoksia, joiden jännite on alhaisempi kuin 1 kV ja jotka asiakas omistaa; kaasumaisten polttoaineiden kauppa, jos vuotuisen liikevaihdon arvo ei ylitä 100 000:ta euroa; nestemäisen kaasun kauppa, jos vuotuisen liikevaihdon arvo ei ylitä 10 000:ta euroa; ja kaasumaisten polttoaineiden ja sähkön kauppa, joka tapahtuu tavarapörsseissä sellaisten meklariyritysten välityksellä, jotka välittävät hyödykkeitä 26 päivänä lokakuuta 2000 annetun hyödykepörssilain perusteella, sekä lämmön kauppa, jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä 5:ttä MW. Liikevaihtoa koskevia rajoituksia ei sovelleta kaasumaisten polttoaineiden eikä nestemäisen kaasun tukkukaupan palveluihin eikä pullotetun kaasun vähittäiskaupan palveluihin.

Toimivaltainen viranomainen voi myöntää luvan vain sellaiselle hakijalle, jonka liiketoiminnan rekisteröity kotipaikka tai asuinpaikka on ETA-valtiossa tai Sveitsin valaliitossa (ISIC Rev. 3.1 040 sekä CPC 63297, 74220 ja 887).

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 458/2000 Kok. liiketoimintaedellytyksistä ja julkishallinnosta energia-aloilla (energialaki).

LT: Liettuan tasavallan maakaasulaki, annettu 10 päivänä lokakuuta 2000, nro VIII-1973; Liettuan tasavallan sähkölaki, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2000, nro VIII-1881.

PL: Energialaki, annettu 10 päivänä huhtikuuta 1997, 32 ja 33 §.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SI: Sähkön ja maakaasun tuotanto, kauppa, toimitukset loppukäyttäjille sekä sähkön ja maakaasun siirto ja jakelu edellyttävät sijoittautumista unioniin (ISIC Rev. 3.1 4010 ja 4020 sekä CPC 7131 ja 887).

Toimenpiteet:

SI: Energetski zakon 2014 (energialaki), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 17/2014; kaivoslaki 2014.

Varauma nro 18 – Maatalous, kalastus ja valmistus

Toimiala – osa-ala:	Maatalous, riistatalous, metsätalous; kotieläintalous ja porotalous, kalastus ja vesiviljely; julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323 ja 324 sekä CPC 881, 882 ja 88442
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen; Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

IE: Ulkomailla asuvat tarvitsevat luvan myllytoimintaa varten (ISIC Rev. 3.1 1531).

Toimenpiteet:

IE: Agriculture Produce (Cereals) Act, 1933 (Maataloustuotantolaki (vilja) vuodelta 1933).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Ainoastaan poronhoitoalueella asuvat ETA-valtion kansalaiset voivat omistaa poroja ja harjoittaa porotaloutta. Yksinoikeuksia voidaan myöntää.

FR: Maatalousosuuskunnan jäsenyys tai sen johtajana toimiminen edellyttää ennakkolupaa (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014 ja 015).

SE: Ainoastaan saamelaiset voivat omistaa poroyrityksiä ja harjoittaa porotaloutta.

Toimenpiteet:

FI: Poronhoitolaki (848/1990), 1 luvun 4 §, ja Suomen liittymissopimuksen pöytäkirja N:o 3.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

SE: Poronhoitolaki (1971:437), 1 §.

b) Kalastus ja vesiviljely (ISIC Rev. 3.1 050, 0501 ja 0502 sekä CPC 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa, Markkinoillepääsy:

FR: Ranskan lipun alla purjehtivalle ranskalaiselle alukselle voidaan myöntää kalastuslupa, tai sen voidaan sallia kalastavan kansallisten kiintiöiden perusteella ainoastaan, jos sillä on tosiasiallinen taloudellinen yhteys Ranskan alueeseen ja aluksen toimintaa ohjataan ja valvotaan Ranskan alueella sijaitsevasta pysyvästä toimipaikasta (ISIC Rev. 3.1 050 ja CPC 882).

Toimenpiteet:

FR: Code rural et de la pêche maritime.

c) Valmistus – Julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC Rev. 3.1 221, 222, 323 ja 324 sekä CPC 88442)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa, Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

LV: Ainoastaan Latviassa muodostetut oikeushenkilöt ja latvialaiset luonnolliset henkilöt voivat perustaa ja kustantaa joukkotiedotusvälineitä. Sivuliikkeitä ei sallita (CPC 88442).

Toimenpiteet:

LV: Laki lehdistöstä ja muista joukkotiedotusvälineistä, 8 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Kaikkien julkisesti levitettävien tai painettavien sanomalehtien, aikakauslehtien ja -julkaisujen on ilmoitettava selkeästi "vastaava päätoimittaja" (luonnollisen henkilön täydellinen nimi ja osoite). Vastaavan päätoimittajan saatetaan edellyttää asuvan pysyvästi Saksassa, unionin jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa. Liittovaltion sisäasiainministeri voi myöntää poikkeuksia (ISIC Rev. 3.1 223 ja 224).

Toimenpiteet:

DE:

Aluetaso:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW);

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG);

Berliner Pressegesetz (BlnPrG);

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG);

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG);

Hamburgisches Pressegesetz;

Hessisches Pressegesetz (HPresseG);

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V);

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG);

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW);

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz;

Saarländisches Mediengesetz (SMG);

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG);

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (Landespressegesetz);

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH);

Thüringer Pressegesetz (TPG).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

IT: Italia sallii Yhdistyneestä kuningaskunnasta olevien sijoittajien omistaa enemmän kuin 49 prosenttia italialaisen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Yhdistynyt kuningaskunta sallii italialaisten sijoittajien omistaa enemmän kuin 49 prosenttia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista (ISIC Rev. 3.1 221 ja 222).

Toimenpiteet:

IT: Laki 416/1981, § 1 (ja myöhemmät muutokset).

Sijoitusten vapauttaminen – Ylempi johto ja hallitukset:

PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajaan sovelletaan kansalaisuusvaatimusta (ISIC Rev. 3.1 221 ja 222).

Toimenpiteet:

PL: Lehdistolaki, annettu 26 päivänä tammikuuta 1984, Puolan virallinen lehti nro 5, kohta 24, sekä myöhemmät muutokset.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

SE: Luonnollisten henkilöiden, jotka omistavat Ruotsissa painettavia ja julkaistavia aikakauslehtiä, on asuttava Ruotsissa tai oltava ETA-valtion kansalaisia. Jos tällaisten aikakauslehtien omistajat ovat oikeushenkilöitä, niiden on oltava sijoittautuneita ETA-valtioon. Ruotsissa painettavilla ja julkaistavilla aikakauslehdillä sekä teknisillä tallenteilla on oltava vastaava päätoimittaja, jolla on oltava kotipaikka Ruotsissa (ISIC Rev. 3.1 22 ja CPC 88442).

Toimenpiteet:

SE: Lehdistönvapauslaki (1949:105),
Sananvapausperustuslaki (1991:1469) ja
Laki lehdistönvapauslakia ja sananvapausperustuslakia koskevista määräyksistä (1991: 1559).

Yhdistyneen kuningaskunnan luettelo

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (eläinlääkintäpalvelut)

Varauma nro 4 – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut

Varauma nro 6 – Viestintäpalvelut

Varauma nro 7 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Varauma nro 8 – Energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala	Kaikki toimialat
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
	Kansallinen kohtelu
	Suosituimmuuskohtelu
	Ylempi johto ja hallitukset
	Suoritevaatimukset
Luku:	Sijoitustoiminnan vapauttaminen
Hallintotaso:	Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)
Kuvaus:	

Sijoitusten vapauttaminen – Suoritevaatimukset

Yhdistynyt kuningaskunta voi panna täytäntöön sitoumuksen, joka on annettu yritysostoja ja sulautumia koskeviin sääntöihin (City Code on Takeovers and Mergers) sisältyvien, tarjouksen jälkeisiä sitoumuksia koskevien säännösten mukaisesti tai sitoumusasiakirjojen nojalla yritysostojen ja sulautumien yhteydessä, silloin kun sitoumusta ei määrätä tai vaadita yritysoston tai sulautuman hyväksymisen edellytyksenä.

Toimenpiteet:

The City Code on Takeovers and Mergers (yritysostoja ja sulautumia koskevat säännöt)

Companies Act 2006 (yhtiölaki)

Law of Property (Miscellaneous Provisions) Act 1989 (varallisuuslain erinäiset säännökset) siltä osin kuin on kyse yritysostoja ja sulautumia koskevien sitoumusasiakirjojen täytäntöönpanosta

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset

Tätä varaumaa sovelletaan ainoastaan terveys-, sosiaali- ja koulutuspalveluihin:

Mydessään tai luovuttaessaan terveydenhuolto-, sosiaali- tai koulutuspalveluja (CPC 93 ja 92) tarjoavan, olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksia tai varoja Yhdistynyt kuningaskunta voi estää tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistuksen tai asettaa rajoituksia omistukselle sekä tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistajien määräysvallalle näin muotoutuneissa yrityksissä unionin sijoittajien tai niiden yritysten osalta. Yhdistynyt kuningaskunta voi tällaisen myynnin tai muun luovutuksen osalta ottaa käyttöön tai pitää voimassa ylemmän johdon tai hallitusten jäsenten kansalaisuutta koskevan minkä tahansa toimenpiteen sekä mitä tahansa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan palvelun suorittajien määrää.

Tätä varaumaa sovellettaessa

- i) toimenpide, joka pidetään voimassa tai otetaan käyttöön tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ja jolla myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä estetään pääomaosuuksien tai varojen omistusoikeus tai asetetaan sille rajoituksia taikka asetetaan tässä varaumassa kuvattu kansalaisuutta koskeva vaatimus tai palvelun suorittajien määrää koskeva vaatimus, on voimassa oleva toimenpide; ja
- ii) 'valtionyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka Yhdistynyt kuningaskunta omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta ja joka kattaa sellaisen, sopimuksen voimaantulon jälkeen perustetun yrityksen, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksien tai varojen myynti tai luovutus.

Toimenpiteet:

Kuten edellä kuvaus-osassa on selostettu.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Toimiala – osa-ala: Asiantuntijapalvelut – Lakiasiainpalvelut; tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain ja CPC 862

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861 osittain)

Eräiden lakiasianpalvelujen tarjoamista varten saattaa olla tarpeen hankkia toimivaltaiselta viranomaiselta lupa tai noudattaa rekisteröitymisvaatimuksia. Siltä osin kuin luvan saamista tai rekisteröitymistä koskevat vaatimukset eivät ole syrjiviä ja vastaavat tämän sopimuksen 194 artiklassa määrättyjä sitoumuksia, niitä ei luetella. Niihin voi sisältyä esimerkiksi vaatimus, jonka mukaan hakijalla on oltava tietty pätevyys tai hakijan on täytynyt suorittaa hyväksytty koulutusjakso taikka jäsenyyden edellytyksenä on se, että hakijalla on toimipaikka tai postiosoite toimivaltaisen viranomaisen oikeudenkäyttöalueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Asianomainen ammatti- tai sääntelyelin voi vaatia asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo) Yhdistyneessä kuningaskunnassa joidenkin kotimaisten lakiasianpalvelujen tarjoamista varten. Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia.

Asianomainen ammatti- tai sääntelyelin voi vaatia asuinpaikkaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa joidenkin maahanmuuttoon liittyvien kotimaisten lakiasianpalvelujen tarjoamista varten.

Toimenpiteet:

Englanti ja Wales: the Solicitors Act 1974 (asianajajalaki), the Administration of Justice Act 1985 (oikeudenkäymislaki) ja the Legal Services Act 2007 (lakiasianpalvelulaki). Skotlanti: the Solicitors (Scotland) Act 1980 (asianajajalaki, Skotlanti) ja the Legal Services (Scotland) Act 2010 (lakiasianpalvelulaki, Skotlanti). Pohjois-Irlanti: the Solicitors (Northern Ireland) Order 1976 (asianajajia koskeva määräys, Pohjois-Irlanti). Kaikki lainkäyttöalueet: Immigration and Asylum Act (maahanmuutto- ja turvapaikkalaki) 1999. Lisäksi kullakin lainkäyttöalueella sovellettaviin toimenpiteisiin kuuluvat mahdolliset ammatti- ja sääntelyelinten asettamat vaatimukset.

- b) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnustaa unionin tai minkä tahansa kolmannen maan kansalaisuuden omaavien tilintarkastajien tutkinnon vastaavuuden ja antaa heille luvan toimia Yhdistyneessä kuningaskunnassa lakisääteisenä tilintarkastajana vastavuoroisuuden pohjalta (CPC 8621).

Toimenpiteet:

The Companies Act (yhtiölaki) 2006

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (eläinlääkintäpalvelut)

Toimiala – osa-ala: Asiantuntijapalvelut – eläinlääkintäpalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää fyysistä läsnäoloa. Eläinlääkärinä voivat toimia ainoastaan pätevät eläinlääkärit, jotka ovat kuninkaallisen eläinlääkärikollegion (Royal College of Veterinary Surgeons – RCVS) jäseniä.

Toimenpiteet:

Veterinary Surgeons Act (1966) (eläinlääkärilaki)

Varauma nro 4 – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala – osa-ala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut (T&K-palvelut)

Toimialaluokka: CPC 851 ja 853

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Julkisin varoin rahoitettavia tutkimus- ja kehittämispalveluja (T&K-palvelut), jotka saavat Yhdistyneen kuningaskunnan rahoitusta, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille ja sellaisille Yhdistyneen kuningaskunnan oikeushenkilöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa (CPC 851 ja 853).

Varauma ei rajoita tämän sopimuksen viidennen osan soveltamista eikä tämän sopimuksen 123 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen tai osapuolten myöntämien tukien tai avustusten poissulkemista.

Toimenpiteet:

Kaikki tämänhetkiset ja tulevat tutkimus- ja innovaatio-ohjelmat

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa sekä muut liike-elämän palvelut

Toimialaluokka: CPC 831 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Hallintotaso: Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Yhdistyneen kuningaskunnan lentoliikenteen harjoittajan käyttämien ilma-alusten vuokraukseen tai leasingvuokraukseen ilman miehistöä (dry lease) sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. Dry lease -sopimukseen, jonka osapuolena on Yhdistyneen kuningaskunnan lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietyt kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai tietyt osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa (CPC 83104).

Jos Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella toimivat tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien (TPJ) tarjoajat eivät myönnä Yhdistyneen kuningaskunnan lentoliikenteen harjoittajille Yhdistyneessä kuningaskunnassa myönnettävää kohtelua vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua, tai jos Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä Yhdistyneen kuningaskunnan TPJ-palvelujen tarjoajille Yhdistyneessä kuningaskunnassa myönnettävää kohtelua vastaavaa kohtelua, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan kohtelun Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai Yhdistyneen kuningaskunnan lentoliikenteen harjoittajat Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille.

Toimenpiteet:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (uudelleenlaadittu toisinto), sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 (vuonna 2018 Euroopan unionista eroamisesta annettu laki) ja muutettuna lentoliikenteen harjoittamista EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Operation of Air Services (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations (S.I. 2018/1392). Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytäntesäännöistä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 kumoamisesta, sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 ja muutettuna tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Computer Reservation Systems (Amendment) (EU Exit) Regulations 2018 (S.I. 2018/1080).

Varauma nro 6 – Viestintäpalvelut

Toimiala – osa-ala:	Viestintäpalvelut – posti- ja kuriiripalvelut
Toimialaluokka:	CPC 71235 osittain, 73210 osittain ja 751 osittain
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Postilaatikkojen asettamista yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskemista ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevia palveluja voidaan rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Selkeyden vuoksi todetaan, että postitoiminnan harjoittajiin voidaan soveltaa erityisiä yleispalveluvelvoitteita tai velvollisuutta osallistua korvausrahaston rahoitukseen.

Toimenpiteet:

Postal Services Act (postipalvelulaki) 2000 ja Postal Services Act 2011

Varauma nro 7 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala – osa-ala:	Liikennepalvelut – vesiliikenteen liitännäispalvelut, rautatieliikenteen liitännäispalvelut, maantieliikenteen liitännäispalvelut, ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 748 ja 749
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)
Kuvaus:	

a) Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut (CPC 746)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

Mahdollisuus maahuolintapalvelujen tarjoamiseen riippuu lentoaseman koosta. Kullakin lentoasemalla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. "Isoilla lentoasemilla" määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan.

Toimenpiteet:

The Airports (Groundhandling) Regulations 1997 (lentoasemien maahuolintapalveluja koskevat asetukset) (S.I. 1997/2389)

b) Kaikkien liikennemuotojen tukipalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Tullipalveluja, mukaan lukien tulliselvityspalveluja ja väliaikaisten varastotilojen tai tullivarastojen käyttöön liittyviä palveluja, voivat tarjota vain Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet henkilöt. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä koskee henkilöitä, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai joilla on pysyvä toimipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Toimenpiteet:

Taxation (Cross-Border Trade Act) 2018 (verotusta rajat ylittävän kaupan alalla koskeva laki); the Customs and Excise Management Act 1979 (laki tullin ja valmisteveron hallinnasta); the Customs (Export) (EU Exit) Regulations 2019 (tulliasioita ja vientiä EU:sta eroamisen yhteydessä koskevat asetukset); the Customs (Import Duty) (EU Exit) Regulations 2018 (tulliasioita ja tuontitullia EU:sta eroamisen yhteydessä koskevat asetukset); the Customs (Special Procedures and Outward Processing) (EU Exit) Regulations 2018 (tulliasioita, erityisiä menettelyä ja ulkoista jalostusta EU:sta eroamisen yhteydessä koskevat asetukset); the Customs and Excise (Miscellaneous Provisions and Amendments) (EU Exit) Regulations 2019/1215 (tullia ja valmisteveroa EU:sta eroamisen yhteydessä koskevat asetukset).

c) Vesiliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

Sataman hallinnointielin tai toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa satamapalvelujen tarjoajien lukumäärää tietyn satamapalvelun osalta.

Toimenpiteet:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/352, annettu 15 päivänä helmikuuta 2017, satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä (6 artikla), sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 ja muutettuna säädöksellä Pilotage and Port Services (Amendment) (EU Exit) Regulations 2020 (S.I. 2020/671) (luotsaus- ja satamapalveluja EU:sta eroamisen yhteydessä koskevat asetukset)

Port Services Regulations 2019 (satamapalveluasetukset)

Varauma nro 8 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala – osa-ala:	Energiaan liittyvä toiminta: kaivostoiminta ja louhinta
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 11, 8675 ja 883
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Hallintotaso:	Keskus- ja aluetaso (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Etsintä- ja tuotantotoiminta Yhdistyneen kuningaskunnan mannerjalustalla sekä sellaisten palvelujen tarjoaminen, johon liittyy suora pääsy luonnonvaroihin tai niiden hyödyntäminen, edellyttävät toimilupaa.

Tätä varaumaa sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan mannerjalustaa koskeviin tuotantolupiin. Saadakseen toimiluvan yrityksellä on oltava toimipaikka Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tämä tarkoittaa joko

- i) henkilöstöä Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
- ii) brittiläisen yrityksen rekisteröintiä Yhdistyneen kuningaskunnan yritysrekisteriin (Companies House); tai

- iii) ulkomaisen yrityksen brittiläisen sivuliikkeen rekisteröintiä Yhdistyneen kuningaskunnan yritysrekisteriin (Companies House).

Vaatimusta sovelletaan kaikkiin yrityksiin, jotka hakevat uutta toimilupaa, ja kaikkiin yrityksiin, jotka haluavat mukaan olemassa olevan toimiluvan alaiseen toimintaan. Sitä sovelletaan kaikkiin toimilupiin ja kaikkiin yrityksiin riippumatta siitä, ovatko ne toiminnan harjoittajia. Ollakseen sellaisen toimiluvan osapuoli, joka kattaa tuotantokentän, yrityksen on a) oltava rekisteröity Yhdistyneen kuningaskunnan yritysrekisteriin (Companies House) brittiläisenä yrityksenä tai b) harjoitettava liiketoimintaansa Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan pysyvän toimipaikan kautta, sellaisena kuin se määritellään vuodelta 2003 olevan rahoituslain (Finance Act 2003) 148 §:ssä (mikä yleensä tarkoittaa henkilöstövaatimusta) (ISIC Rev. 3.1 11 sekä CPC 883 ja 8675).

Toimenpiteet:

Petroleum Act 1998 (öljylaki)

TULEVAT TOIMENPITEET

Ylähuomautukset

1. Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin luetteloissa esitetään tämän sopimuksen 133, 139 ja 195 artiklan mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin tekemät varaumat, jotka koskevat voimassa olevia toimenpiteitä, jotka eivät ole seuraavien määräysten velvoitteiden mukaisia:
 - a) tämän sopimuksen 128 tai 135 artikla;
 - b) tämän sopimuksen 136 artikla;
 - c) tämän sopimuksen 129 tai 137 artikla;
 - d) tämän sopimuksen 130 tai 138 artikla;
 - e) tämän sopimuksen 131 artikla;
 - f) tämän sopimuksen 132 artikla;
 - g) tämän sopimuksen 194 artikla.

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.
3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:
 - a) 'toimialalla' tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;
 - b) 'osa-alalla' tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;
 - c) 'toimialaluokalla' tarkoitetaan soveltuvin osin varauman kattamaa, CPC- tai ISIC Rev 3.1 -luokituksen mukaista toimintaa tai osapuolen varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattua toimintaa;
 - d) 'varauman tyypissä' yksilöidään 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
 - e) 'kuvauksessa' esitetään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala; ja
 - f) 'voimassa olevissa toimenpiteissä' yksilöidään, avoimuussyistä, voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamaan toimialaan, osa-alaan tai toimintoihin.
4. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Osa "kuvaus" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

5. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Euroopan unionin luetteloissa
- a) 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002);
 - b) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta (Statistical Papers Series M No. 77, taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio, New York, 1991).
6. Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin luetteloita sovellettaessa varauma, joka koskee paikallisen läsnäolon vaatimusta unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, tehdään tämän sopimuksen 136 artiklan mutta ei tämän sopimuksen 135 tai 137 artiklan osalta. Tällaista vaatimusta ei tehdä varaumana myöskään 129 artiklan osalta.
7. Unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Yhdistyneen kuningaskunnan tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan keskus-, alue- tai paikallishallinnon toimenpiteeseen.

8. Jäljempänä olevaan varaumaluetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin eikä lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jolleivät ne ole tämän sopimuksen 128, 129, 135, 136, 137 tai 194 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn ja kansallisen kohtelun rajoituksia. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan edelleen, vaikka niitä ei mainita luettelossa.
9. Selvyyden vuoksi todetaan, että unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Yhdistyneen kuningaskunnan luonnollisille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai

- b) oikeushenkilöt, jotka on perustettu tai organisoitu toisen jäsenvaltion tai unionin lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa.
10. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (unionin tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen II osaston 2 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.
11. Luetteloita sovelletaan ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Euroopan unionin alueisiin tämän sopimuksen 520 artiklan 2 kohdan ja 774 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
12. Selvyyden vuoksi todetaan, että syrjimättömät toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen 128, 135 tai 194 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia minkään seuraavan osalta:

- a) toimenpide, joka edellyttää infrastruktuurin omistuksen erottamista kyseisen infrastruktuurin kautta tarjottavien tavaroiden tai palvelujen omistuksesta tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi esimerkiksi, energia-, liikenne- ja televiestintäalalla;
- b) toimenpide, jolla rajoitetaan omistuksen keskittymistä tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi;
- c) toimenpide, jolla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojele, mukaan luettuina rajoitukset, jotka koskevat käyttöoikeuksien saatavuutta, määrää ja laajuutta, sekä keskeyttämisen tai kiellon määrääminen;
- d) toimenpide, jolla rajoitetaan myönnettävien lupien määrää teknisten tai fyysisten rajoitusten, esimerkiksi televiestintäaajuuksien, vuoksi; tai
- e) toimenpide, jossa edellytetään, että tietyllä prosenttiosuudella yrityksen osakkeenomistajista, omistajista, osakkaista tai johtajista on pätevyys harjoittaa tiettyä ammattia, kuten lakimiehen tai kirjanpitäjän ammattia, tai että he toimivat tällaisessa ammatissa.

13. Finanssipalvelujen osalta: Euroopan unionin ulkopuolisen rahoituslaitoksen suoraan jäsenvaltioon perustamiin sivukonttoreihin, toisin kuin ulkomaisiin tytäryhtiöihin, ei tiettyjä rajoitettuja poikkeustapauksia lukuun ottamatta sovelleta Euroopan unionin tasolla yhdenmukaistettuja toiminnan vakauden valvontaa koskevia sääntöjä, minkä vuoksi tällaiset tytäryhtiöt hyötyvät paremmista mahdollisuuksista perustaa uusia yrityksiä ja tarjota palveluja rajan yli koko unionissa. Sen vuoksi tällaiset sivuliikkeet saavat luvan toimia jäsenvaltion alueella samoilla edellytyksillä kuin kyseisen jäsenvaltion kotimaiset rahoituslaitokset ja voidaan vaatia, että ne täyttävät useita toiminnan vakauden valvontaa koskevia vaatimuksia, kuten pankkitoiminnan ja arvopapereiden osalta erillinen pääomittaminen ja muut vakavaraisuusvaatimukset sekä tilinpäätösten julkaisemista koskevat vaatimukset, tai vakuutusten osalta erityiset takuu- ja talletusvaatimukset, erillinen pääomittaminen ja vakuutusteknistä vastuuvélkaa ja vähintään kolmasosaa vakavaraisuusmarginaalista edustavien varojen sijoittautuminen asianomaiseen jäsenvaltioon.

Jäljempänä olevassa varaumaluettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

UK Yhdistynyt kuningaskunta

EU Euroopan unioni, mukaan lukien sen kaikki jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

Unionin luettelo

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – Kiinteistöalan palvelut

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – Perintä- ja luottotietopalvelut

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – Työnvälityspalvelut

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – Turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – Muut liike-elämän palvelut

Varauma nro 11 – Televiestintä

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Varauma nro 16 – Rahoituspalvelut

Varauma nro 17 – Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Varauma nro 18 – Matkailu ja matkailuun liittyvät palvelut

Varauma nro 19 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Varauma nro 20 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Varauma nro 21 – Maatalous, kalastus ja vesi

Varauma nro 22 – Energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 23 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala: Kaikki toimialat

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Lakiasiainpalveluja koskevat velvoitteet

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen, Rajatylittävä palvelujen kauppa ja
Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Sijoittautuminen

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

EU: Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille toiminnanharjoittajille.

Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöpalvelut, terveyspalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluita tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä alakohtainen luettelointi ei ole käytännöllistä. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu: Rajatylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

FI: Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja kaikkien yritysten sijoittautumisoikeutta ja elinkeino-oikeutta ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (3/1975), 2 §, ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), 11 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

FR: Talous- ja varainhoitolainsäädäntöä koskevan lainsäädännön L151-1 ja 151-1 et seq artiklan nojalla ulkomaiset sijoitukset Ranskaan talous- ja varainhoitolainsäädäntöä koskevan lainsäädännön R.151-3 artiklassa tarkoitetuilla aloilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Kuten edellä kuvaus-osassa on selostettu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

FR: Ulkomaalaisomistusta on rajoitettu hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiin osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys –
Velvoitteet:

HU: Sijoittautumisen muotona on oltava rajavastuuyhtiö, osakeyhtiö tai edustusto. Sijoittautuminen ensiksi sivuliikkeenä on sallittu vain rahoituspalvelujen osalta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain nojalla myönnetty toimilupa.

Kaupallisissa yhtiöissä, joissa valtion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, transaktioiden toteuttaminen yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, edellyttää yksityistämismääräyksen tai muun kansallisen tai alueellisen elimen lupaa sen mukaan, mikä niistä on toimivaltainen viranomaisena. Tätä varauksetta ei sovelleta kaivostoimintaan ja louhintaan, joihin sovelletaan tämän sopimuksen liitteessä 19 olevassa unionin luettelossa esitettyä erillistä varauksetta.

IT: Hallituksella voi olla tiettyjä erityisvaltuuksia yrityksissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä tietyissä strategisesti tärkeissä toiminnoissa energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Tätä sovelletaan kaikkiin oikeushenkilöihin, jotka toteuttavat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä pidettäviä toimia, ei pelkästään yksityistettyihin yhtiöihin.

Jos puolustus tai kansallinen turvallisuus ovat vakavasti uhattuina, hallituksella on seuraavat erityisvaltuudet:

- a) oikeus asettaa ehtoja osakkeiden hankinnalle;
- b) veto-oikeus päätöksiin, jotka koskevat erityistoimenpiteitä kuten toimintojen siirtoja, sulautumisia, hajautumisia ja muutoksia; tai
- c) oikeus hylätä osakkeiden hankkiminen, jos ostaja pyrkii saamaan sellaisen pääoman omistustason, joka todennäköisesti vaikuttaa puolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen.

Asianomaisen yhtiön on ilmoitettava pääministerin kansliaan kaikista päätöksistä, toimista tai transaktioista (kuten toimintojen siirrot, sulautumiset, hajautumiset ja muutokset tai lopettamiset), jotka liittyvät strategiaan varoihin energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Erityisesti on ilmoitettava Euroopan unionin ulkopuolisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä hankinnoista, joiden avulla kyseinen henkilö saa määräysvallan yhtiössä.

Pääministeri voi käyttää seuraavia erityisvaltuuksia:

- a) veto-oikeus kaikkiin päätöksiin, toimiin ja transaktioihin, jotka aiheuttavat poikkeuksellista vakavan haitan uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja verkkojen ja toimitusten toimivuudelle;
- b) oikeus asettaa erityisiä ehtoja yleisen edun turvaamiseksi; tai
- c) oikeus hylätä hankinta valtion oleellisia etuja uhkaavissa erityisissä riskitapauksissa.

Perusteet todellisen tai poikkeuksellisen uhkan arvioimiseksi sekä ehdot ja menettelyt erityisvaltuuksien käyttämiselle on vahvistettu lainsäädännössä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Laki 56/2012 erityisvaltuuksista yhtiöissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä energia-, liikenne- ja viestintäalalla ja

Pääministerin asetus DPCM 253, 30.11.2012, puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden toimintojen määrittelystä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeät yritykset, alat ja laitokset.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan kansallisen turvallisuuden varmistamisen kannalta tärkeiden esineiden suojelua koskeva laki, 10.10.2002, nro IX-1132 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 12.1.2018 lailla nro XIII-992).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Ylempi johto ja hallitukset:

SE: Perustajia, ylempää johtoa ja hallituksia koskevia syrjiviä vaatimuksia, kun Ruotsin lainsäädäntöön sisällytetään uusia oikeusmuotoja.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

HU: Valtion omaisuuden hankinta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HU: Ulkomaisten oikeushenkilöiden ja muualla asuvien luonnollisten henkilöiden mahdollisuus hankkia viljelysmaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Vuonna 2013 annettu laki CXXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta (II luku (6–36 §) ja IV luku (38–59 §)) ja

Vuonna 2013 annettu laki CCXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta vuonna 2013 annettuun lakiin CXXII liittyvistä siirtymätoimenpiteistä ja tietyistä säännöksistä (IV luku (8–20 §)).

LV: Yhdistyneen kuningaskunnan tai kolmannen maan kansalaisten mahdollisuus hankkia maaseutumaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LV: Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, 28, 29 ja 30 §.

SK: Ulkomaiset yritykset tai luonnolliset henkilöt eivät saa hankkia maatalous- ja metsämaata tai tiettyä muuta maata (esim. luonnonvarat, järvet, joet ja julkiset tiet) kunnan rakennetun alueen rajojen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Laki nro 44/1988 luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä;
Laki nro 229/1991 maan ja muun maatalousomaisuuden omistamisen sääntelystä;
Slovakian tasavallan perustuslaki 460/1992;
Laki nro 180/1995 eräistä maanomistusjärjestelyjä koskevista toimenpiteistä;
Laki nro 202/1995 ulkomaanvaluutasta;
Laki nro 503/2003 maan omistusoikeuden palauttamisesta;
Metsälaki nro 326/2005; ja
Laki nro 140/2014 maatalousmaan omistusoikeudesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt eivät voi hankkia maata. Bulgarianlaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia rakennuksia ja kiinteistöjen omistusoikeuksia (käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasiukset). Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänten enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.

BG: Bulgarian tasavallan perustuslaki, 22 §; Maatalousmaan omistusta ja käyttöä koskeva laki, 3 §; ja Metsälaki, 10 §.

EE: ETA-alueen ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hankkia kiinteistön, johon sisältyy maatalous- ja/tai metsämaata, ainoastaan maaherran ja kunnanvaltuuston luvalla, ja kyseisten henkilöiden on voitava osoittaa laissa säädetyn mukaisesti, että kiinteistöä käytetään sen käyttötarkoitukseen tosiasiallisesti, kestävästi ja tarkoituksenmukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), 2 ja 3 luku.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

LT: Toimenpiteet, jotka ovat maanhankinnan osalta yhdenmukaisia Euroopan unionin tekemien ja Liettuaan sovellettavien GATS-sopimuksen mukaisten sitoumusten kanssa. Maanhankintaan sovellettavat menettelyt, ehdot ja rajoitukset on vahvistettava perustuslaillisessa laissa, maata koskevassa laissa ja maatalousmaan hankintaa koskevassa laissa.

Sellaiset paikallishallinnon yhteisöt (kunnat) ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön ja Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäsenten muut kansalliset yksiköt, jotka harjoittavat Liettuassa perustuslain mukaisesti täsmennettyä taloudellista toimintaa Euroopan unionin yhdentymisen tai muun sellaisen yhdentymisen, jossa Liettua on mukana, vaatimusten mukaisesti, saavat hankkia omistukseensa muuta kuin maatalousmaata varsinaisessa toiminnassaan tarvitsemiensa rakennusten ja muiden rakenteiden rakentamista ja käyttöä varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan perustuslaki;

Liettuan tasavallan perustuslaillinen laki Liettuan tasavallan perustuslain 47 §:n 3 momentin täytäntöönpanemisesta, 20.6.1996, nro I-1392, sellaisena kuin se on muutettuna 20.3.2003, nro IX-1381;

Maata koskeva laki, 27.1.2004, nro IX-1983; ja

Maatalousmaan hankintaa koskeva laki, 24.4.2014, nro XII-854.

c) Tunnustaminen

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Tutkintotodistusten ja muiden ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja unionin direktiivejä sovelletaan ainoastaan unionin kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa.

d) Suosituimmuuskohtelu

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu ja Lakiasiainpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle voimassa olevien tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitettujen kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla.

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen sopimuksen nojalla,

- i) jolla luodaan palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinat;
- ii) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai
- iii) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

Palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinoilla tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

Sijoittautumisoikeudella tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin edellytyksin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

Lainsäädännön lähentämisellä tarkoitetaan:

- i) kahden- tai monenvälisen sopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman toisen osapuolen lainsäädännön kanssa; tai
- ii) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Edellä tarkoitettu lainsäädännön yhdenmukaistaminen tai sisällyttäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Sopimus Euroopan talousalueesta;
vakautussopimukset;

EU:n ja Sveitsin valaliiton kahdenväliset sopimukset ja
pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppasopimukset.

EU: Sijoittautumisoikeutta koskevan erilliskohtelun myöntäminen kansalaisille tai yrityksille sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joita on tehty seuraavien jäsenvaltioiden: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT sekä minkä tahansa seuraavista maista tai ruhtinaskunnista välillä: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio.

DK, FI, SE: Tanskan, Ruotsin ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

- a) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);
- b) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja
- c) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO). Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön (NEFCO) tarkoituksena on edistää Pohjoismaiden ympäristön kannalta merkityksellisiä investointeja keskittyen Itä-Eurooppaan.

Tämä varauma ei rajoita tämän sopimuksen 23 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen tai osapuolten tarjoamien tukien poissulkemista.

PL: Sijoittautumista tai rajat ylittävää palvelujen tarjontaa koskevaa etuuskohtelua, johon voi sisältyä Puolassa sovellettavien varaumien luettelossa olevien tiettyjen varaumien poistamista tai muuttamista, voidaan laajentaa kauppaa- ja merenkulkusopimuksilla.

PT: Luopuminen tiettyjä toimintoja ja ammatteja koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta niiden luonnollisten henkilöiden osalta, jotka tarjoavat palveluja maihin, joissa portugali on virallinen kieli (Angola, Brasilia, Kap Verde, Guinea-Bissau, Päiväntasaajan Guinea, Mosambik, São Tomé ja Príncipe sekä Itä-Timor).

e) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto, jakelu tai kauppa. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Toimiala: Asiantuntijapalvelut – lakiasianpalvelut: notaarien ja haastemiesten palvelut; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut; veroneuvontapalvelut; arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain, 87902 osittain, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Lakiasiaainpalvelut:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien SE: Julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, "huissiers de justice" ja muut "officiers publics et ministériels") tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut ja oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut sekä hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamat palvelut (CPC 861 osittain, 87902 osittain).

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

BG: Yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään etuusjärjestelyjä (CPC 861 osittain).

LT: Ulkomaisten asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan kansainvälisten sopimusten mukaisesti (CPC 861 osittain), mukaan lukien erityismääräykset edustuksesta tuomioistuimissa.

b) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 8621 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219, 86220)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

HU: Rajat ylittävät laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Laki C, 2000 ja Laki LXXV, 2007.

- c) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Riippumattoman tilintarkastuksen suorittavat rekisteröidyt tilintarkastajat, jotka ovat sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistyksen jäseniä. Vastavuoroisuuden perusteella sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistys merkitsee rekisteriin Yhdistyneen kuningaskunnan tai muun kolmannen maan tilintarkastusyksikön, kun tämä on todistanut että

- a) kolme neljäsosaa johtoelinten jäsenistä ja yksikön puolesta tilintarkastuksen suorittavista rekisteröidyistä tilintarkastajista täyttää bulgarialaisille tilintarkastajille asetettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset ja on suorittanut hyväksytysti siihen tarvittavat tutkinnot;
- b) tilintarkastusyksikkö suorittaa riippumattomat tilintarkastukset riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten mukaisesti; ja

- c) tilintarkastusyksikkö julkaisee verkkosivuillaan vuotuisen avoimuusraportin tai täyttää muita vastaavia ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia, jos se tarkastaa yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

CZ: Ainoastaan oikeushenkilöllä, jonka pääomaosuudesta ja äänioikeudesta vähintään 60 prosenttia on varattu Tšekin tai Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisille, on lupa tehdä tilintarkastuksia Tšekissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Tilintarkastajia koskeva laki nro 93/2009 Kok., 14.4.2009.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

HU: Rajat ylittävä tilintarkastuspalvelujen tarjonta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Laki C, 2000 ja Laki LXXV, 2007.

PT: Rajat ylittävä tilintarkastuspalvelujen tarjonta.

d) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut (CPC 8674)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HR: Rajat ylittävä kaupunkisuunnittelupalvelujen tarjonta.

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti

Toimiala: Terveystenhuollon asiantuntijapalvelut ja farmaseuttisten, lääkinällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211, 85201, 9312, 9319 ja 93121.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Suoritevaatimukset
Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy ja Kansallinen kohtelu:

FI: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kätilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312, 93191).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

BG: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, sairaanhoitajien, kätilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut (CPC 9312, 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Sairaalalaki, Sairaanhoitajien, kätilöjen ja hoitoasiantuntijoiden ammattialajärjestöä koskeva laki.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

CZ, MT: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kättilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, sekä muut terveydenhuoltoon liittyvät palvelut (CPC 9312, 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien ja solujen laadun ja turvallisuuden varmistamista koskeva laki nro 296/2008 Kok., ("ihmisen kudoksia ja soluja koskeva laki");

Farmaseuttisia valmisteita ja joidenkin niihin liittyvien lakien muuttamista koskeva laki nro 378/2007 Kok., (lääkelaki);

Laki nro 268/2014 Kok. lääkinnällisistä laitteista ja hallinnointipalkkiolain nro 634/2004 Kok. muuttamisesta, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna;

Kudoksien ja solujen luovuttamista, irrottamista ja siirtämistä sekä tiettyjen lakien muuttamista koskeva laki nro 285/2002 Kok. (elinsiirtoja koskeva laki);

Terveyspalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Kok.;

Erityisiä terveyspalveluja koskeva laki nro 373/2011, Kok.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien NL ja SE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa. Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan Euroopan unionin alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt (CPC 9312, 93191 osittain).

BE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri-, hammashoito- ja kättilöpalvelut sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja ensihoitajien palvelut. (CPC 85201 osittain, 9312 ja 93191 osittain).

PT: (Myös Suosituimmuuskohtelun osalta) Fysioterapeuttien, ensihoitajien ja podiatrien ammattien osalta ulkomaiset ammattilaiset voivat saada harjoittaa ammattiaan vastavuoroisuuden perusteella.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläinlääkärin vastaanoton voi perustaa luonnollinen tai oikeushenkilö.

Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen on sallittua vain ETA-valtioiden kansalaisille ja pysyville asukkaille (pysyvästi asukkailta edellytetään fyysistä läsnäoloa).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE, LV: Rajat ylittävä eläinlääkintäpalvelujen tarjonta.

- c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien EL, IE, LU, LT ja NL: Tietyn palvelun tarjoamiseen tietyllä paikallisella vyöhykkeellä tai alueella oikeutettujen toimittajien määrän syrjimätön rajoittaminen. Tästä syystä voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon nykyisten palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys ja maantieteellinen levinneisyys.

EU, pois lukien BE, BG, EE, ES, IE ja IT: Postimyynti on sallittua vain ETA-valtioista, minkä vuoksi farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle unionissa edellyttää sijoittautumista johonkin näistä maista.

CZ: Vähittäismyynti on sallittua vain jäsenvaltioista.

BE: Farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti on mahdollista ainoastaan Belgiaan sijoittautuneesta apteekista.

BG, EE, ES, IT ja LT: Farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

IE ja LT: Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

PL: Lääkekaupan välittäjien on oltava rekisteröityjä ja heillä on oltava asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka Puolan tasavallan alueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

SE: Farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti ja farmaseuttisten tuotteiden toimittaminen yleisölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Arzneimittelgesetz (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, sellaisena kuin se on muutettuna, 57, 59 ja 59a §, ja

Medizinproduktegesetz (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; ja Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: Farmaseuttisia valmisteita koskeva laki nro 378/2007, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna;
ja Terveyspalveluja koskeva laki nro 372/2011, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: Lääkelaki (395/1987).

PL: Lääkelain 73a § (Puolan virallinen lehti 2020 kohta 944, 1493).

SE: Farmaseuttisten valmisteiden kauppaa koskeva laki (2009:336);

Farmaseuttisten valmisteiden kauppaa koskeva asetus (2009:659) ja

Ruotsin lääkelaitos on antanut lisämääräyksiä, jotka ovat saatavilla lääkelaitoksen sivustolla (LVFS 2009:9).

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, 852, 853

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

RO: Tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

RO: Hallinnollinen määräys nro 6/2011;

Koulutus- ja tutkimusministerin määräys nro 3548/2006; ja Hallituksen päätös nro 134/2011.

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – Kiinteistöalan palvelut

Toimiala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

CZ ja HU: Rajat ylittävä kiinteistöalan palvelujen tarjonta.

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut

Toimiala: Vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 832

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE ja FR: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden rajat ylittävät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa.

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – Perintä- ja luottotietopalvelut

Toimiala: Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901 ja 87902

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

EU, pois lukien ES, LV ja SE, liittyen toimenpiteisiin, jotka koskevat perintäpalvelujen ja luottotietopalvelujen tarjoamista.

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – Työnvälityspalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja
Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU ja SE: Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työvälikäyttöpalvelujen perustaminen (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, HU ja SE: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työvälikäyttöpalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen (CPC 87202).

IE: Johtohenkilöiden rajat ylittävät hakupalvelut (CPC 87201).

FR, IE, IT ja NL: Toimistohenkilöstöpalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen (CPC 87203).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

DE: Työnvälityspalvelujen tarjoajien määrän rajoittaminen.

ES: Johtohenkilöiden hakupalvelujen tarjoajien ja työnvälityspalvelujen tarjoajien määrän rajoittaminen (CPC 87201, 87202).

FR: Näitä palveluja voi koskea valtion monopoli (CPC 87202).

IT: Toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrän rajoittaminen (CPC 87203).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu;

DE: Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa asetuksen, joka koskee Euroopan unionin ulkopuolisen ja ETA:n ulkopuolisen henkilöstön sijoittamista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209).

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Itävallan kauppalaain (Gewerbeordnung) 97 ja 135 §, Itävallan virallinen lehti nro 194/1994, sellaisena kuin se on muutettuna ja

Laki tilapäistä työvoimaa välittävistä yrityksistä (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Itävallan virallinen lehti nro 196/1988, sellaisena kuin se on muutettuna.

BG: Laki työllisyyden edistämisestä, 26, 27, 27a ja 28 §.

CY: Yksityisiä työnvälitysyrityksiä koskeva laki nro 126(I)/2012, sellaisena kuin se on muutettuna.

CZ: Työllisyyslaki (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);
Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sosiaaliturvalain III osa) – Työllisyyden edistäminen;
Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Ulkomaisen työvoiman työllistämistä koskeva asetus).

DK: Tammikuun 17 päivänä 2014 annetun asetuksen nro 73 8a – 8f §, täsmennetty 7.3.2013 annetussa asetuksessa 228 (merenkulkijoiden työllistäminen); ja Työlupalaki, 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

EL: Laki 4052/2012 (Kreikan virallinen lehti 41 A), sellaisena kuin eräät sen säännökset ovat muutettuina lailla nro 4093/2012 (Kreikan virallinen lehti 222 A).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

HR: Työmarkkinalaki (OG 118/18, 32/20);
Työlaki (OG 93/14, 127/17, 98/19);
Ulkomaalaislaki (OG 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Työlupalaki, 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

IT: Asetus 276/2003, 4 ja 5 §.

LT: Liettuan tasavallan työvoimalaki, hyväksytty 14.9.2016 annetulla Liettuan tasavallan lailla nro XII-2603;

Liettuan tasavallan laki nro IX-2206 ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta, annettu 29.4.2004, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 3.12.2019 annetulla lailla nro XIII-2582.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (18.1.2012 annettu laki työllisyyden kehittämiseksi perustettavasta virastosta – ADEM).

MT: Laki työllisyys- ja koulutuspalveluista (Cap 343) (23 – 25 §) ja Työvoimatoimistoja koskevat määräykset (S.L. 343.24).

PL: Työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista 20.4.2004 annetun lain 18 § (Puolan virallinen lehti 2015, kohta 149, sellaisena kuin se on muutettuna).

PT: Syyskuun 25 päivänä annettu asetus nro 260/2009, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä helmikuuta annetulla lailla nro 5/2014 (työvoimanvälitystoimistojen palvelujen saatavuudesta ja tarjoamisesta).

RO: Uudelleen julkaistu laki nro 156/2000 ulkomailla työskentelevien Romanian kansalaisten suojelusta sekä lain 156/2000 soveltamista koskevien metodologisten normien hyväksymisestä annettu hallituksen päätös nro 384/2001 myöhempiin muutoksiin;

Hallituksen asetus nro 277/2002, sellaisena kuin se on muutettuna hallituksen asetuksella nro 790/2004 ja hallituksen asetuksella nro 1122/2010 ja

Laki nro 53/2003 – Työvoimalaki, uudelleenjulkaistu, myöhempiin muutoksiin ja täydennettynä, sekä hallituksen päätös nro 1256/2011 tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen toimintaedellytyksistä ja lupamenettelystä.

SI: Työmarkkinoiden sääntelyä koskeva laki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); ja Ulkomaalaisten työllistymistä, itsenäistä ammatinharjoittamista ja työtä koskeva laki ZZSDT (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 1 /2018).

SK: Laki nro 5/2004 työnvälityspalveluista ja Laki nro 455/1991 kaupan alan toimiluvista.

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – Turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvallisuuspalvelujen tarjonta.

DK, HR ja HU: Seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoaminen: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Vartiointi- ja turvallisuuspalveluja (87305) sekä turvallisuuspalveluihin liittyviä konsultointi- ja koulutuspalveluja (87302) tarjoavien yritysten tai oikeushenkilöiden hallitusten jäseniltä vaaditaan jäsenvaltion kansalaisuus. Turvallisuus- ja vartiointipalveluihin liittyviä konsultointipalveluja tarjoavien yritysten ylempää johtoa koskee jäsenvaltion kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.

FI: Lupa tarjota turvallisuuspalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille.

ES: Rajat ylittävä turvallisuuspalvelujen tarjonta. Yksityistä turvallisuushenkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE, FI, FR ja PT: Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajat ylittäviä turvallisuuspalveluja. Kansalaisuusvaatimus koskee erikoistunutta henkilöstöä (PT) ja toimitusjohtajia ja johtajia (FR).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2.10.2017

BG: Yksityistä turvallisuusliiketoimintaa koskeva laki.

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista.

DK: Ilmailun turvaamista koskeva asetus.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002).

LT: Henkilöiden ja omaisuuden turvallisuutta koskeva laki, 8.7.2004, nro IX-2327.

LV: Vartiointipalveluja koskeva laki (6, 7 ja 14 §).

PL: Henkilöiden ja omaisuuden suojelusta 22.8.1997 annettu laki (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1432, sellaisena kuin se on muutettuna).

PT: Laki 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16.5.; ja asetus 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13.4..

SI: Zakon o zasebnem varovanju (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista).

b) Etsiväpalvelut (CPC 87301)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja SE: Etsiväpalvelujen tarjonta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

LT ja PT: Etsiväpalvelut ovat valtion monopoli.

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – Muut liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut (käännös- ja tulkkauspalvelut, kopiointipalvelut, energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut)

Toimialaluokka: CPC 87905, 87904, 884 ja 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HR: Virallisten asiakirjojen käännös- ja tulkkauspalvelujen tarjoaminen yli rajojen.

b) Kopiointipalvelut (CPC 87904)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Rajat ylittävä kopiointipalvelujen tarjonta.

c) Energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut (CPC 884 osittain, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvien palvelujen rajat ylittävä tarjoaminen, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

d) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien DE, EE ja HU: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien CZ, EE, HU, LU ja SK: Sisävesiliikenteen alusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien EE, HU ja LV: Merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien AT, EE, HU, LV ja PL: Ilma-alusten ja niiden osien huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868).

EU: Laivojen lakisääteisten katsastus- ja varmennuspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009¹.

e) Muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista (EUVL L 131, 28.5.2009, s. 11).

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät seuraaviin ilmaliikenteen liitännäispalveluihin:

- a) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;
- b) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;
- c) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus;
- d) ilma-alusten vuokraus tai leasingvuokraus ilman miehistöä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu.
Paikallinen läsnäolo:

DE, FR: Metsäpalojen torjuminen ilmasta, lentokoulutus, lentolevitys, maanmittaus, kartoitus, valokuvaus sekä muut ilmasta tapahtuvat maatalous-, teollisuus- ja tarkastuspalvelut.

FI, SE: Metsäpalojen torjuminen ilmasta.

Varauma nro 11 – Televiestintä

Toimiala: Satelliittilähetyksen välityspalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE: Satelliittilähetyksen välityspalvelut.

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Toimiala: Rakennusalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

LT: Ainoastaan Liettuassa rekisteröidyillä suunnitteluyrityksillä tai sellaisilla ulkomaisilla suunnitteluyrityksillä, jotka ovat saaneet luvan hallituksen tätä tarkoitusta varten hyväksymältä laitokselta, on oikeus laatia poikkeuksellisen merkittävien rakennuskohteiden suunnitteluasiakirjat. Oikeus teknisten töiden toteuttamiseen rakentamisen pääalueilla voidaan myöntää sellaiselle muulle kuin liettualaiselle henkilölle, joka on saanut luvan Liettuan hallituksen hyväksymältä laitokselta.

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Toimiala: Jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 62117, 62251, 8929, 62112 osittain, 62226, 631 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Farmaseuttisten valmisteiden jakelu

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä tukkujakelu (CPC 62251).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251, 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki; Lääkinnällisiä laitteita koskeva laki.

FI: Lääkelaki (395/1987).

b) Alkoholijuomien jakelu

FI: Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Alkoholilaki (1102/2017).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

SE: Monopolin määrääminen väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupalle (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Systembolaget AB:lla on tällä hetkellä tällainen valtion monopoli väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupassa (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Alkoholijuomilla tarkoitetaan juomia, joiden alkoholipitoisuus on yli 2,25 tilavuusprosenttia. Oluen osalta alkoholipitoisuuden raja on 3,5 tilavuusprosenttia (CPC 631 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

SE: Alkoholilaki (2010:1622).

- c) Muu jakelu (CPC 621 osittain, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, CPC 62272 osittain, CPC 62276, CPC 63108, CPC 6329 osittain)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Kemiallisten tuotteiden, jalometallien ja jalokivien, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden tukkujakelu; tupakan ja tupakkatuotteiden ja alkoholijuomien jakelu.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hyödykkeiden välittäjien palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki;

Lääkinnällisiä laitteita koskeva laki;

Eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki;

Kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki;

Tupakka- ja tupakkatuotelaki; Valmisteveroa ja verottomia varastoja koskeva laki ja Viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva laki.

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Toimiala: Koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu.
Paikallinen läsnäolo:

EU: Kaikki koulutuspalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

EU, pois lukien CZ, NL, SE ja SK: Yksityisesti rahoitettavien muiden koulutuspalvelujen, joilla tarkoitetaan muita kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi ja aikuiskoulutukseksi luokiteltuja koulutuspalveluja, tarjoaminen (CPC 929).

CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 923).

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitettavia koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön johtokunnan enemmistön on oltava maan kansalaisia (CPC 921, 922, 923 Slovakian osalta muu kuin 92310, 924).

SI: Vain slovenialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia. Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike. Yksityisesti rahoitettuja keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovenian kansalaisia (CPC 922, 923).

SE: Koulutuspalvelujen tarjoajat, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, muun muassa valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92).

SK: Kaikkia muita yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajia paitsi keskiasteen jälkeisten teknisten ja ammatillisten koulutuspalvelujen tarjoajia koskee ETA-alueen asuinpaikkavaatimus. Taloudellista tarveharkintaa voidaan soveltaa, ja paikalliset viranomaiset saattavat rajoittaa perustettavien oppilaitosten lukumäärää (CPC 921, 922, 923 muu kuin 92310, 924).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG, IT ja SI: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 921).

BG ja IT: Yksityisesti rahoitettavien ylemmän perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 922).

AT: Yksityisesti rahoitettavien radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 924).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki julkisesta koulutuksesta, 12 §;

Laki korkea-asteen koulutuksesta, lisäsäännösten 4 kohta ja Ammatillista koulutusta koskeva laki, 22 §.

FI: Perusopetuslaki (628/1998);

Lukiolaki (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998);

Ammattikorkeakoululaki (351/2003); ja Yliopistolaki (558/2009).

IT: Kuninkaan asetus 1592/1933 (laki keskiasteen koulutuksesta);

Laki 243/1991 (tapauskohtainen valtion tuki yksityisille yliopistoille);

CNVSU:n (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) päätöslauselma 20/2003; ja

Presidentin asetus (DPR) 25/1998.

SK: Koululaki 245/2008;

Yliopistolaki 131/2002; ja

Valtion kouluhallintoa ja koulujen itsehallintoa koskeva laki 596/2003.

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Toimiala – osa-ala: Ympäristöpalvelut – jätehuolto ja maaperän hoito

Toimialaluokka: CPC 9401, 9402, 9403 ja 94060

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

DE: Jätehuoltopalvelujen tarjoaminen lukuun ottamatta neuvontapalveluja, maaperän suojeluun ja saastuneen maaperän hoitoon liittyvät palvelut lukuun ottamatta neuvontapalveluja.

Varauma nro 16 – Rahoituspalvelut

Toimiala: Rahoituspalvelut

Toimialaluokka: Ei sovelleta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kaikki rahoituspalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

EU: Oikeus vaatia muilta rahoituspalvelujen tarjoajilta kuin sivuliikkeiltä syrjimättömyyden periaatetta noudattaen tiettyä oikeudellista muotoa, kun ne sijoittautuvat jäsenvaltioon.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Oikeus ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista lukuun ottamatta seuraavia:

EU (paitsi BE, CY, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI):

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten liitännäispalvelut;

- iv) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- v) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

BE:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten liitännäispalvelut;

- iv) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta.

CY:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;
- ii) vakuutusten välittäminen;
- iii) jälleen- ja edelleenvakuutus;
- iv) vakuutusalan liitännäispalvelut;
- v) kaupankäynti siirrettävillä arvopapereilla omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten;

- vi) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- vii) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

EE:

- i) ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus);
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten välittäminen;
- iv) vakuutusten liitännäispalvelut;
- v) talletusten vastaanottaminen;
- vi) kaikenlaisen luotonanto;
- vii) rahoitusleasing;
- viii) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut; takaukset ja sitoumukset;

- ix) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä tai OTC-markkinoilla;
- x) osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;
- xi) välitystoiminta rahamarkkinoilla;
- xii) omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
- xiii) rahoitusvaroihin, kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin, liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;
- xiv) taloudellisten tietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
- xv) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

LT:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:

- a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
 - iii) vakuutusten liitännäispalvelut;
 - iv) talletusten vastaanottaminen;
 - v) kaikenlaatuinen luotonanto;
 - vi) rahoitusleasing;
 - vii) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut; takaukset ja sitoumukset;
 - viii) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä tai OTC-markkinoilla;
 - ix) osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

- x) välitystoiminta rahamarkkinoilla;
- xi) omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
- xii) rahoitusvaroihin, kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin, liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;
- xiii) taloudellisten tietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
- xiv) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

LV:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;

- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten liitännäispalvelut;
- iv) osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;
- v) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- vi) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

MT:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja

- b. kansainvälinen kauttakuluttavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten liitännäispalvelut;
- iv) talletusten vastaanottaminen;
- v) kaikentyyppinen luotonanto;
- vi) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- vii) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

PL:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) kansainväliseen kauttakuluttavaraan liittyviä riskejä koskevien vakuutusten osalta;
- ii) kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

- iii) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus ja edelleenvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakuljetusavara;
- iv) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- v) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

RO:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:

- a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakulikutavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
 - iii) vakuutusten liitännäispalvelut;
 - iv) talletusten vastaanottaminen;
 - v) kaikentyyppinen luotonanto;
 - vi) takaukset ja sitoumukset;
 - vii) välitystoiminta rahamarkkinoilla;
 - viii) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja

- ix) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

SI:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
- a. merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut ja
 - b. kansainvälinen kauttakuluttavara;
- ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
- iii) vakuutusten liitännäispalvelut;
- iv) kaikenlaisen luotonanto;
- v) kotimaisten oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien ulkomaisilta luottolaitoksilta vastaanottamat takaukset ja sitoumukset;

- vi) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja
- ix) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

b) Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta.

DE: Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG); ja
Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

ES: Edellytetään asuinpaikkaa tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemusta aktuaarin ammatin osalta.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

FI: Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjoaminen edellyttää pysyvää toimipaikkaa EU:ssa.

Ensivakuutuspalveluja (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) saavat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (521/2008);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018).

FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Code des assurances.

HU: Ensivakuutuspalveluja saavat tarjota ainoastaan EU:sta olevat oikeushenkilöt ja Unkarissa rekisteröityneet sivuliikkeet.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Laki LX, 2003.

IT: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta, lukuun ottamatta kansainvälisiä kuljetuksia, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Rajat ylittävä aktuaaripalvelujen tarjonta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7.9.2005), 29 §; Aktuaarin ammattia koskeva laki 194/1942.

PT: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet yritykset ja oikeushenkilöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden.

Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet luonnolliset henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

PT: Lain 147/2015 3 artikla ja lain 7/2019 8 artikla.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

SK: Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiön muodossa tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten sivuliikkeiden kautta, joilla on rekisteröity kotipaikka Slovakiassa. Molemmissa tapauksessa toimilupa edellyttää valvontaviranomaisen arviointia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy

FI: Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Muiden vakuutusyhtiöiden osalta vähintään yhden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Yhdistyneestä kuningaskunnasta olevan vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole Euroopan unionissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018) ja

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997).

c) Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU: Ainoastaan oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka on unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen, mukaan lukien osuustrustit, ja, kansallisen lainsäädännön salliessa, sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa jäsenvaltiossa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU².

EE: Talletusten vastaanottaminen edellyttää Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupaa ja rekisteröitymistä Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryhtiönä tai sivuliikkeenä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: Krediitiasutuste seadus (Laki luottolaitoksista) 206 § ja 21 §.

SK: Sijoituspalveluja voivat tarjota ainoastaan sijoitusrahastot, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Arvopaperi- ja sijoituspalvelulaki 566/2001; ja Pankkilaki 483/2001.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

FI: Rahoituslaitoksen perustajista sekä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään yhden ja toimitusjohtajan sekä henkilön, jolla on allekirjoitusoikeus rahoituslaitoksen nimissä, pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (1501/2001);

Säästöpankkilaki (1502/2001);

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001);

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978);

Maksulaitoslaki (297/2010);

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010); ja

Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

IT: Nimikkeellä "consulenti finanziari" harjoitettava toiminta (rahoitusneuvojat). Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Välittäjiä koskeva arvopaperipörssikomitean määräys (nro 16190, 29.10.2007), 91–111 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan pankit, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on Liettuassa ja joilla on lupa tarjota sijoituspalveluja ETA-maissa, voivat toimia eläkerahastojen säilytysyhteisöinä. Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan pankkilaki, annettu 30.3.2004, nro IX-2085, sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2017 annetulla lailla nro XIII-729;

Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 4.7.2003, nro IX-1709, sellaisena kuin se on muutettuna 20.12.2018 annetulla lailla nro XIII-1872;

Täydentävää vapaaehtoista eläketurvaa koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 3.6.1999, nro VIII-1212 (sellaisena kuin se on tarkistettuna 20.12.2012 annetulla lailla nro XII-70);

Maksuja koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 5.6.2003, nro IX-1596, viimeisin muutos 17.10.2019, nro XIII-2488;

Maksulaitoksia koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 10.12.2009, nro XI-549 (lain uusi toisinto: nro XIII-1093, annettu 17.4.2018)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

FI: Maksupalvelujen osalta voidaan edellyttää asuinpaikkaa tai kotipaikkaa Suomessa.

Varauma nro 17 – Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala:	Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut
Toimialaluokka:	CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Kuvaus:	
EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:	

- a) Terveydenhuoltopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelu (CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

EU: Kaikki terveydenhuoltopalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa.

EU: Kaikki yksityisesti rahoitetut terveydenhuoltopalvelut, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveydenhuoltoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Tämä varaus ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kätilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

AT, PL ja SI: Yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen (CPC 93192).

BE: Yksityisin varoin rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen perustaminen (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoaminen (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: Muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen (CPC 93199).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Terveydenhuoltopalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Sb.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole "yksinomaan julkista valtaa käyttäessä toteutettuja palveluja". Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen osalta suotuisamman kohtelun myöntäminen kahdenvälisen kauppasopimuksen puitteissa (CPC 93).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

DE: Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistus.

Muiden merkitykseltään keskeisten yksityisesti rahoitettujen sairaaloiden kansallistaminen (CPC 93110).

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoaminen.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratoriotestaus- ja -analysointipalvelujen tarjoaminen (CPC 9311 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Code de la Santé Publique

b) Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU: Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelujen sekä sellaisten toimien tai palvelujen rajat ylittävä tarjonta, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varaus ei koske kaikkien terveystieteidenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

HU: Kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

EU: Kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa, sekä toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoaminen.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoaminen.

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä "yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi palveluiksi".

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

IE: Health Act 2004 (39 §); ja

Health Act 1970 (sellaisena kuin se on muutettuna – 61A §).

IT: Julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskeva laki 833/1978;

Asetus 502/1992 terveysalan järjestelyistä ja periaatteista; Laki 328/2000 sosiaalipalvelujen uudistamisesta.

Varauma nro 18 – Matkailu ja matkailuun liittyvät palvelut

Toimiala: Matkailijoiden opastuspalvelut, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus matkailijoiden opastuspalvelujen tarjonnan osalta.

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa –
Suosituimmuuskohtelu:

LT: Liettua sallii Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Yhdistynyt kuningaskunta sallii Liettuan kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja.

Varauma nro 19 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimialaluokka: CPC 962, 963, 9619 ja 964

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC963)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu.
Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja sijoitusten vapauttamisen osalta LT: Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjonta.

AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.

b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muu kuin 96492)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien AT ja SE: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävä tarjoaminen.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu.
Paikallinen läsnäolo:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoaminen.

BG: Seuraavien viihdepalvelujen tarjoaminen: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut.

EE: Muiden viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.

LT ja LV: Kaikkien viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Urheilu- ja muiden virkistyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

c) Uutiset ja uutistoimistot (CPC 962)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta. Yhdistyneen kuningaskunnan uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kotimaisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja. Uutistoimistojen perustaminen edellyttää ulkomaisten sijoittajien osalta vastavuoroisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

HU: Uutis- ja uutistoimistopalvelujen tarjoaminen.

d) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu.

Paikallinen läsnäolo:

EU: Rahapelitoiminta, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.

Varauma nro 20 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala: Liikennepalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Meriliikenne – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

EU: Merialuksen tai muun kuin merialuksen miehistön kansalaisuus.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

EU, pois lukien LV ja MT: Ainoastaan EU:n luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi rekisteröidä aluksen ja liikennöidä laivastoa sijoittautumisvaltion lipun alla (koskee kaikkea kaupallista merellä tapahtuvaa toimintaa, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721) ja meriliikenteen liitännäispalvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

MT: Italian kautta kulkevaan Euroopan mantereeseen ja Maltan väliseen meriyhteyteen on myönnetty yksinoikeudet (CPC 7213, 7214, 742 osittain, 745, 749 osittain).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

SK: Ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Slovakiassa, jotta ne voivat hakea lupaa palvelun tarjoamiseen (CPC 722).

b) Meriliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoaminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin jäsenvaltiossa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta Euroopan unioni varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltion kansalliseen alusrekisteriin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja (CPC 7452).

EU, pois lukien LT ja LV: Ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset saavat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai Euroopan unionin jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuassa sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214, 7452).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Lastinkäsittelypalveluja voivat tarjota ainoastaan akkreditoidut työntekijät, joilla on oikeus työskennellä kuninkaan asetuksessa määritellyillä satama-alueilla (CPC 741).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire;

Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence;

Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers);

Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand);

Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge);

Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); ja

Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu,

Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo, Suosituimmuuskohtelu:

EU: Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut.

d) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut;

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden henkilöliikenne (CPC 7111).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden tavaraliikenne (CPC 7112).

LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

SE (ainoastaan markkinoille pääsyn osalta): Rautatiekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja.

Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU¹.

SE: Suunnittelu- ja rakennuslaki (2010:900).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

- e) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantielikenteen liitännäispalvelut)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka kuuluvat tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

EU: Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka kuuluvat tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan:

Johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamisen rajoittaminen toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka eivät kuulu tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan:

- i) Sijoittautumisvaatimus ja maantieliikennepalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö (CPC 712).
- ii) Johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamisen rajoittaminen toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712).
- iii) Unionissa taksipalveluihin voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa ja rajoittaa palveluntarjoajien lukumäärää. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä (CPC 71221).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

BE: Lupien enimmäismäärä voidaan vahvistaa laissa (CPC 71221).

IT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Tavaraliikennepalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä (CPC 712).

BG, DE: Henkilö- ja tavaraliikenteen osalta yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan sellaisille unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on unionissa. (CPC 712).

MT: Julkinen linja-autoliikenne: koko verkkoon sovelletaan toimilupavaatimusta, joka sisältää julkisen palvelun velvoitteita koskevan sopimuksen tiettyjen sosiaalisten sektoreiden kattamiseksi (kuten opiskelijat ja ikääntyneet) (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Tieliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Kaukoliikenteen linja-autopalvelujen tarjoaminen (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

ES: Henkilöliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa luokan CPC 7122 palvelujen osalta. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä. Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

SE: Maantiekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun tarjoaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, 8867 osittain).

SK: Tavaraliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä (CPC 712).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

BG: Maantieliikenteen tukipalveluja koskee sijoittautumisvaatimus (CPC 744).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009¹; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009²; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009³.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 51).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 72).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 88).

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (693/2006);

Laki liikenteen palveluista (320/2017);

Ajoneuvolaki (1090/2002).

IT: Asetuksen 285/1992 (tielaki ja myöhemmät muutokset) 85 §;

Asetuksen 395/2000 (maanteiden henkilöliikenne) 8 §;

Laki 21/1992 (epäsäännöllistä julkista maanteiden henkilöliikennettä koskeva puitelaki);

Lain 218/2003 (henkilöliikenne kuljettajineen vuokratuilla linja-autoilla) 1 §; Laki 151/1981 (paikallista julkista liikennettä koskeva puitelaki).

SE: Suunnittelu- ja rakennuslaki (2010:900).

f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Avaruusliikennepalvelujen tarjonta ja avaruusalusten vuokrauspalvelujen tarjonta (CPC 733, 734 osittain).

g) Suosituimmuuskohtelun poikkeukset

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

- Liikenne (kabotaasi) lukuun ottamatta meriliikennettä

FI: Myönnetään tietyille maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla vapautetaan vastavuoroisuuden perusteella tietyn muun maan lipun alle rekisteröidyt alukset tai ulkomaille rekisteröidyt ajoneuvot yleisestä kiellosta tarjota kabotaasiliikennepalveluja (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) Suomessa (CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 722 osittain).

- Meriliikenteen tukipalvelut

BG: Bulgaria sallii meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalvelujen ja varastointipalvelujen, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, tarjoamisen Yhdistyneen kuningaskunnan palveluntarjoajille samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Yhdistynyt kuningaskunta sallii meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalvelujen ja varastointipalvelujen, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, tarjoamisen bulgarialaisille palveluntarjoajille (CPC 741 osittain, CPC 742 osittain).

- Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

DE: Saksassa asuviin kuluttajiin, jotka haluavat vuokrata ulkomaisia aluksia, voidaan soveltaa vastavuoroisuusehtoa (CPC 7213, CPC 7223, 83103).

– Tieliikenne ja rautatieliikenne

EU: Oikeus myöntää tietyille maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät unionin tai jäsenvaltioiden sekä kolmannen maan väliseen maanteiden kansainväliseen tavaraliikenteeseen (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) sekä matkustajaliikenteeseen (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Kyseinen kohtelu voi

- a) käsittää sopimuspuolten välisen tai niiden alueen kautta tapahtuvan liikennepalvelujen tarjonnan varaamisen kussakin sopimuspuolella rekisteröidyille ajoneuvoille tai sen rajoittamisen kyseisiin ajoneuvoihin¹; tai
- b) sisältää kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavan verovapautuksen.

– Tieliikenne

BG: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla varataan kyseisenlaisten liikennepalvelujen tarjoaminen tai rajoitetaan sitä ja täsmennetään palveluntarjontaan Bulgarian alueella tai Bulgarian rajojen yli kuljettaessa sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkevat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot (CPC 7121, 7122, 7123).

¹ Itävallan osalta suosituimmuuskohtelun poikkeuksen liikenneoikeuksia koskeva osa kattaa kaikki maat, joiden kanssa on tehty tai saatetaan tehdä kahdenvälinen tieliikennesopimus tai muita tieliikenteeseen liittyviä järjestelyjä koskeva kahdenvälinen sopimus.

CZ: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulku tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Tšekin alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä (CPC 7123).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: Nykyisten tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulku tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Kroatian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahdenvälisten sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joissa vahvistetaan asianomaisille osapuolille liikennepalveluja koskevat määräykset ja täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkua ja muuta liikennettä koskevat kahdenväliset luvat Liettuan alueella, sen alueelle, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvan liikenteen palveluille sekä tienkäyttöverot ja -maksut (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulku- tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

– Rautatieliikenne

BG, CZ ja SK: Nykyiset tai tulevat sopimukset, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä. (CPC 7111, 7112).

– Lentoliikenne – Lentoliikenteen liitännäispalvelut

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät maahuolintapalveluihin.

– Tieliikenne ja rautatieliikenne

EE: Kun tietylle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka koskevat maanteiden kansainvälistä tavaraliikennettä (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset), joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin, jotka koskevat Viron alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa kummankin osapuolen alueella rekisteröityjen ajoneuvojen liikennettä ja verovapautuksen myöntämistä näille ajoneuvoille (CPC 711 osittain, 712 osittain, 721 osittain).

- Kaikki henkilöliikenne- ja tavaraliikennepalvelut lukuun ottamatta meri- ja lentoliikennettä.

PL: Puola sallii Yhdistyneen kuningaskunnan henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Puolaan ja sen alueella samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Yhdistynyt kuningaskunta sallii puolalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja sen alueella.

Varauma nro 21 – Maatalous, kalastus ja vesi

Toimiala:	Maatalous, riistatalous, metsätalous; kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; veden keruu, puhdistus ja jakelu
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 012, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut; ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Kuvaus:	

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

HR: Maatalous ja metsästys.

HU: Maataloustoiminta (ISIC Rev. 3.1 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Voimassa olevat toimenpiteet:

HR: Laki maatalousmaasta (OG 20/18, 115/18, 98/19)

b) Kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU:

1. Etenkin yhteisen kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa pääsy jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttö, tai jäsenvaltion kalastusluvan mukaiset kalastusoikeudet, mukaan lukien:
 - a) sääntely, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan tai kolmannen maan lipun alla purjehtiville aluksille myönnettyjen kiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista tai ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten osalta edellyttää, että osa kokonaissaaliista puretaan unionin satamissa;
 - b) yrityksen vähimmäiskoon määrittäminen sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi;
 - c) erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla; ja
 - d) edellytys, jonka mukaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen miehistön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.
2. Kalastusaluksella on oikeus purjehtia jäsenvaltion lipun alla ainoastaan, jos
 - a) sen omistavat kokonaan:

- i) unionissa muodostetut yhtiöt; tai
 - ii) jäsenvaltioiden kansalaiset;
- b) sen päivittäistä toimintaa ohjataan ja valvotaan unionista käsin; ja
- c) aluksen rahtaaja, käyttäjä tai liikennöitsijä on unionissa muodostettu yhtiö tai jäsenvaltion kansalainen.
3. Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan jäsenvaltion aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.
4. Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.
5. Edellä olevan 1 kohdan a, b ja c alakohtaa (muuten kuin suosituimmuuskohtelun osalta) ja d alakohtaa sekä 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, b ja c alakohtaa ja 3 kohtaa sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita sovelletaan aluksiin tai yrityksiin niiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien kansallisuudesta riippumatta.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

FR: Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kansalaiset eivät saa harjoittaa kalan-, äyriäisten- ja levänviljelyä Ranskan valtiolle kuuluvilla merialueilla.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Meren ja jokien luonnonvarojen pyynti aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä on toteutettava Bulgarian lipun alla purjehtivilla aluksilla. Ulkomainen alus ei saa harjoittaa kaupallista kalastusta talousvyöhykkeellä muutoin kuin Bulgarian ja lippuvaltion välisen sopimuksen perusteella. Talousvyöhykettä ohitettaessa ulkomaisten kalastusalusten kalastusvälineet eivät saa olla toimintatilassa.

c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Toiminta, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Varauma nro 22 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala: Energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osittain, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Energiapalvelut – yleiset (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osittain, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Jos jäsenvaltio sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, toimenpiteitä sellaisten Yhdistyneen kuningaskunnan yritysten osalta, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, koko unionin tai yksittäisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden takaamiseksi. Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Tätä varaumaa ei sovelleta Kroatiaan, Unkariin ja Liettuaan (Liettuan osalta ainoastaan CPC 7131) polttoaineiden putkijohtokuljetusten osalta, Latviaan energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta eikä Sloveniaan kaasun jakeluun liittyvien palvelujen osalta (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

CY: Jalostettujen öljytuotteiden tuotanto siltä osin kuin sijoittaja on sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus unionin öljyn tai maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia, kaasun tuotanto, kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun, sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, polttoaineiden putkikuljetus, muut sähkön ja maakaasun jakelun liitännäispalvelut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut, sähkön tukkukauppalvelut sekä moottoripolttoaineen, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppalvelut. Sähköön liittyvien palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia. (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FI: Energian sekä höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkostot ja -järjestelmät.

FI: Monopoliin tai yksinoikeuksien muodossa olevat määrälliset rajoitukset, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua. Tällä hetkellä voimassa on luonnollisia monopoleja ja yksinoikeuksia (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FR: Sähkön ja kaasun siirtojärjestelmät ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmät (CPC 7131).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian jakelupalvelut ja energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian siirtopalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Vaatimuksena on sijoittautuminen unioniin (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 88).

PT: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, kaasun tuotanto, polttoaineiden putkijohtokuljetukset, sähkön tukkukauppapalvelut, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut sekä sähkön ja maakaasun jakeluun liittyvät palvelut. Sähkö- ja kaasualoja koskevat toimiluvat annetaan vain tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

SK: Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun, höyryn ja lämmينveden tuotantoon ja jakeluun, polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin, sähkön, höyryn ja lämmينveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin, mukaan lukien palvelut energiatehokkuuden, energiansäästön ja energiakatselmusten aloilla, tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka ETA-alueella, tai ETA-alueen oikeushenkilölle.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Metallimalmien louhintaa ja muuta kaivostoimintaa ja louhintaa lukuun ottamatta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osittain, 4020 osittain, 4030 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY².

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskevat vuoden 2003 lait, laki 122(I)/2003, sellaisena kuin se on muutettuna;

kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat vuoden 2004 lait, laki 183(I)/2004, sellaisena kuin se on muutettuna;

öljylain (putkijohdot) 273 luku;

öljylain 272 luku, sellaisena kuin se on muutettuna; ja

öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat vuoden 2003 lait, laki 148(I)/2003, sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: Maakaasumarkkinalaki (508/2000); ja sähkömarkkinalaki (386/1995). Maakaasumarkkinalaki (587/2017)

FR: Code de l'énergie.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, 26. lokakuuta – maakaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8. lokakuuta – sähkö; ja asetus 31/2006, 15. helmikuuta – raakaöljy/öljytuotteet.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

SK: Laki kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta 51/1988;
laki geologisesta toiminnasta 569/2007;
energialaki 251/2012; ja lämpöenergialaki 657/2004.

b) Sähkö (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Sähkön tuonti. Sähkön tukku- ja vähittäiskauppa rajat ylittävän kaupan osalta.

FR: Ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai EDF:n (Electricité de France) 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa sähkön siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BG: Sähkön ja lämmön tuotanto.

PT: Sähkön siirto ja jakelu toteutetaan yksinomaisilla julkisen palvelun toimiluvilla.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Yksittäinen lupa kapasiteetiltaan vähintään 25 MW:n sähköntuotantoon edellyttää sijoittautumista unioniin tai muuhun valtioon, jossa on käytössä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 96/92/EY¹ käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä ja jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Sähkön tuotanto Belgian offshore-alueella edellyttää toimilupaa ja yhteisyritystä unionin oikeushenkilön kanssa tai sellaisen valtion oikeushenkilön kanssa, jossa on käytössä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/54/EY² käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä, erityisesti lupaa ja valintaa koskevien ehtojen osalta.

Lisäksi oikeushenkilön keskushallinnon tai päätoimipaikan on oltava Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai edellä mainitut vaatimukset täyttävässä maassa, jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Offshore-tuotannon Elia-siirtoverkostoon yhdistävien voimajohtojen rakentaminen edellyttää lupaa, ja yrityksen on täytettävä edellä esitetyt edellytykset, yhteisyritysvaativasta lukuun ottamatta.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/92/EY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1996, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20).
² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/54/EY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2003, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 96/92/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 15.7.2003, s. 37).

BE: Välttämättä tarvitsee luvan sähkön toimittamiseen sellaisille Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille, joilla on yhteys kansalliseen verkkojärjestelmään tai suoraan linjaan, jonka nimellisjännite on suurempi kuin 70 000 voltia. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan ETA-valtion luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

FR: Sähkön tuotanto.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; ja Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.

Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci.

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Maakaasumarkkinalaki (508/2000); ja sähkömarkkinalaki (588/2013); maakaasumarkkinalaki (587/2017)

FR: Code de l'énergie.

PT: Asetus 215-A/2012; ja
asetus 215-B/2012, 8. lokakuuta – Sähkö.

- c) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Ulkomaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistuksen tai määräysvallan estäminen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaaleissa (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.

FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIEn 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Kaasun irtovarastointipalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Kaasun irtovarastointipalvelujen tapauksessa edellytetään sijoittautumista unioniin (CPC 742 osittain).

BG: Öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetukset ja varastointi, mukaan lukien kauttakulkusiirto (CPC 71310, CPC 742 osittain).

PT: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden (maakaasu) varastointipalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen. Maakaasun siirtoa, jakelua ja maanalaista varastointia sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) vastaanottamista, varastointia ja kaasutustermiinaaleja koskevat toimitukset myönnetään käyttöoikeussopimuksina julkisen tarjouskilpailun perusteella (CPC 7131, CPC 7422).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

BE: Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14. toukokuuta 2002).

Yrityksen hakiessa lupaa edellytetään seuraavaa:

- a) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY¹ yleisiä vaatimuksia; ja
- b) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen (CPC 7131).

BE: Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkailta tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltion luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

CY: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelujen rajat ylittävää tarjoaminen sekä polttoöljyjen ja pullotettujen kaasujen muu vähittäiskauppa kuin postimyynti (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/30/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1998, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 204, 21.7.1998, s. 1).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

HU: Putkijohtokuljetuksia koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista. Palveluja voidaan tarjota valtion tai paikallisen viranomaisen myöntämän käyttöoikeussopimuksen kautta. Näiden palvelujen tarjoamista säännellään käyttöoikeussopimuksia koskevalla Unkarin lailla (CPC 7131).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

LT: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset ja muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin liittyvät palvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; ja

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva vuoden 2003 laki, laki 122(I)/2003, sellaisena kuin se on muutettuna;

kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat vuoden 2004 lait, laki 183(I)/2004, sellaisena kuin se on muutettuna;

öljylain (putkijohdot) 273 luku;

öljylain 272 luku, sellaisena kuin se on muutettuna; ja

öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat vuoden 2003 lait, laki 148(I)/2003, sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: Maakaasumarkkinalaki (508/2000); ja maakaasumarkkinalaki (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: Käyttöoikeussopimuksia koskeva laki XVI, 1991.

LT: Liettuan tasavallan maakaasulaki, 10.10.2000, nro VIII-1973.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, 26. lokakuuta – maakaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8. lokakuuta – sähkö; ja asetus 31/2006, 15. helmikuuta – raakaöljy/öljytuotteet.

d) Ydinvoima (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osittain, CPC 887))

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

DE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

AT ja FI: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus, jakelu tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

BE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

HU ja SE: Ydinpolttoaineen jalostus ja ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

BG: Halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostaminen sekä niillä käytävä kauppa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapito ja korjaukset, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetus tai ionisoivan säteilyn käyttö ja kaikki muut palvelut, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut jne.).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FR: Näissä toimissa on noudatettava Euratomin sopimuksesta johtuvia velvoitteita.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Constitutional Act for a Non-nuclear Austria) BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä.

FI: Ydinenergialaki (990/1987).

HU: Vuoden 1996 laki CXVI ydinenergiasta; ja
hallituksen asetus nro 72/2000 ydinenergiasta.

SE: Ruotsin ympäristölaki (1998:808); ja ydinteknologiatoimintoja koskeva laki (1984:3).

Varauma nro 23 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimialaluokka: CPC 9703, CPC 612 osittain, CPC 621 osittain, CPC 625 osittain,
85990 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut (CPC 9703)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu:

FI: Krematoriopalveluja ja hautausmaiden toiminta-/ylläpitopalveluja voivat tarjota ainoastaan valtio, kunnat, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt sekä voittoa tavoittelemattomat säätiöt ja yhteisöt.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

DE: Ainoastaan julkisoikeuden mukaisesti muodostetut oikeushenkilöt voivat johtaa hautausmaata. Hautausmaiden ja hautaukseen liittyvien palvelujen perustaminen ja johtaminen.

PT: Hautaus- ja hautaustoimistopalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa. Hautaus- ja hautaustoimistopalveluja tarjoavien yksikköjen tekniseltä vastaavalta edellytetään ETA-maan kansalaisuutta.

SE: Krematorio- ja hautauspalvelujen osalta monopoli on Ruotsin kirkolla tai paikallisilla viranomaisilla.

CY, SI: Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Hautaustoimilaki (457/2003).

SE: Begravningslag (1990:1144) (hautauslaki); begravningsföordningen (1990:1147) (hautausasetus).

b) Muut liike-elämään liittyvät palvelut

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy:

FI: Vaatimus sijoittautumisesta Suomeen tai muualle ETA:n alueelle sähköisten tunnistuspalvelujen tarjoamista varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009).

c) Uudet palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Uusien palvelujen tarjoamisen osalta muut kuin palvelut, jotka sisältyvät Yhdistyneiden kansakuntien yhteiseen tavaraluokitukseen (CPC), 1991.

Yhdistyneen kuningaskunnan luettelo

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti)

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut (perintä- ja luottotietopalvelut)

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut (työnvälityspalvelut)

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut (etsiväpalvelut)

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut (muut liike-elämän palvelut)

Varauma nro 8 – Koulutuspalvelut

Varauma nro 9 – Rahoituspalvelut

Varauma nro 10 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Varauma nro 11 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Varauma nro 12 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Varauma nro 13 – Kalastus ja vesi

Varauma nro 14 – Energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 15 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala: Kaikki toimialat

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Lakiasiaainpalveluja koskevat velvoitteet

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen, Rajat ylittävä palvelujen kauppa ja lakiasiaainpalvelujen sääntelykehys

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kaupallinen läsnäolo

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille toiminnanharjoittajille.

Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöpalvelut, terveyspalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluita tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä alakohtainen luettelointi ei ole käytännöllistä. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

b) Suosituimmuuskohtelu

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu ja Lakiasianpalvelujen sääntelykehys – Velvoitteet:

Erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevien tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitettujen kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla. Erilliskohtelun myöntäminen jollekin maalle sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen sopimuksen nojalla,

- i) jolla luodaan palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinat;
- ii) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai
- iii) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

Palvelujen ja sijoittautumisen sisämarkkinoilla tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

Sijoittautumisoikeudella tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin edellytyksin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

Lainsäädännön lähentämisellä tarkoitetaan:

- i) alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman toisen osapuolen lainsäädännön kanssa; tai
- ii) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Edellä tarkoitettu lainsäädännön yhdenmukaistaminen tai sisällyttäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Sijoittautumisoikeutta koskevan erilliskohtelun myöntäminen kansalaisille tai yrityksille sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joita on tehty Yhdistyneen kuningaskunnan ja minkä tahansa seuraavan maan tai ruhtinaskunnan välillä: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio.

c) Aseet, ampuma- ja sotatarvikkeet

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

Aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto, jakelu tai kauppa. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Toimiala – osa-ala: Asiantuntijapalvelut – lakiasiainpalvelut, tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain, 87902 osittain ja 862 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Lakiasiainpalveluja koskevat velvoitteet

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen, Rajat ylittävä palvelujen kauppa ja lakiasiainpalvelujen sääntelykehys

Kuvaus:

a) Lakiasiainpalvelut:

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Ylempi johto ja hallitukset, Kansallinen kohtelu,
Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu ja
Sääntelykehys – lakiasiainpalvelut – Velvoitteet:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä,
jotka koskevat julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit) tarjoamia
oikeudellisia neuvontapalveluja ja oikeudellisia asiakirja- ja todistuspalveluja sekä haastemiesten
tarjoamia palveluja (CPC 861 osittain, 87902 osittain).

b) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja
kirjanpitoalvelut)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä,
jotka koskevat tilintarkastuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Yhtiölaki (Companies Act 2006)

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut (terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten valmisteiden vähittäismyynti)

Toimiala: Terveystenhuollon asiantuntijapalvelut ja farmaseuttisten, lääkinällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 63211, 85201, 9312, 9319)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

Lääkärien sijoittautumisessa julkisen terveydenhuollon järjestelmän (National Health Service) mukaisesti otetaan huomioon terveydenhuollon resurssisuunnittelu (CPC 93121, 93122).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa. Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt (CPC 9312, 93191 osittain).

Lääkäri- ja hammashoitopalvelujen, raskauteen liittyvien palvelujen sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen tarjoaminen yli rajojen (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

Palveluntarjoajat, jotka eivät ole fyysisesti läsnä Yhdistyneen kuningaskunnan alueella (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

b) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo:

Postimyynti on sallittua vain Yhdistyneestä kuningaskunnasta, minkä vuoksi farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle Yhdistyneessä kuningaskunnassa edellyttää sijoittautumista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden rajat ylittävä vähittäismyynti sekä muut farmasistien tarjoamat palvelut.

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut (perintä- ja luottotietopalvelut)

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901 ja 87902

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat perintäpalvelujen ja luottotietopalvelujen tarjoamista.

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut (työnvälityspalvelut)

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202, 87204, 87205, 87206 ja 87209

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön työnvälityspalvelut (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Sijoittautumisvaatimus ja tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö.

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut (etsiväpalvelut)

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – etsiväpalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat etsiväpalvelujen tarjoamista (CPC 87301).

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut (muut liike-elämän palvelut)

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut

Toimialaluokka: CPC 86764, 86769, 8868, 8790 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja sisävesialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja ilma-alusten ja niiden osien huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868).

Ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksymät tunnustetut organisaatiot voivat tehdä aluksille lakisääteisiä tarkastuksia ja myöntää todistuskirjoja Yhdistyneen kuningaskunnan puolesta. Vaatimuksena voi olla sijoittautuminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista, sellaisena kuin se on säilytettyinä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 (vuonna 2018 Euroopan unionista eroamisesta annettu laki) ja muutettuna kauppamerenkulun alalla hyväksytyjä organisaatioita EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Merchant Shipping (Recognised Organisations) (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019.

b) Muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät seuraaviin ilmaliikenteen liitännäispalveluihin:

- i) ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut;
- ii) ilma-alusten vuokraus tai leasingvuokraus ilman miehistöä;
- iii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;
- iv) seuraavat miehitettyä ilmaliikennevälinettä käyttäen tarjottavat palvelut, edellyttäen että noudatetaan osapuolten asiaa koskevia lakeja ja määräyksiä ilmaliikennevälineisiin pääsystä sekä niiden alueelta lähtemisestä ja alueella liikennöimisestä: metsäpalojen torjuminen ilmasta, lentokoulutus, lentolevitys, maanmittaus, kartoitus, valokuvaus sekä muut ilmasta tapahtuvat maatalous-, teollisuus- ja tarkastuspalvelut; ja
- v) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi.

Varauma nro 8 – Koulutuspalvelut

Toimiala: Koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Kaikki koulutuspalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

Yksityisin varoin rahoitettavien muiden koulutuspalvelujen, joilla tarkoitetaan muita kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi ja aikuiskoulutukseksi luokiteltuja koulutuspalveluja, tarjoaminen (CPC 929).

Varauma nro 9 – Rahoituspalvelut

Toimiala: Rahoituspalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kaikki rahoituspalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy:

Muilta rahoituspalvelujen tarjoajilta kuin sivuliikkeiltä edellytetään syrjimättömyyden periaatetta noudattaen tiettyä oikeudellista muotoa, kun ne sijoittautuvat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

Erilliskohtelun myöntäminen kolmannen maan sijoittajalle tai rahoituspalvelujen tarjoajalle kahden- tai monenvälisten kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla.

b) Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

Vakuutustoiminnan ja siihen liittyvien palvelujen tarjoaminen lukuun ottamatta seuraavia:

- i) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) ja ensivakuutuksia koskevat välityspalvelut seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kokonaan tai osittain jonkin tai kaikki seuraavista: kuljetettava tavara, kuljetusväline sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

– kansainvälinen kauttakulikutavara;

ii) jälleen- ja edelleenvakuutus; ja

iii) vakuutusalan liitännäispalvelut.

c) Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen, mukaan lukien osuustrustit, ja, kansallisen lainsäädännön salliessa, sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

Pankkipalvelujen ja muiden rahoituspalvelujen tarjoaminen lukuun ottamatta seuraavia:

i) muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta; ja

- ii) neuvonta ja muut pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan tämän sopimuksen 183 artiklan a alakohdan ii alakohdassa annetun pankkipalveluja ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä kohdassa kuvattua välitystä.

Varauma nro 10 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala: Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 931 paitsi 9312, 93191 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Terveystenhooltopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 931 paitsi 9312, 93191 osittain)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

Kaikki terveydenhuoltopalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi.

Kaikki yksityisesti rahoitetut terveydenhuoltopalvelut lukuun ottamatta sairaalapalveluja. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveydenhuoltoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Tämä varaus ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

b) Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Palveluntarjoajien sijoittautumisvaatimus tai fyysinen läsnäolo maan alueella ja sosiaalipalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen sen alueen ulkopuolelta sekä sellaiset toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

Kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi, sekä toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoaminen.

Varauma nro 11 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimialaluokka: CPC 963, 9619, 964

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)

Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjonta.

b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muu kuin 96492)

Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävä tarjoaminen.

c) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)

Rahapelitoiminta, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.

Varauma nro 12 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala: Liikennepalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Meriliikenne – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Merialuksen tai muun kuin merialuksen miehistön kansalaisuus.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

Aluksen rekisteröiminen ja laivaston liikennöiminen Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla (kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721); ja meriliikenteen liitännäispalvelut). Tätä varauksia ei sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa muodostettuihin oikeushenkilöihin, joilla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys sen talouteen.

b) Meriliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoaminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalliseen alusrekisteriin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja (CPC 7452).

Ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivat alukset saavat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214).

c) Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut.

d) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut;

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Rautateiden henkilöliikenne (CPC 7111).

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo:

Rautateiden tavaraliikenne (CPC 7112).

- e) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantielikenteen liitännäispalvelut)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka kuuluvat tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Niiden maantieliikennepalvelujen osalta, jotka eivät kuulu tämän sopimuksen toisen osan kolmannen otsakkeen sekä tämän sopimuksen liitteen 31 soveltamisalaan:

- i) sijoittautumisvaatimus ja maantieliikennepalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö (CPC 712);

- ii) Yhdistyneessä kuningaskunnassa taksipalveluihin voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa ja rajoittaa palveluntarjoajien lukumäärää Pääasialliset arviointiperusteet: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä (CPC 71221).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta, sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 (vuonna 2018 Euroopan unionista eroamisesta annettu laki) ja muutettuna toimijoiden lupavaatimuksia ja kansainvälistä tavaraliikennettä EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019;

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä, sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 (vuonna 2018 Euroopan unionista eroamisesta annettu laki) ja muutettuna toimijoiden lupavaatimuksia ja kansainvälistä tavaraliikennettä EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019; ja

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta, sellaisena kuin se on säilytettynä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä säädöksellä European Union (Withdrawal) Act 2018 (vuonna 2018 Euroopan unionista eroamisesta annettu laki) ja muutettuna kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevia yhteisiä sääntöjä EU:sta eroamisen yhteydessä koskevilla asetuksilla Common Rules for Access to the International Market for Coach and Bus Services (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019.

f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo ja Kansallinen kohtelu:

Avaruusliikennepalvelut ja avaruusalusten vuokraus (CPC 733, 734 osittain).

g) Suosituimmuuskohtelun poikkeukset

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

i) Tieliikenne ja rautatieliikenne

Oikeus myöntää tietylle maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan ja kolmannen maan väliseen maanteiden kansainväliseen tavaraliikenteeseen (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) sekä matkustajaliikenteeseen (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Kyseinen kohtelu voi

- käsittää sopimuspuolten välisen tai niiden alueen kautta tapahtuvan liikennepalvelujen tarjonnan varaamisen kussakin sopimuspuolella rekisteröidyille ajoneuvoille tai sen rajoittamisen kyseisiin ajoneuvoihin; tai
- sisältää kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavan verovapautuksen.

ii) Lentoliikenne – Lentoliikenteen liitännäispalvelut

Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät maahuolintapalveluihin.

Varauma nro 13 – Kalastus ja vesi

Toimiala: Kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; veden keruu, puhdistus ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882, ISIC Rev. 3.1 41

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset, Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo, Suosituimmuuskohtelu:

1. Etenkin Yhdistyneen kuningaskunnan kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa pääsy Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttö, tai Yhdistyneen kuningaskunnan kalastusluvan mukaiset kalastusoikeudet, mukaan lukien:
 - a) sääntely, joka koskee jäsenvaltion tai kolmannen maan lipun alla purjehtiville aluksille myönnettyjen kiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista tai ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivien alusten osalta edellyttää, että osa kokonaissaaliista puretaan Yhdistyneen kuningaskunnan satamissa;
 - b) yrityksen vähimmäiskoon määrittäminen sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi;
 - c) erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevan tai tulevan kansainvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla; ja

- d) edellytys, jonka mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivan aluksen miehistön on oltava Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia.
2. Kalastusaluksella on oikeus purjehtia Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla ainoastaan, jos
- a) sen omistavat kokonaan:
 - i) Yhdistyneessä kuningaskunnassa muodostetut yhtiöt tai
 - ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset;
 - b) sen päivittäistä toimintaa ohjataan ja valvotaan Yhdistyneestä kuningaskunnasta käsin; ja
 - c) aluksen rahtaaja, käyttäjä tai liikennöitsijä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa muodostettu yhtiö tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen.
3. Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan Yhdistyneen kuningaskunnan aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtiville aluksille.
4. Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.
5. Edellä olevan 1 kohdan a, b ja c alakohtaa (muuten kuin suosituimmuuskohtelun osalta) ja d alakohtaa sekä 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, b ja c alakohtaa ja 3 kohtaa sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita sovelletaan aluksiin tai yrityksiin niiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien kansallisuudesta riippumatta.

b) Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, Paikallinen läsnäolo, Kansallinen kohtelu:

Toiminta, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Varauma nro 14 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala:	Energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC rev 3.1 401, 402, CPC 7131,CPC 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa
Kuvaus:	

Jos Yhdistynyt kuningaskunta sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä unionin yritysten osalta, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus Yhdistyneen kuningaskunnan öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, Yhdistyneen kuningaskunnan energian toimitusvarmuuden takaamiseksi. Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Varauma nro 15 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelujen kauppa

Kuvaus:

Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat uusien palvelujen tarjontaa lukuun ottamatta palveluja, jotka sisältyvät Yhdistyneiden kansakuntien yhteiseen tavaraluokitukseen (CPC), 1991.

SJOITTAUTUMISEN VUOKSI MATKUSTAVAT LIIKEMATKUSTAJAT,
SISÄISESTI SIIRRETYT TYÖNTEKIJÄT JA LYHYTAIKAiset LIIKEMATKUSTAJAT

1. Tässä liitteessä lueteltu toimenpide voidaan pitää voimassa, sitä voidaan jatkaa, se voidaan uusia viipymättä tai sitä voidaan muuttaa edellyttäen, että muutos ei vähennä toimenpiteen tämän sopimuksen 141 artiklan ja 142 artiklan mukaisuutta verrattuna välittömästi ennen muutosta vallinneeseen tilanteeseen.
2. Tämän sopimuksen 141 ja 142 artiklaa ei sovelleta mihinkään tässä liitteessä lueteltuun voimassa olevaan poikkeavaan toimenpiteeseen poikkeavuuden osalta.
3. Jäljempänä 6–8 kohdassa olevia luetteloita sovelletaan ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin alueisiin tämän sopimuksen 520 artiklan 2 kohdan ja 774 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

4. Selvyyden vuoksi todetaan, että unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Yhdistyneen kuningaskunnan luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta tai mitä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksyttyä toimenpidettä sovellettaessa, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- i) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
 - ii) oikeushenkilöt, jotka on perustettu tai organisoitu toisen jäsenvaltion tai unionin lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa.
5. Jäljempänä olevissa kohdissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni, mukaan lukien sen kaikki jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

6. Unionin poikkeavia toimenpiteitä ovat:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	AT, CZ: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia. SK: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia. Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa. CY: Oleskelun sallittu kesto: enintään 90 päivää kahdentoista kuukauden ajanjaksolla. Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia.
------------------	---

Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	EU: Kaikki osapuolen määräämät maksut, palkkiot tai verot (muut kuin viisumi-, työlupa- tai oleskelulupahakemuksen käsittelyyn tai viisumin, työlupan tai oleskeluluvan uusimiseen liittyvät maksut) sen johdosta, että saa harjoittaa jotain toimintaa tai palkata henkilön harjoittamaan tällaista toimintaa osapuolen alueella, paitsi jos se on tämän sopimuksen 140 artiklan 3 kohdan mukainen vaatimus tai osapuolen alueelle tulemista taikka siellä oleskelua tai työskentelyä koskevaan lupahakemukseen liittyvä kansallisen lainsäädännön mukainen terveysmaksu, 31. joulukuuta 2022 asti. AT, CZ, SK: Yrityksen sisäisen siirretyn työntekijän on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia. FI: Johdon on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa. HU: Luonnolliset henkilöt, jotka ovat olleet yrityksen osakkaita, eivät voi olla yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä.
------------------	---

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki 8 kohdassa tarkoitetut toiminnot:	CY, DK, HR: Työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa edellytetään, jos lyhytaikainen liikematkustaja tarjoaa palvelua. LV: Sopimusperusteisten toimintojen suorittaminen / palvelujen tarjoaminen edellyttää työlupaa. MT: Edellytetään työlupaa. Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä. SI: Edellytetään yhdistetty oleskelu- ja työlupa yli 14 vuorokautta kerrallaan kestävään palvelujen tarjontaan ja tiettyihin toimintoihin (tutkimus ja suunnittelu; koulutusseminaarit; ostot; liiketoimet; kääntäminen ja tulkkaukset). Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä. SK: Palvelujen tarjoaminen Slovakian alueella edellyttää työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, kun toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa.
Tutkimus ja suunnittelu	AT: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, pois lukien tieteen ja tilastoalan tutkijoiden tutkimustoiminta.

Markkinointitutkimus	AT: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan tutkimus- ja analysointitoimintojen osalta, kun toiminta kestää enintään seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. Edellytetään korkeakoulututkintoa. CY: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa.
Messut ja näyttelyt	AT, CZ: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa.
Myynnin- tai vuokrauksenjälkeiset palvelut	AT: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja ja joilla on erityisosaamista. CY, CZ: Edellytetään työlupaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. ES: Asentajien, korjaajien ja huoltajien olisi oltava tavaran toimittavan tai palvelun tarjoavan oikeushenkilön tai yrityksen, joka on saman ryhmän jäsen kuin lähettävä oikeushenkilö, palveluksessa siinä ominaisuudessa vähintään maahantulolupahakemuksen jättämispäivää välittömästi edeltävien kolmen kuukauden ajan, ja heillä olisi oltava tehtävistä vähintään kolmen vuoden työkokemus, joka on soveltuvin osin hankittu täysi-ikäiseksi tulon jälkeen. FI: Toiminnosta riippuen saatetaan edellyttää oleskelulupaa. SE: Työlupaa edellytetään, paitsi i) luonnollisilta henkilöiltä, jotka osallistuvat koulutukseen, testaamiseen, toimitusten valmisteluun tai viimeistelyyn taikka vastaavanlaisiin toimintoihin liiketoimen yhteydessä, ja ii) asentajilta ja teknisiltä neuvonantajilta koneiden kiireellisen asentamisen tai korjaamisen yhteydessä, kun toiminta jatkuu enintään kahden kuukauden ajan. Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä.
Liiketoimet	AT, CZ: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. FI: Luonnollisen henkilön on tarjottava palveluja toisen osapuolen alueella sijaitsevan oikeushenkilön työntekijänä.

Matkailualan henkilökunta	CY, ES, PL: Ei sitoumuksia. FI: Luonnollisen henkilön on tarjottava palveluja toisen osapuolen alueella sijaitsevan oikeushenkilön työntekijänä. SE: Työlupaa edellytetään, paitsi turistibussien kuljettajilta ja muulta henkilöstöltä. Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä.
Kääntäminen ja tulkkaus	AT: Edellytetään työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa. CY: Ei sitoumuksia.

7. Yhdistyneen kuningaskunnan poikkeavia toimenpiteitä ovat:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia.
------------------	--

Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	Yrityksen sisäisen siirretyn työntekijän on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia. Kaikki osapuolen määäämät maksut, palkkiot tai verot (muut kuin viisumi-, työlupa- tai oleskelulupahakemuksen käsittelyyn tai viisumin, työluvan tai oleskeluluvan uusimiseen liittyvät maksut) sen johdosta, että saa harjoittaa jotain toimintaa tai palkata henkilön harjoittamaan tällaista toimintaa osapuolen alueella, paitsi jos se on tämän sopimuksen 140 artiklan 3 kohdan mukainen vaatimus tai osapuolen alueelle tulemista taikka siellä oleskelua tai työskentelyä koskevaan lupahakemukseen liittyvä kansallisen lainsäädännön mukainen terveysmaksu, 31. joulukuuta 2022 asti.
------------------	---

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki 8 kohdassa tarkoitetut toiminnot:	Ei ole
--	--------

8. Lyhytaikaisten liikematkustajien sallittuja toimintoja ovat

- a) kokoukset ja neuvottelut: luonnolliset henkilöt, jotka osallistuvat kokouksiin tai konferensseihin taikka neuvotteluihin liikekumppaneiden kanssa;
- b) tutkimus ja suunnittelu: tekniikan, tieteen ja tilastoalan tutkijat, jotka tekevät riippumatonta tutkimusta tai tutkimusta sen osapuolen oikeushenkilölle, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on;
- c) markkinointitutkimus: markkinatutkijat ja -analyytikot, jotka tekevät tutkimusta tai analyysyä sen osapuolen oikeushenkilölle, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on;
- d) koulutusseminaarit: yrityksen työntekijät, jotka tulevat alueelle, jolla lyhytaikainen liikematkustaja vierailee, saamaan koulutusta tekniikoissa ja työmenetelmissä, joita yritykset tai organisaatiot käyttävät alueella, jolla lyhytaikainen liikematkustaja vierailee, edellyttäen, että saatava koulutus rajoittuu ainoastaan tarkkailemiseen, perehtymiseen ja luokkahuoneessa tapahtuvaan ohjaamiseen;
- e) messut ja näyttelyt: messuille osallistuva henkilöstö, joka markkinoi yritystään tai sen tuotteita tai palveluja;

- f) myynti: palveluntarjoajan tai tavarantoimittajan edustajat, jotka ottavat vastaan tilauksia, neuvottelevat palvelujen tai tavaroiden myynnistä tai tekevät palvelujen tai tavaroiden myyntisopimuksia kyseisen tarjoajan tai toimittajan puolesta mutta jotka eivät itse toimita tavaroita tai tarjoa palveluja. Lyhytaikaiset liikematkustajat eivät osallistu yleisölle tapahtuvaan suoraan myyntiin;
- g) ostot: ostajat, jotka ostavat tavaroita tai palveluja yritykselle, tai johto ja esimieshenkilöstö, joka osallistuu sen osapuolen alueella toteutettavaan liiketoimeen, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on;
- h) myynnin- tai vuokrauksenjälkeiset palvelut: asentajat, korjaus- ja huoltohenkilöstö ja esimiehet, joilla on myyjän sopimusvelvoitteen kannalta olennaista erityisosaamista ja jotka tarjoavat palveluja tai kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja sellaisten kaupallisten tai teollisten laitteiden tai koneiden, tietokoneohjelmistot mukaan lukien, takuun tai muun niiden myyntiin tai vuokraukseen liittyvän palvelusopimuksen nojalla, jotka on hankittu tai vuokrattu sen osapuolen oikeushenkilöltä, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on, koko takuun tai palvelusopimuksen voimassaolon ajan;
- i) liiketoimet: johto ja esimieshenkilöstö sekä rahoituspalveluhenkilöstö (myös vakuutuslaitosten ja pankkien henkilöstö ja sijoitusvälittäjät), joka osallistuu liiketoimeen sen osapuolen oikeushenkilön puolesta, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on;

- j) matkailualan henkilökunta: matkatoimistot, matkaoppaat ja matkanjärjestäjät, jotka osallistuvat alan tilaisuuksiin tai ovat mukana matkalla, joka on alkanut sen osapuolen alueella, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on; ja ja
- k) kääntäminen ja tulkkaus: kääntäjät tai tulkit, jotka tarjoavat palveluja sen osapuolen oikeushenkilön työntekijöinä, jonka luonnollinen henkilö lyhytaikainen liikematkustaja on.

SOPIMUSPERUSTEISET PALVELUNTARJOAJAT JA ITSENÄISET
AMMATINHARJOITTAJAT

1. Kumpikin osapuoli sallii toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien palveluntarjonnan alueellaan luonnollisten henkilöiden läsnäolon kautta tämän sopimuksen 143 artiklan mukaisesti tässä liitteessä lueteltujen toimialojen osalta asiaankuuluvien rajoituksin.
2. Jäljempänä olevassa luettelossa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jonka osalta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien luokka vapautetaan; ja
 - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

3. Tässä liitteessä lueteltujen varaumien lisäksi kumpikin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä, jotka eivät ole tämän sopimuksen 143 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla sekä tiettyjen tutkintojen, kuten kielitutkinnot, läpäisemistä koskevat edellytykset, ei mainita tässä liitteessä, niitä sovelletaan joka tapauksessa osapuolten sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin.
4. Osapuolet eivät tee sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei mainita luettelossa.
5. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen: "CPC" tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC prov., 1991).
6. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, pääasiallisena arviointiperusteena on
 - a) Yhdistyneen kuningaskunnan osalta alan markkinatilanteen arviointi Yhdistyneessä kuningaskunnassa; ja
 - b) unionin osalta alan markkinatilanteen arviointi siinä jäsenvaltiossa tai sillä alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan lukien niiden palveluntarjoajien lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, jotka jo tarjoavat palvelua arvioinnin tekohetkellä.

7. Jäljempänä 10–13 kohdassa olevia luetteloita sovelletaan ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin alueisiin tämän sopimuksen 520 artiklan 2 kohdan ja 774 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
8. Selvyyden vuoksi todetaan, että unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Yhdistyneen kuningaskunnan luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä sama kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta tai mitä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksyttyä toimenpidettä sovellettaessa, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- i) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
 - ii) oikeushenkilöt, jotka on perustettu tai organisoitu toisen jäsenvaltion tai unionin lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa.
9. Jäljempänä olevissa luetteloissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni, mukaan lukien sen kaikki jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

CSS Contractual service suppliers (englanninkielisessä versiossa)

IP Independent Professionals (englanninkielisessä versiossa)

Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

10. Osapuolet tekevät tämän sopimuksen 143 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan 12 ja 13 kohdan varaumaluetteloja ja jotka koskevat sopimusperusteisten palveluntarjoajien toimitusmuotoa 4 seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:
- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
 - b) laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpitopalvelut;
 - c) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;
 - d) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
 - e) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
 - f) lääkäri- ja hammashoitopalvelut;
 - g) eläinlääkäripalvelut;
 - h) kättilöpalvelut;
 - i) sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut;
 - j) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;

- k) tutkimus- ja kehittämispalvelut;
- l) mainontapalvelut;
- m) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;
- n) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
- o) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;
- p) tekniset testaus- ja analysointipalvelut;
- q) tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut;
- r) kaivostoiminta;
- s) alusten huolto ja korjaus;
- t) rautatiekaluston huolto ja korjaus;
- u) moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus;
- v) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus;

- w) metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus;
- x) käännös- ja tulkkauspalvelut;
- y) televiestintäpalvelut;
- z) posti- ja kuriiripalvelut;
- aa) rakennuspalvelut ja niihin liittyvät tekniset palvelut;
- bb) rakennusalueen tutkimustyöt;
- cc) korkea-asteen koulutuspalvelut;
- dd) maatalouteen, metsästykseseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut;
- ee) ympäristöpalvelut;
- ff) vakuutustoiminta ja siihen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- gg) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- hh) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;

- ii) matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut;
- jj) matkailijoiden opastuspalvelut;
- kk) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

Itsenäiset ammatinharjoittajat

11. Osapuolet tekevät tämän sopimuksen 143 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan 12 ja 13 kohdan varaumaluetteloa ja jotka koskevat itsenäisten ammatinharjoittajien toimitusmuotoa 4 seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:
- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
 - b) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
 - c) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
 - d) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
 - e) tutkimus- ja kehittämispalvelut;
 - f) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;

- g) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
- h) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;
- i) kaivostoiminta;
- j) käännös- ja tulkkaukspalvelut;
- k) televiestintäpalvelut;
- l) posti- ja kuriiripalvelut;
- m) korkea-asteen koulutuspalvelut;
- n) vakuutustoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- o) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- p) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- q) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

12. Unionin varaumat ovat seuraavat:

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaikki toimialat	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat ja riippumattomat ammatinharjoittajat: AT: Oleskelun enimmäiskesto on yhteenlaskettuna kuusi kuukautta 12 kuukauden ajanjaksolla tai sopimuksen kesto sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. CZ: Oleskelun enimmäiskesto on 12 peräkkäistä kuukautta tai sopimuksen kesto sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi.
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin "tilintarkastuspalvelut", 86213, 86219 ja 86220)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Arkkitehtipalvelut ja kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tekniset palvelut ja Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.
Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. FR: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi psykologien osalta, joissa: Ei sitoumuksia. AT: Ei sitoumuksia, paitsi psykologien ja hammashoitopalvelujen osalta, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Eläinlääkäripalvelut (CPC 932)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei mitään, paitsi: luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 pl. psykologien palvelut ¹ ja 853)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa². EU paitsi CZ, DK, SK: Ei ole CZ, DK, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa³. EU paitsi BE, CZ, DK, IT, SK: Ei ole BE, CZ, DK, IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Mainontapalvelut (CPC 871)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

¹ Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

² Kaikissa jäsenvaltioissa DK:ta lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä 12 päivänä lokakuuta 2005 annetun EU:n direktiivin 2005/71/EY mukaisesti vahvistetut vaatimukset.

³ Kaikissa jäsenvaltioissa DK:ta lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä 12 päivänä lokakuuta 2005 annetun EU:n direktiivin 2005/71/EY mukaisesti vahvistetut vaatimukset.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia. HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia. HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DE: Ei mitään, paitsi julkisesti tehtäväänsä nimitettyjen maanmittausinsinöörien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. FR: Ei mitään, paitsi omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maaperätutkimusten osalta, joissa: ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus; (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi myynnin- tai vuokrauksenjälkeisten sopimusten yhteydessä; henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus (CPC 633): taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, pl. virallinen tai varmennettu toiminta)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia.
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: Ei ole. CZ: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU paitsi LU, SE: Ei sitoumuksia. LU: Ei sitoumuksia, paitsi yliopistojen opettajien osalta, joissa: Ei ole. SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU paitsi SE: Ei sitoumuksia. SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: EU paitsi BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: Ei sitoumuksia. BE, DE, ES, HR, SE: Ei ole DK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi metsätalouteen liittyvien neuvonta- ja konsultointipalvelujen osalta, joissa: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia.
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PL: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi lentoliikenteen osalta, joissa: Ei ole. BE: Ei sitoumuksia.
Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut (matkanjohtajien palvelut mukaan luettuina ¹) (CPC 7471)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE, IE: Ei sitoumuksia, paitsi ryhmänjohtajien osalta, joissa: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on liikkua vähintään 10 hengen ryhmän mukana toimimatta kohteissa oppaana.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: NL, PT, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Taloudellinen tarveharkinta. ES, HR, LT, PL: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: EU: Ei sitoumuksia.
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. Itsenäiset ammatinharjoittajat: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

13. Yhdistyneen kuningaskunnan varaumat ovat seuraavat:

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Kaikki toimialat	Ei ole
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, 86213, 86219 ja 86220)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Arkkitehtipalvelut ja Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tekniset palvelut ja Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain) Sopimusperusteiset palveluntarjoajat:	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Eläinlääkäripalvelut (CPC 932)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: UK: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 pl. psykologien palvelut ¹ ja 853)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole
Mainontapalvelut (CPC 871)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.

¹ Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Rautatiekaluston huolto ja korjaus; (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, pl. virallinen tai varmennettu toiminta)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei sitoumuksia. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.
Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut (matkanjohtajien palvelut mukaan luettuina ¹) (CPC 7471)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei sitoumuksia.
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: Ei ole. Itsenäiset ammatinharjoittajat: Ei ole.

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on liikkua vähintään 10 hengen ryhmän mukana toimimatta kohteissa oppaana.

LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN LIIKKUMINEN

1 ARTIKLA

Maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun liittyvät menettelylliset sitoumukset

Osapuolten olisi pyrittävä varmistamaan, että maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittely osapuolten sopimuksessa tekemien sitoumusten mukaisesti tapahtuu hyviä hallinnollisia käytäntöjä noudattaen.

- a) Kummankin osapuolen on varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten veloittamat maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittelymaksut eivät tarpeettomasti haittaa ja viivästytä sopimuksen mukaista palvelujen kauppaa;
- b) kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten harkinnan mukaan lyhytaikaisten liikematkustajien maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten yhteydessä hakijoilta edellytettävien asiakirjojen olisi oltava oikeassa suhteessa siihen tarkoitukseen nähden, mihin niitä käytetään;
- c) kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten olisi käsiteltävä maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevat täydelliset hakemukset mahdollisimman nopeasti;

- d) hakijan kohtuullisesta pyynnöstä kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on pyrittävä antamaan tietoa hakemuksen tilasta ilman aiheetonta viivytystä;
- e) jos osapuolen toimivaltaiset viranomaiset tarvitsevat hakijalta lisätietoja hakemuksen käsittelemiseksi, niiden on pyrittävä ilmoittamaan tästä hakijalle ilman aiheetonta viivytystä;
- f) kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle hakemuksen lopputuloksesta välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen;
- g) jos hakemus hyväksytään, kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle oleskelun kestosta ja muista olennaisista ehdoista ja edellytyksistä;
- h) jos hakemus evätään, osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on pyynnöstä tai omasta aloitteestaan asetettava hakijan saataville tiedot kaikista käytettävissä olevista muutoksenhaku- ja valitusmenettelyistä; ja
- i) kummankin osapuolen on pyrittävä hyväksymään ja käsittelemään hakemukset sähköisessä muodossa.

2 ARTIKLA

Sisäisesti siirrettyihin työntekijöihin ja heidän puolisoonsa, lapsiinsa ja perheenjäseniinsä sovellettavat muut menettelylliset sitoumukset¹

1. Kummankin osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätös sisäisen siirron saaneen työntekijän maahantuloa tai tilapäistä oleskelua koskevasta hakemuksesta tai sen uusimisesta ja annettava päätös kirjallisena tiedoksi hakijalle kansallisen oikeuden tiedoksiantomenettelyjen mukaisesti mahdollisimman pian ja viimeistään 90 päivän kuluttua täydellisen hakemuksen tekemisestä.
2. Jos hakemuksen tueksi toimitetut tiedot tai asiakirjat ovat puutteelliset, kyseisten toimivaltaisten viranomaisten on pyrittävä ilmoittamaan hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa, mitä lisätietoja vaaditaan, ja asetettava niiden toimittamista varten kohtuullinen määräaika. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun määräajan kuluminen keskeytyy, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet vaaditut lisätiedot.
3. Unioni myöntää unioniin tulevan, sisäisesti siirretyn Yhdistyneen kuningaskunnan luonnollisen henkilön perheenjäsenille saman oikeuden maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun, joka sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden perheenjäsenille myönnetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/66/EU² 19 artiklan nojalla.

¹ Jäsenvaltioihin, joihin ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/66/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä (EUVL L 157, 27.5.2014, s. 1) (yrityksen sisäisiä siirtoja koskeva direktiivi) ei sovelleta 1, 2 ja 3 kohtaa.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/66/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä (EUVL L 157, 27.5.2014, s. 1).

4. Yhdistynyt kuningaskunta sallii sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden puolisoiden ja huollettavien lasten maahantulon ja tilapäisen oleskelun Yhdistyneen kuningaskunnan maahanmuuttosääntöjen mukaisesti.
5. Yhdistynyt kuningaskunta sallii 4 kohdassa tarkoitettujen sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden puolisoiden ja huollettavien lasten työskennellä viisuminsa voimassaoloaikana palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana eikä edellytä heiltä työluvan hankkimista.

SUUNTAVIIIVAT AMMATTIPÄTEVYYKSIEN TUNNUSTAMISTA
KOSKEVIA JÄRJESTELYJÄ VARTEN

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Johdanto

1. Tässä liitteessä esitetään suuntaviivat ammattipätevyysien tunnustamisen edellytyksiä koskevia järjestelyjä varten, jäljempänä 'järjestelyt', jotka vahvistetaan tämän sopimuksen 158 artiklassa.
2. Tämän sopimuksen 158 artiklan nojalla nämä suuntaviivat on otettava huomioon, kun osapuolten ammattialajärjestöt tai viranomaiset laativat yhteisiä suosituksia, jäljempänä 'yhteiset suositukset'.
3. Suuntaviivat eivät ole sitovia eivätkä tyhjentäviä eivätkä ne muuta tästä sopimuksesta johtuvia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia tai vaikuta niihin. Niissä esitetään järjestelyjen tyypillinen sisältö ja annetaan yleisiä ohjeita järjestelyjen taloudellisesta arvosta ja osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta.

4. Näiden suuntaviivojen kaikki osat eivät välttämättä ole merkityksellisiä kaikissa tapauksissa, joten ammattialajärjestöt ja viranomaiset voivat vapaasti sisällyttää yhteisiin suosituksiinsa mitä tahansa muita osia, joita ne pitävät kyseisen ammatin ja ammattitoiminnan kannalta olennaisina tämän sopimuksen mukaisesti.
5. Suuntaviivat olisi otettava huomioon, kun kumppanuusneuvostossa päätetään järjestelyjen laatimisesta ja hyväksymisestä. Suuntaviivat eivät vaikuta kumppanuusneuvoston suorittamaan tarkistukseen, joka koskee yhteisten suositusten yhdenmukaisuutta tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen II osaston kanssa, tai kumppanuusneuvoston harkintavaltaan ottaa huomioon merkityksellisinä pitämänsä osat, yhteisiin suosituksiin sisältyvät osat mukaan lukien.

B JAKSO

JÄRJESTELYN MUOTO JA SISÄLTÖ

6. Tässä jaksossa esitetään järjestelyn tyypillinen sisältö, josta osa ei kuulu yhteisiä suosituksia laativien ammattialajärjestöjen tai viranomaisten toimivaltaan. Nämä seikat ovat kuitenkin hyödyllisiä tietoja, jotka on otettava huomioon laadittaessa yhteisiä suosituksia, jotta ne soveltuvat paremmin järjestelyn mahdolliseen soveltamisalaan.

7. Yhteisissä suosituksissa ei pitäisi käsitellä sellaisia järjestelyihin liittyviä seikkoja, joista määrätään erikseen tässä sopimuksessa (esimerkiksi järjestelyn maantieteellinen soveltamisala, sen yhteisvaikutus suunniteltujen poikkeavien toimenpiteiden kanssa, riidanratkaisujärjestelmä, muutoksenhakumekanismit, järjestelyn uudelleentarkastelua ja seuranta koskevat mekanismit).
8. Järjestelyssä voidaan määrittää erilaisia mekanismeja ammattipätevyysien tunnustamiseksi osapuolen alueella. Se voi myös rajoittua, mutta ei välttämättä rajoitu, järjestelyjen soveltamisalan, menettelymääräysten, tunnustamisen vaikutusten ja lisävaatimusten sekä hallinnollisten järjestelyjen vahvistamiseen.
9. Kumppanuusneuvoston hyväksymässä järjestelyssä olisi otettava huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamisesta päättävälle toimivaltaisille viranomaisille.

Järjestelyn soveltamisala

10. Järjestelyssä olisi vahvistettava:
 - a) asianomaiset säännellyt ammatit, ammattinimikkeet ja toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka molempien osapuolten osalta kuuluvat säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan, jäljempänä 'ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala'; ja
 - b) se, kattaako järjestely ammattipätevyysien tunnustamisen ammattitoimintaan pääsyä varten määrääjäksi vai toistaiseksi.

Tunnustamisen edellytykset

11. Järjestelyssä voidaan eritellä erityisesti seuraavat:

- a) ammattipätevyydet, joita tunnustaminen järjestelyn nojalla edellyttää (esimerkiksi näyttö virallisesta tutkinnosta tai ammatillisesta kokemuksesta tai muu näyttö pätevyydestä);
- b) tunnustamisesta vastaavien viranomaisten harkintavalta, kun ne arvioivat näiden ammattipätevyysien tunnustamista koskevia hakemuksia; ja
- c) menettelyt, joita sovelletaan ammattipätevyysien väliseen vaihteluun ja aukkoihin, ja keinot erojen poistamiseksi, mukaan lukien mahdollisuus määrätä korvaavia toimenpiteitä tai muita asiaankuuluvia ehtoja ja rajoituksia.

Menettelysäännökset

12. Järjestelyssä voidaan vahvistaa seuraavat:

- a) vaaditut asiakirjat ja muoto, jossa ne on esitettävä (esimerkiksi sähköisesti tai muulla tavoin, ja onko niiden tueksi esitettävä käännökset tai aitoustodistukset);
- b) tunnustamisprosessin vaiheet ja menettelyt, mukaan lukien ne, jotka liittyvät mahdollisiin korvaaviin toimenpiteisiin, sekä vastaavat velvoitteet ja määräajat; ja
- c) tunnustamisprosessin ja -vaatimusten kannalta merkityksellisten tietojen saatavuus.

Tunnustamisen vaikutukset ja lisävaatimukset

13. Järjestelyssä voidaan vahvistaa tunnustamisen vaikutukset (tarvittaessa myös suhteessa eri toimitusmuotoihin);
14. Järjestelyssä voidaan kuvata mahdollisia lisävaatimuksia, joita tietyn säännellyn ammatin tosiasiallinen harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella edellyttää. Tällaisia vaatimuksina voivat olla:
 - a) rekisteröinti paikallisviranomaisissa;
 - b) soveltuva kielitaito;
 - c) hyvään maineen osoittaminen;
 - d) liikenimen tai yrityksen toiminimen käyttöä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;
 - e) eettisiä sääntöjä, riippumattomuutta ja ammattimaista käyttäytymistä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;
 - f) ammatillisen vastuuvakuutuksen hankkimista koskevat vaatimukset;
 - g) kurinpitoseuraamuksia, taloudellista vastuuta ja ammatillista vastuuta koskevat säännöt; ja
 - h) täydennyskoulutusta koskevat vaatimukset.

Järjestelyn hallinnointi

15. Järjestelyssä olisi vahvistettava edellytykset sen tarkistamista tai peruuttamista varten sekä mahdollisen tarkistamisen tai peruuttamisen vaikutukset. Lisäksi voidaan harkita, olisiko järjestelyssä säädettävä mahdollisen aiemmin myönnetyn tunnustamisen vaikutuksista.

C JAKSO

SUUNNITELLUN JÄRJESTELYN TALOUDELLINEN ARVO

16. Tämän sopimuksen 158 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio suunnitellun järjestelyn taloudellisesta arvosta. Tämä voi olla arvio taloudellisesta hyödyistä, jota järjestelyn odotetaan tuovan molempien osapuolten talouksille. Kumppanuusneuvosto voi hyödyntää tällaista arviota järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.
17. Hyödyllisiä seikkoja olisivat esimerkiksi vallitseva markkinoiden avoimuuden taso, toimialan tarpeet, markkinatrendit ja -kehityssuuntaukset, asiakkaiden odotukset ja vaatimukset sekä liiketoimintamahdollisuudet.
18. Arvion ei tarvitse olla täydellinen ja yksityiskohtainen taloudellinen analyysi, mutta siinä olisi selitettävä, miksi järjestelyn hyväksyminen olisi kyseisen ammattialan edun mukaista ja mitä hyötyä sen odotetaan tuovan osapuolille.

D JAKSO

OSAPUOLTEN AMMATTIPÄTEVYYSJÄRJESTELMIEN YHTEENSOPIVUUS

19. Tämän sopimuksen 158 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta. Kumppanuusneuvosto voi hyödyntää tällaista arviota järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.
20. Seuraava prosessi on tarkoitettu ohjeeksi ammattialajärjestöille ja viranomaisille niiden arvioidessa osapuolten ammattipätevyysien ja toimintojen yhteensopivuutta, jotta ammattipätevyysien tunnustamista voitaisiin yksinkertaistaa ja helpottaa.

Ensimmäinen vaihe: Selvitetään ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala ja ammattipätevyydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella.

21. Selvitys ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalasta ja ammattipätevyyksistä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, on laadittava kaikkien merkityksellisten tietojen perusteella.
22. Selvityksessä on yksilöitävä seuraavat seikat:
 - a) toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka kuuluvat tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan kummankin osapuolen alueella; ja

- b) ammattipätevyydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella ja jotka voivat sisältää mitä tahansa seuraavista:
- i) vaadittu vähimmäiskoulutus, esimerkiksi pääsyvaatimukset, koulutustaso, opintojen kesto ja sisältö;
 - ii) vaadittu vähimmäistyökokemus, esimerkiksi ennen rekisteröintiä tai toimiluvan tai vastaavan myöntämistä suoritettavan käytännön harjoittelun tai valvotun ammatillisen harjoittelun suorittamispaikka, kesto ja ehdot;
 - iii) suoritettut tutkinnot, erityisesti ammattipätevyyteen liittyvät tutkinnot; ja
 - iv) sellaisen toimiluvan tai vastaavan hankkiminen, jossa vahvistetaan, että ammatin harjoittamiseen tarvittavat ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset täyttyvät.

Toinen vaihe: Selvitetään erot, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella.

23. Selvityksessä eroista, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, olisi yksilöitävä erityisesti merkittävät erot.

24. Ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa olevien erojen voidaan katsoa olevan merkittäviä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) yksi tai useampi toiminto, joka kuuluu säännellyn ammatin piiriin vastaanottavan osapuolen alueella, ei kuulu vastaavan ammatin piiriin toisen osapuolen alueella;
 - b) kyseiset toiminnot edellyttävät vastaanottavan osapuolen alueella erityiskoulutusta;
 - c) tällaisia toimintoja koskeva koulutus kattaa vastaanottavan osapuolen alueella merkittävästi erilaisia seikkoja kuin hakijan ammattipätevyys.
25. Säännellyn ammatin harjoittamiseen vaadituissa ammattipätevyyksissä olevia eroja voidaan pitää merkittävinä, jos osapuolten vaatimukset poikkeavat toisistaan säännellyn ammatin harjoittamiseen vaaditun koulutuksen tason, keston tai sisällön osalta.

Kolmas vaihe: Tunnustamismekanismit

26. Ammattipätevyysien tunnustaminen voi tapahtua olosuhteiden mukaan erilaisten mekanismien mukaisesti. Osapuolen sisällä voi olla erilaisia mekanismeja.
27. Jos tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja sen harjoittamiseksi vaadituissa ammattipätevyyksissä ei ole merkittäviä eroja, järjestelyssä voidaan määrätä yksinkertaisemmasta ja kevyemmästä tunnustamisprosessista kuin siinä tapauksessa, että näissä on merkittäviä eroja.

28. If there is substantial divergence, the arrangement may provide for compensatory measures which are sufficient to remedy such divergence.
29. Jos merkittävien erojen vähentämiseen käytetään korvaavia toimenpiteitä, niiden olisi oltava kyseisiin eroihin nähden oikeasuhteisia. Mikä tahansa ammatillinen käytännön kokemus tai virallisesti vahvistettu koulutus voitaisiin ottaa huomioon arvioitaessa tarvittavien korvaavien toimenpiteiden laajuutta.
30. Riippumatta siitä, ovatko erot merkittäviä, järjestelyssä voidaan ottaa huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamista koskevia hakemuksia käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille.
31. Korvaavat toimenpiteet voivat olla muodoltaan erilaisia, esimerkiksi:
- a) säännellyn ammatin harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella valvotusti tietyn ajan, sekä mahdollinen täydennyskoulutus, pätevän henkilön vastuulla ja säännöllisen arvioinnin perusteella;
 - b) vastaanottavan osapuolen toimivaltaisten viranomaisten laatima tai hyväksymä testi, jonka avulla arvioidaan hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisen osapuolen alueella; tai
 - c) ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalan väliaikainen rajoittaminen; tai näiden yhdistelmä.

32. Järjestelyssä voitaisiin mahdollisesti antaa hakijoille mahdollisuus valita erilaisten korvaavien toimenpiteiden välillä, jos näin voitaisiin vähentää hakijoille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja kyseiset toimenpiteet ovat keskenään vastaavia.
-

JULKISET HANKINNAT

A JAKSO

JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVAN SOPIMUKSEN (GPA-SOPIMUKSEN)
ASIAA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

I–III artikla, IV.1.a artikla, IV.2–IV.7 artikla, VI–XV artikla, XVI.1–XVI.3 artikla, XVII artikla ja XVIII artikla.

B JAKSO

MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

Tätä jaksoa sovellettaessa 'CPC:llä' tarkoitetaan yhteistä tavaraluokitusta (Statistical Papers Series M No. 77, taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio, New York, 1991).

B1 ALAJAKSO

Euroopan unioni

Tämän sopimuksen 277 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen VI osastoa sovelletaan julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevien liitteiden soveltamisalaan kuuluvien hankintojen lisäksi tämän alajakson soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin.

Julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevien liitteiden 1–7 huomautuksia sovelletaan myös tämän alajakson soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin, jollei tässä alajaksossa toisin määrätä.

Tämän alajakson soveltamisalaan kuuluvat hankinnat

1. Muut hankintayksiköt

Julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevissa liitteissä 4–6 ja tämän alajakson 2 kohdassa tarkoitettu tavaroiden ja palvelujen hankinta, jonka tekevät seuraavat jäsenvaltioiden hankintayksiköt:

- a) kaikki hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU¹, jäljempänä 'yleishyödyllisiä palveluja koskeva EU-direktiivi', soveltamisalaan ja jotka ovat hankintaviranomaisia (esim. ne, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liiteosan I liitteiden 1 ja 2 soveltamisalaan) tai julkisia yrityksiä² ja joiden yhtenä toimintana on:
- i) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota kaasun tai lämmön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai kaasun tai lämmön toimittaminen tällaisiin verkkoihin, tai
 - ii) mikä tahansa tällaisen toiminnan ja GPA-sopimuksen liiteosan I liitteessä 3 tarkoitettujen toimien yhdistelmä;
- b) yksityisomistuksessa olevat hankintayksiköt, joiden yhtenä toimintana on jokin tämän kohdan a alakohdassa tai GPA-sopimuksen liiteosan I liitteen 3 1 kohdassa tarkoitettu toiminta tai näiden yhdistelmä ja jotka toimivat jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämällä erityis- tai yksinoikeuksilla;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

² Yleishyödyllisiä palveluja koskevassa EU-direktiivissä julkisella yrityksellä tarkoitetaan yritystä, johon hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella.

Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta, jos ne suoraan tai välillisesti

i) omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;

ii) hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta; taikka

iii) voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

vähintään seuraavien kynnysarvojen suuruisten hankintojen osalta:

- 400 000 erityisnosto-oikeutta tavara- ja palveluhankintojen osalta
- 5 000 000 erityisnosto-oikeutta rakennuspalveluhankintojen osalta (CPC 51).

2. Lisäpalvelut

Seuraavien palvelujen hankinta, GPA-sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevassa liitteessä 5 lueteltujen palvelujen lisäksi niille yksiköille, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevien liitteiden 1–3 tai tämän alajakson 1 kohdan soveltamisalaan:

- Hotelli- ja ravintolapalvelut (CPC 641)
- Ruoantarjoilupalvelut (CPC 642)
- Juomatarjoilupalvelut (CPC 643)
- Televiestintään liittyvät palvelut (CPC 754)
- Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 8220)
- Muut yrityspalvelut (CPC 87901, 87903, 87905–87907)
- Koulutuspalvelut (CPC 92).

Huomautukset:

1. Hotelli- ja ravintolapalveluja (CPC 641), ruoantarjoilupalveluja (CPC 642), juomatarjoilupalveluja (CPC 643) ja koulutuspalveluja (CPC 92) koskevat sopimukset sisältyvät Yhdistyneen kuningaskunnan tavarantoimittajien osalta kansallisen kohtelun järjestelmän soveltamisalaan edellyttäen, että niiden arvo on vähintään 750 000 euroa, kun ne myöntää julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevien liitteiden 1 ja 2 soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö, ja että niiden arvo on vähintään 1 000 000 euroa, kun ne myöntää julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevan liitteen 3 soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö tai tämän alajakson 1 kohdan soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö.
2. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa kaasun tai lämmön toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä tässä alajaksossa tarkoitettuna toimintana, jos
 - a) kyseinen yksikkö tuottaa kaasua tai lämpöä siksi, että niiden kulutus on välttämätöntä jonkin muun kuin tämän alajakson tai julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Euroopan unionia koskevan liitteen 3 a–f alakohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamista varten; ja
 - b) yleiseen verkkoon toimittamisen yksinomaisena tavoitteena on tällaisen tuotannon hyödyntäminen taloudellisesti ja tämän toiminnan osuus on enintään 20 prosenttia yksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

3. Tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen VI osasto ja tämä liite eivät kata seuraavien palvelujen hankintaa:

- a) Terveysthuoltopalvelut (CPC 931)
- b) Terveysthuollon hallinnolliset palvelut (CPC 91122) ja
- c) Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut ja hoitohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87206 ja CPC 87209).

B2 ALAJAKSO

Yhdistynyt kuningaskunta

Tämän sopimuksen 277 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen VI osastoa sovelletaan julkisia hankintoja koskevan sopimuksen II artiklan kattamien hankintojen lisäksi tämän alajakson soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin.

Julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien liitteiden 1–7 huomautuksia sovelletaan myös tämän alajakson soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin, jollei tässä alajaksossa toisin määrätä.

Tämän alajakson soveltamisalaan kuuluvat hankinnat

1. Muut hankintayksiköt

Julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevissa liitteissä 4–6 ja tämän alajakson 2 kohdassa tarkoitettu tavaroiden ja palvelujen hankinta, jonka tekevät seuraavat Yhdistyneen kuningaskunnan hankintayksiköt:

- a) kaikki hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat Utilities Contracts Regulation 2016 -lain ja Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016 -lain soveltamisalaan ja jotka ovat hankintaviranomaisia (esim. ne, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liiteosan I liitteiden 1 ja 2 soveltamisalaan) tai julkisia yrityksiä (ks. huomautus 1) ja joiden yhtenä toimintana on
 - i) sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota kaasun tai lämmön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai kaasun tai lämmön toimittaminen tällaisiin verkkoihin, tai
 - ii) mikä tahansa tällaisen toiminnan ja GPA-sopimuksen liiteosan I liitteessä 3 tarkoitettujen toimien yhdistelmä;
- b) yksityisomistuksessa olevat hankintayksiköt, joiden yhtenä toimintana on jokin tämän kohdan a alakohdassa tai GPA-sopimuksen liiteosan I liitteen 3 1 kohdassa tarkoitettu toiminta tai näiden yhdistelmä ja jotka toimivat Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisen viranomaisen myöntämällä erityis- tai yksinoikeuksilla;

vähintään seuraavien kynnysarvojen suuruisten hankintojen osalta:

- 400 000 erityisnosto-oikeutta tavara- ja palveluhankintojen osalta
- 5 000 000 erityisnosto-oikeutta rakennuspalveluhankintojen osalta (CPC 51).

Huomautukset 1 kohtaan:

1. Utilities Contracts Regulations 2016 -laissa 'julkisella yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, johon hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa
 - a) yrityksen omistuksen;
 - b) yrityksessä olevan rahoitusosuuden; tai
 - c) yritystä koskevien sääntöjen perusteella.
2. Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016 -laissa 'julkisella yrityksellä' tarkoitetaan oikeushenkilöä, johon yksi tai useampi hankintaviranomainen voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa yhden tai useamman seuraavan seikan perusteella:
 - a) kyseisen oikeushenkilön omistus;
 - b) rahoitusosuus kyseisessä oikeushenkilössä;

c) oikeudet, jotka heille on myönnetty kyseistä oikeushenkilöä koskevissa säännöissä.

3. Utilities Contracts Regulations 2016 -lain ja Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016 -lain mukaan hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta missä tahansa seuraavista tapauksista, joissa kyseiset viranomaiset suoraan tai välillisesti

a) omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;

b) hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvista äänioikeuksista;

c) voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

2. Lisäpalvelut

Seuraavien palvelujen hankinta, GPA-sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa liitteessä 5 lueteltujen palvelujen lisäksi niille yksiköille, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien liitteiden 1–3 tai tämän alajakson 1 kohdan soveltamisalaan:

– Hotelli- ja ravintolapalvelut (CPC 641)

– Ruoantarjoilupalvelut (CPC 642)

– Juomatarjoilupalvelut (CPC 643)

- Televiestintään liittyvät palvelut (CPC 754)
- Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 8220)
- Muut yrityspalvelut (CPC 87901, 87903, 87905–87907)
- Koulutuspalvelut (CPC 92).

Huomautukset:

1. Hotelli- ja ravintolapalveluja (CPC 641), ruoantarjoilupalveluja (CPC 642), juomatarjoilupalveluja (CPC 643) ja koulutuspalveluja (CPC 92) koskevat sopimukset sisältyvät Euroopan unionin tavarantoimittajien osalta kansallisen kohtelun järjestelmän soveltamisalaan edellyttäen, että niiden arvo on vähintään 663 540 Englannin puntaa, kun ne myöntää julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien liitteiden 1 ja 2 soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö, ja että niiden arvo on vähintään 884 720 Englannin puntaa, kun ne myöntää julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan liitteen 3 soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö tai tämän jakson 1 kohdan soveltamisalaan kuuluva hankintayksikkö.
2. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa kaasun tai lämmön toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä tässä jaksossa tarkoitettuna toimintana, jos

- a) kyseinen yksikkö tuottaa kaasua tai lämpöä siksi, että niiden kulutus on välttämätöntä jonkin muun kuin tämän jakson tai julkisia hankintoja koskevan sopimuksen liiteosan I Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevan liitteen 3 a–f alakohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamista varten; ja
- b) yleiseen verkkoon toimittamisen yksinomaisena tavoitteena on tällaisen tuotannon hyödyntäminen taloudellisesti ja tämän toiminnan osuus on enintään 20 prosenttia yksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

3. Tämän sopimuksen toisen osan ensimmäisen otsakkeen VI osasto ja tämä liite eivät kata seuraavien palvelujen hankintaa:

- a) Terveystenhuoltopalvelut (CPC 931)
 - b) Terveystenhuollon hallinnolliset palvelut (CPC 91122) ja
 - c) Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut ja hoitohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87206 ja CPC 87209).
-

ENERGIATUOTTEIDEN, HIILIVETYJEN JA RAAKA-AINEIDEN LUETTELOT

LUETTELO ENERGIATUOTTEISTA HS-KOODEITTAIN

- Maakaasu, myös nesteytetty maakaasu, nestekaasu (LPG), (HS-koodi 27.11)
- Sähköenergia (HS-koodi 27.16)
- Raakaöljy ja öljytuotteet (HS-koodit 27.09–27.10, 27.13–27.15)
- Kiinteät polttoaineet (HS-koodi 27.01, HS-koodi 27.02, HS-koodi 27.04)
- Polttopuu ja puuhiili (HS-koodi 44.01 ja HS-koodi 44.02 energiansaantiin käytetyt tavarat)
- Biokaasu (HS-koodi 38.25)

LUETTELO HIILIVEDYISTÄ HS-KOODEITTAIN

- Raakaöljy (HS-koodi 27.09)
- Maakaasu (HS-koodi 27.11)

LUETTELO RAAKA-AINEISTA HS-RYHMITTÄIN

Ryhmä	Nimike
25	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti
26	Malmi, kuona ja tuhka, ei kuitenkaan uraani- ja toriummalmi tai -rikasteet (HS-koodi 26.12)
27	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat
28	Epäorgaaniset kemikaalit; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet, ei kuitenkaan radioaktiiviset kemialliset alkuaineet ja radioaktiiviset isotoopit (myös halkeamiskelpoiset ja hyötöaineena käytettävät kemialliset alkuaineet ja isotoopit) sekä niiden yhdisteet; näitä tuotteita sisältävät seokset ja jätteet (HS-koodi 28.44); ja muut kuin nimikkeen 28.44 isotoopit; tällaisten isotooppien epäorgaaniset ja orgaaniset yhdisteet, myös kemiallisesti määrittelemättömät (HS-koodi 28.45)
29	Orgaaniset kemialliset yhdisteet
31	Lannoitteet
71	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pletteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat, ei kuitenkaan luonnonhelmet ja viljellyt helmet, myös valmistetut tai lajitellut, mutta eivät asennetut, kiinnitetyt tai lankaan pujotetut; luonnonhelmet tai viljellyt helmet, kuljetuksen helpottamiseksi väliaikaisesti lankaan pujotetut (HS-koodi 7101)
72	Rauta ja teräs
74	Kupari ja kuparitavarat
75	Nikkeli ja nikkelitavarat
76	Alumiini ja alumiinitavarat
78	Lyijy ja lyijytavarat
79	Sinkki ja sinkkitavarat
80	Tina ja tinatavarat
81	Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat

ENERGIA- JA YMPÄRISTÖTUET

Tämän sopimuksen 367 artiklan 14 kohdassa asetettujen periaatteiden mukaan:

- 1) Sähköntuotannon riittävyyteen, uusiutuvaan energiaan ja yhteistuotantoon liittyvät tuet eivät saa heikentää osapuolen kykyä täyttää tämän sopimuksen 304 artiklan mukaiset velvoitteensa, ne eivät saa tarpeettomasti vaikuttaa tämän sopimuksen 311 artiklan mukaiseen sähkön rajayhdysjohtojen tehokkaaseen käyttöön ja, sen estämättä, mitä tämän sopimuksen 304 artiklan 3 kohdassa määrätään, ne on määritettävä avoimella, tehokkaalla ja syrjimättömällä menettelyllä; ja
 - a) sähköntuotannon riittävyyttä koskevilla tuilla on kannustettava kapasiteetin tarjoajia olemaan käytettävissä odotettavissa olevien sähköjärjestelmän stressitilanteiden aikana, ja ne voidaan rajoittaa laitoksiin, jotka eivät ylitä määritettyjä hiilidioksidipäästörajoja; ja
 - b) uusiutuvalle energialle ja yhteistuotannolle myönnettävät tuet eivät saa vaikuttaa tuensaajien velvollisuuksiin tai mahdollisuuksiin osallistua sähkömarkkinoille.

- 2) Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, ja edellyttäen, että otetaan käyttöön asianmukaiset toimenpiteet liiallisten korvausten estämiseksi, uusiutuvalle energialle ja yhteistuotannolle voidaan myöntää tukia ilman kilpailua, jos mahdollinen tarjonta ei riitä varmistamaan kilpailuprosessia, tukikelpoisella kapasiteetilla ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta osapuolten väliseen kauppaan tai investointeihin tai jos tukea myönnetään esittelyhankkeisiin.
- 3) Jos energiantensiivisille käyttäjille myönnetään osittaisia vapautuksia energiaan liittyvistä veroista ja maksuista¹, vapautukset eivät saa ylittää veron tai maksun kokonaismäärää.
- 4) Jos sähköintensiivisille käyttäjille myönnetään korvausta ilmastopolitiikan välineiden aiheuttamasta sähkökustannusten noususta, korvaus on rajoitettava aloille, joilla on kustannusten noususta johtuva merkittävä hiilivuodon riski.
- 5) Omaan teolliseen toimintaan liittyvien päästöjen hiilestä irtautumista koskevilla tuilla on saavutettava kasvihuonekaasupäästöjen kokonaisvähennys. Tuilla on vähennettävä teollisesta toiminnasta suoraan aiheutuvia päästöjä. Oman teollisen toiminnan energiatehokkuuden parantamiseen tarkoitetuilla tuilla on parannettava energiatehokkuutta vähentämällä energiankulutusta joko suoraan tai tuotantoyksikköä kohden.

¹ Selkeyden vuoksi todetaan, että näihin maksuihin ei lueta liittymämaksuja eikä verkkotariffeja.

KOLMANSIEN OSAPUOLTEN KÄYTTÖOIKEUKSIEN JA OMISTAJUUDEN
ERIYTTÄMISEN SOVELTAMATTA JÄTTÄMINEN INFRASTRUKTUURIIN

Osapuoli voi päättää olla soveltamatta tämän sopimuksen 306 ja 307 artiklaa uuteen infrastruktuuriin tai olemassa olevan infrastruktuurin merkittävään laajentamiseen, jos

- a) infrastruktuuri-investointiin liittyvä riski on niin suuri, että investointi ei toteutuisi, jollei vapautusta myönnettäisi;
- b) investointi lisää kilpailua tai toimitusvarmuutta;
- c) infrastruktuurin omistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on ainakin oikeudelliselta muodoltaan erillinen niistä verkonhaltijoista, joiden järjestelmiin se on rakennettu tai aiotaan rakentaa;
- d) osapuoli on ennen vapautuksen myöntämistä päättänyt kapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevista säännöistä ja mekanismeista.

SÄHKÖNSIIRTOYHTEYKSIEN KAPASITEETIN JAKAMINEN
VUOROKAUSIMARKKINOIDEN AIKAJAKSOLLA

OSA 1

1. Uusi menettely sähkönsiirtoyhteysissä olevan kapasiteetin jakamiseksi vuorokausimarkkinoiden aikajaksolla perustuu käsitteeseen "usean alueen irtomäärien yhteenkytkeminen".

Uuden menettelyn yleistavoitteena on maksimoida kaupasta saatavat hyödyt.

Uuden menettelyn kehittämisen ensimmäisenä vaiheena osapuolet varmistavat, että siirtoverkonhaltijat laativat alustavat ehdotukset ja kustannus-hyötyanalyysin.

2. Usean alueen irtomäärien yhteenkytkemiseen kuuluu markkinoiden yhteenkytkentätoiminto, jolla määritetään nettoenergiatilanne (implisiittinen jakaminen) seuraavien välillä:
 - a) asetuksen (EU) 2019/943 mukaisesti perustetut tarjousalueet, jotka on liitetty sähkönsiirtoyhteydellä suoraan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja
 - b) Yhdistynyt kuningaskunta.

3. Sähköyhdysjohtojen nettoenergiatilanne lasketaan implisiittisellä jakamisprosessilla soveltamalla erityistä algoritmia
- a) kaupallisiin ostotarjouksiin ja vuorokausimarkkinoiden aikajaksoa koskeviin myyntitarjouksiin asetuksen (EU) 2019/943 mukaisesti perustetuilta tarjousalueilta, jotka on liitetty sähkönsiirtoyhteydellä suoraan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan;
 - b) kaupallisiin ostotarjouksiin ja vuorokausimarkkinoiden aikajaksoa koskeviin myyntitarjouksiin asianomaisilta Yhdistyneen kuningaskunnan vuorokausimarkkinoilta;
 - c) verkon kapasiteettia koskeviin tietoihin ja järjestelmän valmiuksiin, jotka on määritetty siirtoverkonhaltijoiden sopimien menettelyjen mukaisesti; ja
 - d) tietoihin odotetuista sähköverkkojen yhteenliittäntöjen kauppavirroista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan liitettyjen tarjousalueiden ja muiden unionissa sijaitsevien tarjousalueiden välillä siten, kuin unionin siirtoverkonhaltijat ovat ne määrittäneet käyttäen vankkoja menetelmiä.

Prosessin on oltava tasavirtarajayhdysjohtojen erityispiirteiden mukainen, mukaan lukien häviö- ja muutosvaatimukset.

4. Markkinoiden yhteenkytkentätoiminnon on

- a) tuotettava tuloksia riittävän ajoissa ennen osapuolten vuorokausimarkkinoiden toimintaa (unionin osalta tämä tarkoittaa komission asetuksen (EU) 2015/1222¹ mukaisesti vahvistettuja yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita), jotta kyseisiä tuloksia voidaan hyödyntää prosesseissa, jotka määrittävät kyseisillä markkinoilla saavutettavat tulokset;
 - b) tuotettava tuloksia, jotka ovat luotettavia ja toistettavissa;
 - c) oltava erityinen prosessi erottuvien ja erillisten vuorokausimarkkinoiden yhdistämiseksi unionissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa; tarkemmin sanottuna tämä tarkoittaa sitä, että erityisen algoritmin on oltava erottuva ja erillinen siitä algoritmista, jota käytetään asetuksen (EU) 2015/1222 mukaisesti perustetuilla yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla, ja sillä on unionin kaupallisten osto- ja myyntitarjousten osalta oltava pääsy ainoastaan niiden tarjousalueiden tarjouksiin, jotka on liitetty sähkönsiirtoyhteydellä suoraan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.
5. Lasketut nettoenergiatilanteet on julkaistava validoinnin ja todentamisen jälkeen. Jos markkinoiden yhteenkytkentätoiminto ei pysty toimimaan tai tuottamaan tulosta, sähkönsiirtoyhteyksien kapasiteetti on jaettava varamenettelyllä ja markkinaosapuolille on ilmoitettava, että sovelletaan varamenettelyä.
6. Teknisten menettelyjen kehittämisestä ja täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset on jaettava tasan toisaalta asianomaisten Yhdistyneen kuningaskunnan siirtoverkonhaltijoiden tai muiden yksiköiden ja toisaalta unionin asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden tai muiden yksiköiden välillä, ellei energia-alan erityiskomitea toisin päättä.

¹ Komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24).

OSA 2

Tämän liitteen täytäntöönpanon aikataulu on tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen seuraava:

- a) 3 kuukauden kuluessa – kustannus-hyötyanalyysi ja teknisiä menettelyjä koskevien ehdotusten pääpiirteet;
 - b) 10 kuukauden kuluessa – ehdotus teknisiksi menettelyiksi;
 - c) 15 kuukauden kuluessa teknisten menettelyjen käyttöönotto.
-

LENTOKELPOISUUS- JA YMPÄRISTÖHYVÄKSYNTÄ

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Tarkoitus ja soveltamisala

1. Tämän liitteen tavoitteena on toteuttaa yhteistyö seuraavilla aloilla tämän sopimuksen 445 artiklan 2 kohdan mukaisesti niin, että kuvataan vaatimustenmukaisuustoteamusten ja todistusten vastavuoroista hyväksymistä koskevat ehdot, edellytykset ja menetelmät:
 - a) tämän sopimuksen 445 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettut siviili-ilmailutuotteiden lentokelpoisuustodistukset ja lentokelpoisuuden seuranta;

- b) tämän sopimuksen 445 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut siviili-ilmailutuotteiden ympäristötestaus ja -hyväksyntä; ja
 - c) tämän sopimuksen 445 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetut suunnittelu- ja tuotantotodistukset ja suunnittelu- ja tuotanto-organisaatioiden seuranta.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän liitteen soveltamisalaan eivät kuulu muut käytetyt siviili-ilmailutuotteet kuin käytetyt ilma-alukset.

2 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä liitteessä tarkoitetaan

- a) 'hyväksymisellä' sitä, että toinen osapuoli tunnustaa toisen osapuolen todistukset, hyväksynnät, muutokset, korjaukset, asiakirjat ja tiedot ilman validointitoimia ja ilman, että toinen osapuoli myöntää vastaavaa todistusta;
- b) 'huolto- ja valmistustodistuksella' viejäosapuolen hyväksytyn organisaation tai toimivaltaisen viranomaisen antamaa todistusta tunnustukseksi siitä, että uusi siviili-ilmailutuote, joka ei ole ilma-alus, on viejäosapuolen hyväksymän suunnittelun mukainen ja turvallisessa käyttökunnossa;
- c) 'siviili-ilmailutuotteiden luokalla' sellaisten tuotteiden kokonaisuutta, joilla on samat ominaisuudet ja jotka on ryhmitelty teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä EASAn ja Yhdistyneen kuningaskunnan siviili-ilmailuviranomaisen (CAA) sertifiointieritelmien perusteella;

- d) 'sertifiointiviranomaisella' viejäosapuolen teknistä virastoa, joka on antanut siviili-ilmailutuotteelle suunnittelutodistuksen viranomaisena, joka hoitaa kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä 8 tarkoitettuja suunnitteluvaltion velvollisuuksia. Kun suunnittelutodistuksen myöntää viejäosapuolen hyväksytty organisaatio, viejäosapuolen teknistä virastoa pidetään sertifiointiviranomaisena;
- e) 'suunnittelutodistuksella' osapuolen teknisen viraston tai hyväksytyn organisaation antamaa todistusta siitä, että siviili-ilmailutuotteen suunnittelu tai suunnittelun muutos täyttää lentokelpoisuusvaatimukset ja mahdollisesti sovellettavat ympäristönsuojeluvaatimukset, erityisesti kyseisen osapuolen laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä vahvistetut ympäristöominaisuudet;
- f) 'suunnitteluun vaikuttavilla toiminnallisilla vaatimuksilla' sellaisia toiminnallisia vaatimuksia, ympäristövaatimukset mukaan luettuina, jotka vaikuttavat joko siviili-ilmailutuotteen suunnittelun ominaispiirteisiin tai tuotteen käyttöä tai huoltoa koskeviin suunnittelutietoihin ja joiden perusteella se soveltuu tietynkaltaiseen toimintaan;
- g) 'viennillä' menettelyä, jossa siviili-ilmailutuote luovutetaan osapuolen siviili-ilmailun turvallisuutta koskevasta sääntelyjärjestelmästä toisen osapuolen järjestelmään;
- h) 'vientiä varten annettavalla lentokelpoisuustodistuksella' viejäosapuolen – tai käytetyn ilma-aluksen tapauksessa ilma-aluksen rekisteröintivaltion, josta tuote viedään – toimivaltaisen viranomaisen antamaa todistusta tunnustukseksi siitä, että ilma-alus on tuojaosapuolen ilmoittamien sovellettavien lentokelpoisuus- ja ympäristönsuojeluvaatimusten mukainen;

- i) 'viejäosapuolella' osapuolta, jonka siviili-ilmailun turvallisuutta koskevasta sääntelyjärjestelmästä tuote luovutetaan;
- j) 'tuonnilla' menettelyä, jossa osapuolen siviili-ilmailun turvallisuutta koskevasta sääntelyjärjestelmästä vietävä siviili-ilmailutuote siirretään toisen osapuolen siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaan sääntelyjärjestelmään;
- k) 'tuojaosapuolella' osapuolta, jonka siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaan sääntelyjärjestelmään tuote siirretään;
- l) 'suurella muutoksella' kaikkia tyyppisuunnitelmien muutoksia, jotka eivät ole "pieniä muutoksia";
- m) 'pienellä muutoksella' tyyppisuunnittelun muutosta, joka ei vaikuta merkittävästi tuotteen massa- ja massakeskiöön, rakennelujuuteen, luotettavuuteen, käyttöominaisuuksiin, ympäristöominaisuuksiin tai muihin ominaisuuksiin, jotka vaikuttavat siviili-ilmailutuotteen lentokelpoisuuteen;
- n) 'käyttöönsoveltuvuustiedoilla' vaadittua joukkoa tietoja, joiden avulla mahdollistetaan Euroopan unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan siviili-ilmailun turvallisuutta koskevalla sääntelyjärjestelmällä säänneltyjen tietäntyyppisten ilma-alusten tyyppikohtaiset toiminnalliset näkökohdat ja tuetaan niitä. Tietojen on oltava tyyppihyväksyntätodistuksen hakijan tai haltijan suunnittelemaa ja osa tyyppihyväksyntätodistuksesta. Euroopan unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan sääntelyjärjestelmän mukaisesti tyyppihyväksyntätodistusta tai rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta koskevan ensimmäisen hakemuksen on ilma-alustyyppistä riippuen joko sisällettävä käyttöönsoveltuvuustietojen hyväksyntää koskeva hakemus tai sitä on myöhemmin täydennettävä tällaisella hakemuksella;

- o) 'tuotantohyväksynnällä' todistusta, jonka osapuolen toimivaltainen viranomainen antaa siviili-ilmailutuotteiden valmistajalle tunnustukseksi siitä, että valmistaja noudattaa kyseisen osapuolen laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä vahvistettuja, kyseisten siviili-ilmailutuotteiden tuotantoon sovellettavia vaatimuksia;
- p) 'teknisillä täytäntöönpanomenettelyillä' tämän liitteen täytäntöönpanomenettelyjä, jotka osapuolten tekniset virastot ovat laatineet tämän sopimuksen 445 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- q) 'vahvistavalla viranomaisella' tuojaosapuolen teknistä virastoa, joka ilman eri toimenpiteitä hyväksyy tai vahvistaa tässä liitteessä esitetyn mukaisesti sertifiointiviranomaisen antaman suunnittelutodistuksen.

B JAKSO

SERTIFIOINNIN VALVONTAKOMITEA

3 ARTIKLA

Perustaminen ja kokoonpano

1. Perustetaan sertifioinnin valvontakomitea, joka on vastuussa ilmailun turvallisuuden erityiskomitealle ja jonka puheenjohtajuuden osapuolten tekniset virastot jakavat, tekniseksi koordinaatioelimeksi, joka on vastuussa tämän liitteen tehokkaasta täytäntöönpanosta. Se koostuu kummankin osapuolen teknisen viraston edustajista, ja se voi kutsua muita osallistujia helpottamaan toimeksiantonsa toteuttamista.
2. Sertifioinnin valvontakomitea kokoontuu säännöllisin väliajoin jommankumman teknisen viraston pyynnöstä ja tekee päätöksiä ja antaa suosituksia yksimielisesti. Se laatii ja hyväksyy työjärjestyksensä.

4 ARTIKLA

Tehtävät:

Sertifioinnin valvontakomitean tehtäviin kuuluvat erityisesti seuraavat:

- a) jäljempänä 6 artiklassa tarkoitettujen teknisten täytäntöönpanomenettelyjen kehittäminen, käyttöönotto ja tarkistaminen;
- b) tietojen vaihtaminen merkittävistä turvallisuuskysymyksistä ja tarvittaessa toimintasuunnitelmien laatiminen niiden käsittelemiseksi;
- c) tämän liitteen täytäntöönpanoon vaikuttavien sellaisten teknisten ongelmien ratkaiseminen, jotka kuuluvat toimivaltaisten viranomaisten vastuulle;
- d) tarvittaessa tehokkaiden keinojen kehittäminen yhteistyöhön, tekniseen apuun ja tiedonvaihtoon turvallisuuden ja ympäristönsuojelun vaatimusten, sertifiointijärjestelmien sekä laadunhallinta- ja standardointijärjestelmien aloilla;
- e) jäljempänä 10 ja 13 artiklassa tarkoitettujen säännöllisten arviointien suorittaminen suunnittelutodistusten hyväksymisestä ja vahvistamisesta;
- f) tähän liitteeseen tehtävien muutosten ehdottaminen ilmailun turvallisuuden erityiskomitealle;
- g) sellaisten menetelmien määrittäminen 29 artiklan mukaisesti, joiden avulla varmistetaan kummankin osapuolen jatkuva luottamus toisen osapuolen vaatimustenmukaisuustoteamuksia koskeviin prosesseihin;
- h) edellä g alakohdassa tarkoitettujen menetelmien täytäntöönpanon analysointi ja siihen liittyvien toimien toteuttaminen; ja

- i) raportointi ratkaisemattomista kysymyksistä ilmailun turvallisuuden erityiskomitealle ja ilmailun turvallisuuden erityiskomitean tämän liitteen osalta tekemien päätösten täytäntöönpanon varmistaminen.

C JAKSO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

5 ARTIKLA

Suunnittelun ja tuotannon sertifiointista
ja vientitodistuksista vastaavat toimivaltaiset viranomaiset

1. Toimivaltaiset viranomaiset suunnittelun sertifiointin alalla ovat:
 - a) unionin osalta: Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto ja
 - b) Yhdistyneen kuningaskunnan osalta: Yhdistyneen kuningaskunnan siviili-ilmailuviranomainen.
2. Toimivaltaiset viranomaiset tuotannon sertifiointin ja vientitodistusten alalla ovat:

- a) unionin osalta: Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto ja jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset. Käytetyn ilma-aluksen vientitodistuksen osalta toimivaltainen viranomainen on sen ilma-aluksen rekisteröintivaltion toimivaltainen viranomainen, josta ilma-alus viedään; ja
- b) Yhdistyneen kuningaskunnan osalta: Yhdistyneen kuningaskunnan siviili-ilmailuviranomainen.

6 ARTIKLA

Tekniset täytäntöönpanomenettelyt

1. Osapuolten tekniset virastot laativat sertifiointin valvontakomitean välityksellä tekniset täytäntöönpanomenettelyt, jotta voidaan vahvistaa erityiset menettelyt tämän liitteen täytäntöönpanon helpottamiseksi määrittelemällä osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välisessä viestinnässä noudatettavat menettelyt.
2. Teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä on käsiteltävä myös tämän liitteen täytäntöönpanoon liittyviä osapuolten siviili-ilmailun normien, sääntöjen, käytäntöjen, menettelyjen ja järjestelmien välisiä eroja, kuten tämän sopimuksen 445 artiklan 5 kohdassa määrätään.

7 ARTIKLA

Luottamuksellisen ja omistusoikeuksien alaisen datan ja tiedon vaihtaminen ja suojaaminen

1. Tämän liitteen täytäntöönpanon yhteydessä vaihdettavaan dataan ja tietoon sovelletaan tämän sopimuksen 453 artiklaa.
2. Vahvistamisprosessin aikana vaihdettava data ja tieto on luonteeltaan ja sisällöltään rajoitettava siihen, mikä on tarpeen sovellettavien teknisten vaatimusten noudattamisen osoittamiseksi teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti.
3. Kaikki toimivaltaisten viranomaisten välistä datan ja tietojen vaihtoa koskevat erimielisyydet käsitellään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti. Kumpikin osapuoli pidättää itsellään oikeuden viedä erimielisyys sertifioinnin valvontakomitean ratkaistavaksi.

D JAKSO

SUUNNITTELUN SERTIFIOINTI

8 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

1. Tässä jaksossa käsitellään kaikkia tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvia sovellettavia suunnittelutodistuksia ja niiden muutoksia, erityisesti seuraavia:
 - a) tyyppihyväksyntätodistukset, mukaan lukien rajoitetut tyyppihyväksyntätodistukset;
 - b) lisätyyppihyväksyntätodistukset;
 - c) korjausten suunnitteluhyväksynät; ja
 - d) TSO-hyväksynät.
2. Vahvistava viranomainen joko vahvistaa – ottaen huomioon 12 artiklassa tarkoitetun osallistumisasteen – tai hyväksyy suunnittelutodistuksen tai sen muutoksen, jonka sertifiointiviranomainen on myöntänyt tai hyväksynyt tai jota se on myöntämässä tai hyväksymässä, tässä liitteessä vahvistettujen ehtojen ja edellytysten ja teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti, mukaan lukien kyseisen viranomaisen yksityiskohtaiset säännöt todistusten hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

3. Tämän liitteen täytäntöönpanemiseksi kumpikin osapuoli varmistaa, että sen siviili-ilmailun turvallisuutta koskevassa sääntelyjärjestelmässä valvotaan suunnitteluorganisaation sertifiointijärjestelmän avulla riittävästi suunnitteluorganisaatioiden kykyä hoitaa velvollisuutensa.

9 ARTIKLA

Vahvistamismenettely

1. Siviili-ilmailutuotteen suunnittelutodistuksen vahvistamista koskeva hakemus on tehtävä vahvistavalle viranomaiselle sertifiointiviranomaisen välityksellä teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti.
2. Sertifiointiviranomaisen on varmistettava, että vahvistava viranomainen saa kaiken asiaan kuuluvan datan ja tiedon, joita tarvitaan suunnittelutodistuksen vahvistamiseen, siten kuin teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetään.
3. Saatuaan suunnittelutodistuksen vahvistamista koskevan hakemuksen, vahvistavan viranomaisen on määritettävä vahvistamisen sertifiointiperusteet 11 artiklan mukaisesti sekä vahvistavan viranomaisen osallistumisaste vahvistamismenettelyyn 12 artiklan mukaisesti.

4. Vahvistavan viranomaisen on teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti perustettava vahvistaminen niin pitkälle kuin on käytännössä mahdollista sertifiointiviranomaisen tekemiin teknisiin arviointeihin, testeihin, tarkastuksiin ja vaatimustenmukaisuustoteamuksiin.
5. Vahvistavan viranomaisen on sertifiointiviranomaisen toimittaman asiaa koskevan datan ja tiedot tutkittuaan annettava vahvistettavaa siviili-ilmailutuotetta koskeva suunnittelutodistus, jäljempänä 'vahvistettu suunnittelutodistus', kun
 - a) on varmistettu, että sertifiointiviranomainen on antanut siviili-ilmailutuotteelle oman suunnittelutodistuksensa;
 - b) sertifiointiviranomainen on todennut, että siviili-ilmailutuote täyttää 11 artiklassa tarkoitetut sertifiointiperusteet;
 - c) kaikki vahvistavan viranomaisen vahvistamismenettelyssä esiin tuodut kysymykset on ratkaistu; ja
 - d) hakija täyttää hallinnolliset lisävaatimukset, sellaisina kuin ne esitetään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.

6. Kumpikin osapuoli varmistaa, että saadakseen ja pitääkseen vahvistetun suunnittelutodistuksen hakijan on pidettävä sertifiointiviranomaisen saatavilla ja säilytettävä kaikki asiaa koskevat suunnittelutiedot, piirustukset ja testausraportit, mukaan lukien tiedot sertifioitujen siviili-ilmailutuotteen tarkastuksista, jotta käytössä on tiedot siviili-ilmailutuotteen jatkuvan lentokelpoisuuden ja sovellettavien ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.

10 ARTIKLA

Suunnittelutodistusten vahvistamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt

1. Yhdistyneen kuningaskunnan tekninen virasto vahvistaa vahvistavana viranomaisena unionin teknisen viraston sertifiointiviranomaisena myöntämät tyyppihyväksyntätodistukset. Tällöin on hyväksyttävä seuraavat tiedot:
 - a) moottoriasennuskäsikirja (moottorin tyyppihyväksyntätodistusta varten);
 - b) rakennekorjauskäsikirja;
 - c) sähköjohdotusjärjestelmien (EWIS) jatkuvaa lentokelpoisuutta koskevat ohjeet; ja
 - d) massa- ja tasapainotuskäsikirja.

Näiden tietojen hyväksymisen osalta menettelyjä voidaan määrittää tarkemmin teknisinä täytäntöönpanomenettelyinä. Nämä mahdolliset tarkemmat menettelyt eivät saa vaikuttaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun hyväksyntävaatimukseen.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan tekninen virasto vahvistaa vahvistavana viranomaisena unionin teknisen viraston sertifiointiviranomaisena myöntämät merkittävät lisätyyppihyväksyntätodistukset ja merkittävien suurten muutosten hyväksynät. Periaatteessa käytetään yksinkertaistettua vahvistamismenettelyä, joka rajoittuu tekniseen perehtymiseen ilman vahvistavan viranomaisen osallistumista hakijan sääntöjen noudattamista koskevien toimien osoittamiseen, elleivät tekniset virastot tapauskohtaisesti toisin päättä.
3. Unionin tekninen virasto vahvistaa vahvistavana viranomaisena Yhdistyneen kuningaskunnan teknisen viraston sertifiointiviranomaisena myöntämät tyyppihyväksyntätodistukset.
4. Unionin tekninen virasto vahvistaa vahvistavana viranomaisena Yhdistyneen kuningaskunnan teknisen viraston sertifiointiviranomaisena tai Yhdistyneen kuningaskunnan lakien ja asetusten mukaisen hyväksytyn organisaation myöntämät lisätyyppihyväksyntätodistukset, suurten muutosten ja suurten korjausten hyväksynät sekä TSO-hyväksynät. Yksinkertaistettua vahvistamismenettelyä, joka rajoittuu tekniseen perehtymiseen ilman vahvistavan viranomaisen osallistumista hakijan sääntöjen noudattamista koskevien toimien osoittamiseen, voidaan käyttää, jos tekniset virastot tapauskohtaisesti niin päättävät.

11 ARTIKLA

Vahvistamisen sertifiointiperusteet

1. Siviili-ilmailutuotteen suunnittelutodistuksen vahvistamiseksi vahvistava viranomainen määrittää sertifiointiperusteet osapuolensa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä vahvistettujen seuraavien vaatimusten perusteella:
 - a) sertifiointiviranomaisen vahvistamat samankaltaisen siviili-ilmailutuotteen lentokelpoisuusvaatimukset, jotka olivat voimassa hakemuksen toimittamispäivänä ja joita on tarvittaessa täydennetty teknisillä lisäedellytyksillä teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti; ja
 - b) siviili-ilmailutuotteen ympäristönsuojeluvaatimukset, jotka olivat voimassa sinä päivänä, jona hakemus toimitettiin vahvistettavaksi vahvistavalle viranomaiselle.
2. Vahvistava viranomainen täsmentää tarvittaessa seuraavat:
 - a) vapautus sovellettavista vaatimuksista;
 - b) poikkeaminen sovellettavista vaatimuksista; tai

- c) korvaavat tekijät, jotka takaavat vastaavan turvallisuustason, jos sovellettavia vaatimuksia ei noudateta.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa vahvistettujen vaatimusten lisäksi vahvistavan viranomaisen on täsmennettävä mahdolliset erityisehdot, joita on sovellettava, jos asiaan liittyvät lentokelpoisuutta koskevat säännöt, lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset eivät sisällä siviili-ilmailutuotteen kannalta riittäviä tai asianmukaisia turvallisuusvaatimuksia, koska

- a) siviili-ilmailutuotteessa on uusia tai epätavallisia suunnitteluominaisuuksia suhteessa niihin suunnittelukäytäntöihin, joihin sovellettavat lentokelpoisuutta koskevat säännöt, lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset perustuvat;
- b) siviili-ilmailutuotteen aiottu käyttötarkoitus on epätavanomainen; tai
- c) muista samankaltaisista käytössä olevista siviili-ilmailutuotteista tai siviili-ilmailutuotteista, joilla on samankaltaisia suunnitteluominaisuuksia, saatujen kokemusten perusteella on käynyt ilmi, että turvallisuutta vaarantavia olosuhteita voi syntyä.

4. Määritellessään vapautuksia, poikkeuksia, korvaavia tekijöitä tai erityisehtoja vahvistavan viranomaisen on otettava asianmukaisesti huomioon sertifiointiviranomaisen soveltamat vapautukset, poikkeukset, korvaavat tekijät tai erityisehdot, eivätkä ne saa olla vahvistettaville siviili-ilmailutuotteille vaativampia kuin ne olisivat sen omille vastaaville tuotteille. Vahvistavan viranomaisen on ilmoitettava sertifiointiviranomaiselle tällaisista vapautuksista, poikkeuksista, korvaavista tekijöistä tai erityisehdoista.

12 ARTIKLA

Vahvistavan viranomaisen osallistumisaste

1. Osapuolen vahvistavan viranomaisen osallistumisaste 9 artiklassa tarkoitetun vahvistamismenettelyn aikana ja teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti määräytyy pääasiassa seuraavien tekijöiden mukaan:
 - a) toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen kokemus ja näytöt sertifiointiviranomaisena;
 - b) kyseisen vahvistavan viranomaisen kokemus aikaisemmista vahvistamistoimista toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen kanssa;
 - c) vahvistettavan suunnittelun luonne;
 - d) hakijan suoriutuminen ja kokemus vahvistavan viranomaisen kanssa; ja
 - e) jäljempänä 28 ja 29 artiklassa tarkoitettujen pätevyysvaatimusten arviointien tulokset.

2. Vahvistava viranomainen käyttää erityismenettelyjä ja -tarkastusta erityisesti sertifiointiviranomaisen prosessien ja menetelmien osalta tietyn todistuksen ensimmäisessä vahvistamisessa, jos sertifiointiviranomainen ei ole aiemmin antanut todistusta kyseisessä siviili-ilmailutuotteiden luokassa 30 päivän syyskuuta 2004 jälkeen. Sovellettavat menettelyt ja kriteerit määritellään yksityiskohtaisesti teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.
3. Sertifiointin valvontakomitea mittaa, seuraa ja tarkastelee säännöllisesti 1 ja 2 kohdassa esitettyjen periaatteiden tehokasta täytäntöönpanoa käyttäen teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä määriteltyä metriikkaa.

13 ARTIKLA

Hyväksyminen

1. Jos suunnittelutodistus on hyväksyttävä, vahvistavan viranomaisen on hyväksyttävä sertifiointiviranomaisen antama suunnittelutodistus ilman vahvistamistoimenpiteitä. Tässä tapauksessa vahvistavan viranomaisen on tunnustettava suunnittelutodistus vastaavaksi kuin todistus, joka on annettu kyseisen viranomaisen osapuolen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti, eikä vahvistava viranomainen anna omaa vastaavaa todistustaan.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan tekninen virasto hyväksyy vahvistavana viranomaisena unionin teknisen viraston sertifiointiviranomaisena tai unionin lainsäädännön mukaisen hyväksytyn organisaation myöntämät muut kuin merkittävät lisätyyppihyväksyntätodistukset, muut kuin merkittävät suuret muutokset ja TSO-hyväksynät.
3. Yhdistyneen kuningaskunnan tekninen virasto hyväksyy vahvistavana viranomaisena pienet muutokset ja korjaukset, jotka on hyväksynyt unionin tekninen virasto sertifiointiviranomaisena tai unionin lainsäädännön mukainen hyväksytty organisaatio.
4. Unionin tekninen virasto hyväksyy vahvistavana viranomaisena pienet muutokset ja pienet korjaukset, jotka on hyväksynyt Yhdistyneen kuningaskunnan tekninen virasto sertifiointiviranomaisena tai Yhdistyneen kuningaskunnan lakien ja asetusten mukainen hyväksytty organisaatio.

14 ARTIKLA

10 ja 13 artiklan täytäntöönpanomääräykset

1. Luokittelun pieneksi muutokseksi tai suureksi muutokseksi tekee sertifiointiviranomainen tässä liitteessä vahvistettujen määritelmien mukaisesti, ja sitä tulkitaan sertifiointiviranomaisen sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.

2. Luokiteltaessa lisätyyppihyväksyntätodistus tai suuri muutos merkittäväksi tai muuksi kuin merkittäväksi sertifiointiviranomainen ottaa huomioon kaikki aikaisemmat asiaa koskevat suunnittelumuutokset ja kaikki asiaan liittyvät muutokset siviili-ilmailutuotteen tyyppihyväksyntätodistukseen sisältyvissä sovellettavissa sertifiointieritelmissä. Muutoksia pidetään automaattisesti merkittävänä, jos ne täyttävät jommankumman seuraavista perusteista:
- a) yleinen konfiguraatio tai rakenneperiaatteet eivät ole säilyneet; tai
 - b) muutettavan tuotteen sertifiointissa käytetyt oletukset eivät enää pidä paikkaansa.

15 ARTIKLA

Olemassa olevat suunnittelutodistukset

Tätät liitettä sovellettaessa sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) Unionin teknisen viraston Yhdistyneen kuningaskunnan hakijoille tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan hyväksytyn suunnitteluorganisaation unionin lainsäädännön perusteella myöntämät tyyppihyväksyntätodistukset, lisätyyppihyväksyntätodistukset, muutosten ja korjausten hyväksynnät sekä TSO-hyväksynnät ja niiden muutokset, jotka ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2020, katsotaan Yhdistyneen kuningaskunnan teknisen viraston sertifiointiviranomaisena tai Yhdistyneen kuningaskunnan lakien ja asetusten mukaisen hyväksytyn organisaation myöntämiksi ja unionin teknisen viraston vahvistavana viranomaisena hyväksymiksi 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

- b) Unionin teknisen viraston unionin hakijoille tai unionissa sijaitsevan hyväksytyn suunnitteluorganisaation unionin lainsäädännön perusteella myöntämät tyyppihyväksyntätodistukset, lisätyyppihyväksyntätodistukset, muutosten ja korjausten hyväksynnät sekä TSO-hyväksynnät ja niiden muutokset, jotka ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2020, katsotaan Yhdistyneen kuningaskunnan teknisen viraston vahvistavana viranomaisena hyväksymiksi 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

16 ARTIKLA

Suunnittelutodistuksen siirto

Jos suunnittelutodistus siirretään toiselle yhteisölle, suunnittelutodistuksesta vastaavan sertifiointiviranomaisen on ilmoitettava viipymättä vahvistavalle viranomaiselle siirrosta ja käytettävä suunnittelutodistusten siirtoon liittyvää menettelyä, sellaisena kuin se esitetään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.

17 ARTIKLA

Suunnitteluun vaikuttavat toiminnalliset vaatimukset

1. Tekniset virastot varmistavat, että suunnitteluun vaikuttaviin toiminnallisiin vaatimuksiin liittyvää dataa ja tietoja vaihdetaan tarvittaessa vahvistamismenettelyn aikana.
2. Jollei joidenkin suunnitteluun vaikuttavien toiminnallisten vaatimusten osalta teknisten virastojen välillä tehdystä päätöksestä muuta johdu, vahvistava viranomainen voi hyväksyä sertifiointiviranomaisen vaatimustenmukaisuusilmoituksen vahvistamismenettelyllä.

18 ARTIKLA

Tyypikohtaiset operatiiviset asiakirjat ja tiedot

1. Sertifiointiviranomainen hyväksyy eräät tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan esittämät tyypikohtaiset operatiiviset asiakirjat ja tiedot, mukaan lukien käyttöönsoveltuvuustiedot unionin järjestelmässä ja vastaavat tiedot Yhdistyneen kuningaskunnan järjestelmässä, ja niitä voidaan tarvittaessa vaihtaa vahvistamismenettelyn aikana.
2. Vahvistava viranomainen voi joko hyväksyä 1 kohdassa tarkoitetut operatiiviset asiakirjat ja tiedot tai vahvistaa ne teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti.

19 ARTIKLA

Rinnakkainen vahvistaminen

Hakijan ja teknisten virastojen päätöksestä voidaan tapauksen mukaan käyttää rinnakkaista sertifiointi- ja vahvistamismenettelyä teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti.

20 ARTIKLA

Jatkuva lentokelpoisuus

1. Toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava toimia sellaisiin siviili-ilmailutuotteisiin liittyvien turvallisuutta vaarantavien tekijöiden käsittelemiseksi, joiden osalta ne toimivat sertifiointiviranomaisena.
2. Osapuolen toimivaltaisen viranomaisen on pyynnöstä avustettava toisen osapuolen toimivaltaista viranomaista määrittämään siviili-ilmailutuotteiden jatkuvan lentokelpoisuuden kannalta tarpeellisiksi katsottavat toimenpiteet sellaisten siviili-ilmailutuotteiden osalta, jotka on suunniteltu tai valmistettu sen sääntelyjärjestelmässä.

3. Kun tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvaan siviili-ilmailutuotteeseen vaikuttavat käytönaikaiset vaikeudet tai muut mahdolliset turvallisuuskysymykset johtavat osapuolen teknisen viraston, joka toimii kyseisen siviili-ilmailutuotteen osalta sertifiointiviranomaisena, suorittamaan tutkintaan, toisen osapuolen teknisen viraston on pyynnöstä tuettava kyseistä tutkintaa, myös antamalla asiaankuuluvien yksiköiden raportoimat asiaan liittyvät tiedot sellaisista vioista, toimintahäiriöistä, puutteista tai muista poikkeamista, jotka vaikuttavat kyseiseen siviili-ilmailutuotteeseen.
4. Suunnittelutodistuksen haltijan raportointivelvoitteiden sertifiointiviranomaiseen nähden ja tällä liitteellä käyttöön otetun tietojenvaihtomekanismin katsotaan täyttävän kunkin suunnittelutodistuksen haltijan velvollisuuden ilmoittaa vioista, toimintahäiriöistä, puutteista ja muista poikkeamista vahvistavalle viranomaiselle.
5. Edellä 1–4 kohdassa tarkoitetut turvallisuutta vaarantavien tekijöiden käsittelyyn ja turvallisuustietojen vaihtamiseen liittyvät toimet määritellään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.
6. Osapuolen teknisen viraston on ilmoitettava toisen osapuolen tekniselle virastolle kaikki pakolliset jatkuvaa lentokelpoisuutta koskevat tietonsa, jotka liittyvät sen valvontajärjestelmän puitteissa suunniteltuihin tai valmistettuihin siviili-ilmailutuotteisiin ja kuuluvat tämän liitteen soveltamisalaan.
7. Osapuolen teknisen viraston antamaan todistukseen tehtävistä lentokelpoisuustilannetta koskevista muutoksista on ilmoitettava viipymättä toisen osapuolen tekniselle virastolle.

E JAKSO

TUOTANNON SERTIFIOINTI

21 ARTIKLA

Tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän tunnustaminen

1. Tuojaosapuoli tunnustaa viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän, koska järjestelmän katsotaan riittävästi vastaavan tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvaa tuojaosapuolen järjestelmää, jollei tämän artiklan määräyksistä muuta johdu.
2. Yhdistyneen kuningaskunnan tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän tunnustaminen unionin toimesta rajoittuu niihin siviili-ilmailutuotteiden luokkiin, joita kyseinen järjestelmä koski 31 päivänä joulukuuta 2020, kuten teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä määritetään.

3. Jos viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmään lisätään uusi siviili-ilmailutuotteiden luokka, viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava tuojaosapuolen tekniselle virastolle. Ennen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän tunnustamisen laajentamista uuteen siviili-ilmailutuotteiden luokkaan, tuojaosapuolen tekninen virasto voi päättää tehdä arvioinnin sen varmistamiseksi, että viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmä vastaa kyseisen siviili-ilmailutuotteiden luokan osalta riittävällä tavalla tuojaosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmää. Kyseinen arviointi suoritetaan siten kuin se määritetään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä ja se voi sisältää arvioinnin tuotantohyväksynnän haltijasta viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa. Viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän tunnustamisen laajentamisprosessi uuteen siviili-ilmailutuotteiden luokkaan tuojaosapuolen toimesta määritetään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.
4. Viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän tunnustaminen tuojaosapuolen toimesta edellyttää, että viejäosapuolen tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän takaama turvallisuustaso vastaa edelleen riittävällä tavalla tuojaosapuolen järjestelmän turvallisuustasoa. Tuotannon sertifiointi- ja valvontajärjestelmän vastaavuutta seurataan jatkuvasti 29 artiklassa vahvistetuilla menettelyillä.

5. Edellä 1–3 kohtaa sovelletaan myös sellaisen siviili-ilmailutuotteen tuotantoon, jonka osalta suunnitteluvaltion vastuuta käyttää jokin muu maa kuin siviili-ilmailutuotteen viejäosapuoli, sillä edellytyksellä, että viejäosapuolen toimivaltainen viranomainen on vahvistanut ja ottanut käyttöön suunnitteluvaltion asianomaisen viranomaisen kanssa tarvittavat menettelyt, jotta voidaan valvoa kyseisen siviili-ilmailutuotteen osalta yhteyttä suunnittelutodistuksen haltijan ja tuotantohyväksynnän haltijan välillä.

22 ARTIKLA

Tuotantohyväksynnän laajentaminen

1. Viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen sellaiselle valmistajalle, joka on pääasiallisesti sijoittautunut viejäosapuolen alueelle ja joka on tunnustettu 21 artiklan 1 kohdan määräysten mukaisesti, antama tuotantohyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan myös toisen osapuolen tai kolmannen maan alueella toimivan valmistajan tuotantopaikkoja ja -tiloja, riippumatta kyseisten tuotantopaikkojen ja -tilojen oikeudellisesta asemasta ja siitä, minkä tyyppisiä siviili-ilmailutuotteita kyseisissä tuotantopaikoissa ja -tiloissa tuotetaan. Tässä tapauksessa vastuu näiden tuotantopaikkojen ja -tilojen valvonnasta säilyy viejäosapuolen toimivaltaisella viranomaisella eikä tuojaosapuolen toimivaltainen viranomainen anna saman siviili-ilmailutuotteen osalta omaa tuotantohyväksyntäänsä kyseisille tuotantopaikoille ja -tiloille.

2. Jos sellaisen valmistajan, joka on pääasiallisesti sijoittautunut viejäosapuolen alueelle, tuotantopaikat ja -tilat sijaitsevat toisen osapuolen alueella, molempien osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä 32 artiklan puitteissa keskenään yhteistyötä, jonka tarkoituksena on, että tuojaosapuoli osallistuu viejäosapuolen valvontatoimiin näiden tuotantopaikkojen ja tilojen osalta.

23 artikla

Tuotantohyväksynnän haltijan ja suunnittelutodistuksen haltijan välinen yhteys

1. Tapauksissa, joissa osapuolen toimivaltainen viranomainen sääntelee siviili-ilmailutuotteen tuotantohyväksynnän haltijaa ja toisen osapuolen toimivaltainen viranomainen sääntelee saman siviili-ilmailutuotteen suunnittelutodistuksen haltijaa, osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on vahvistettava menettelyt, joilla määritellään kunkin osapuolen velvollisuudet valvoa tuotantohyväksynnän haltijan ja suunnittelutodistuksen haltijan välistä yhteyttä.
2. Kun siviili-ilmailutuotteita viedään tämän liitteen puitteissa ja suunnittelutodistuksen haltija on eri oikeushenkilö kuin tuotantohyväksynnän haltija, osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että suunnittelutodistuksen haltija ottaa yhdessä tuotantohyväksynnän haltijan kanssa käyttöön asianmukaiset järjestelyt, joilla turvataan riittävä koordinointi suunnittelun ja tuotannon välillä ja siviili-ilmailutuotteen jatkuvan lentokelpoisuuden asianmukainen tuki.

F JAKSO

VIENTITODISTUKSET

24 ARTIKLA

Lomakkeet

Viejäosapuolen lomakkeita ovat seuraavat:

- a) kun viejäosapuoli on Yhdistynyt kuningaskunta, CAA 52 -lomake uuden ilma-aluksen, vientiä varten annettava lentokelpoisuustodistus käytetyn ilma-aluksen ja CAA 1 -lomake muiden uusien tuotteiden osalta; ja
- b) kun viejäosapuoli on unioni, EASA 52 -lomake uuden ilma-aluksen, vientiä varten annettava lentokelpoisuustodistus käytetyn ilma-aluksen ja EASA 1 -lomake muiden uusien tuotteiden osalta.

25 ARTIKLA

Vientitodistuksen myöntäminen

1. Myöntäessään vientitodistusta viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen tai tuotantohyväksynnän haltijan on varmistettava, että kyseinen siviili-ilmailutuote:

- a) on sellaisen suunnittelun mukainen, joka on hyväksytty tai vahvistettu ilman eri toimenpiteitä tai jonka tuojaosapuoli on sertifioinut tämän liitteen mukaisesti ja siten kuin teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä määritetään;
- b) on turvallisessa toimintakunnossa;
- c) täyttää kaikki tuojaosapuolen ilmoittamat lisävaatimukset; ja
- d) siviili-ilma-alusten, ilma-alusten moottoreiden ja ilma-alusten potkurien osalta vastaa tuojaosapuolen ilmoittamia jatkuvaa lentokelpoisuutta koskevia pakollisia tietoja, mukaan lukien tuojaosapuolen ilmoittamat lentokelpoisuusmääräykset.

2. Myöntäessään vientiä varten annettavan lentokelpoisuustodistuksen viejäosapuolelle rekisteröidylle käytetylle ilma-alukselle viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen on 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettujen vaatimusten lisäksi varmistettava, että tällainen ilma-alus on sen käyttöajan ajan huollettu asianmukaisesti käyttäen viejäosapuolen hyväksymiä menettelyjä ja menetelmiä, mikä osoitetaan lentopäiväkirjoilla ja huoltokirjanpidolla.

26 ARTIKLA

Uuden siviili-ilmailutuotteen vientitodistuksen hyväksyminen

Tuojaosapuolen toimivaltainen viranomainen hyväksyy viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen tai tuotantohyväksynnän haltijan myöntämän vientitodistuksen siviili-ilmailutuotteen osalta tässä liitteessä esitettyjen ehtojen ja edellytysten mukaisesti ja siten kuin teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä määritetään.

27 ARTIKLA

Käytetyn ilma-aluksen vientiä varten annettavan lentokelpoisuustodistuksen hyväksyminen

1. Tuojaosapuolen toimivaltainen viranomainen hyväksyy viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen käytetylle ilma-alukselle myöntämän vientiä varten annettavan lentokelpoisuustodistuksen tässä liitteessä ja teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä vahvistettujen ehtojen ja edellytysten mukaisesti vain, jos kyseisen ilma-alustyyppin jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämisen tueksi on olemassa tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltija.
2. Viejäosapuolen tuotannon valvonnassa valmistetulle käytetylle ilma-alukselle 1 kohdan mukaisesti hyväksyttävän vientiä varten annettavan lentokelpoisuustodistuksen osalta viejäosapuolen toimivaltaisen viranomaisen on pyynnöstä avustettava tuojaosapuolen toimivaltaista viranomaista seuraavan datan ja seuraavien tietojen saamiseksi:

- a) ilma-aluksen konfiguraatio sen lähtiessä valmistajalta; ja
 - b) ilma-aluksen myöhemmät muutokset ja korjaukset, jotka viejäosapuolen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt.
3. Tuojaosapuoli voi pyytää tarkastus- ja huoltotiedot teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti.
4. Jos viejäosapuolen toimivaltainen viranomainen ei vientiin aiotun käytetyn ilma-aluksen lentokelpoisuustilanteen arviointiprosessissa pysty täyttämään kaikkia 25 artiklan 2 kohdassa ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa mainittuja vaatimuksia, sen on
- a) ilmoitettava tästä tuojaosapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle;
 - b) koordinoitava tuojaosapuolen toimivaltaisen viranomaisen kanssa teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä esitetyn mukaisesti se, hyväksyvätkö vai hylkäävätkö ne poikkeukset sovellettavista vaatimuksista; ja
 - c) pidettävä kirjaa kaikista viennin yhteydessä hyväksytyistä poikkeuksista.

G JAKSO

TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN PÄTEVYYS

28 ARTIKLA

Vaatimustenmukaisuustoteamusten ja todistusten hyväksymistä koskevat pätevyysvaatimukset

1. Kumpikin osapuoli ylläpitää jäsenneltyä ja tehokasta sertifiointi- ja valvontajärjestelmää tämän liitteen täytäntöön panemiseksi, mukaan lukien seuraavat:
 - a) oikeudellinen ja sääntelyllinen kehys, jolla varmistetaan erityisesti säädösvalta suhteessa yksikköihin, joita säännellään osapuolen siviili-ilmailun turvallisuuden sääntelyjärjestelmällä;
 - b) organisaatorakenne, mukaan lukien selkeä kuvaus vastuunjaosta;
 - c) riittävät resurssit, mukaan lukien pätevyysvaatimukset täyttävä henkilöstö, jolla on riittävä tietämys, kokemus ja koulutus;
 - d) toimintaperiaatteissa ja menettelyissä dokumentoidut asianmukaiset prosessit;
 - e) dokumentointi ja tallenteet; ja

- f) käyttöön otettu tarkastusohjelma oikeudellisen ja sääntelykehyksen yhdenmukaisen täytäntöönpanotason varmistamiseksi valvontajärjestelmän eri osatekijöiden osalta.

29 ARTIKLA

Toimivaltaisten viranomaisten jatkuvan pätevyyden vaatimukset

1. Jotta voidaan säilyttää keskinäinen luottamus siihen, että kummankin osapuolen tämän liitteen täytäntöönpanoa koskevilla sääntelyjärjestelmillä turvataan riittävän vastaava turvallisuustaso, kummankin osapuolen teknisen viraston on arvioitava säännöllisesti sitä, miten toisen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset täyttävät 28 artiklassa tarkoitetut pätevyysvaatimukset. Näitä jatkuvia keskinäisiä arviointeja koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.
2. Osapuolen toimivaltaisen viranomaisen on toimittava yhteistyössä toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen kanssa aina, kun tällaiset arvioinnit ovat tarpeen, sekä varmistettava, että sen valvonnan kohteena olevat säänneltyt yksiköt antavat pääsyn osapuolten teknisille virastoille.

3. Jos jommankumman osapuolen tekninen virasto katsoo, että toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen tekninen pätevyys ei ole enää riittävä tai että kyseisen toimivaltaisen viranomaisen vaatimustenmukaisuustoteamusten tai sen antamien todistusten hyväksyminen olisi keskeytettävä, koska toisen osapuolen tämän liitteen täytäntöönpanoa koskevilla järjestelmillä ei enää turvata riittävän vastaavaa turvallisuustasoa, jotta tällainen hyväksyminen olisi mahdollista, osapuolten teknisten virastojen on neuvoteltava asiasta korjaavien toimenpiteiden määrittämiseksi.
4. Jos keskinäistä luottamusta ei saada palautettua yhteisesti hyväksyttävillä keinoilla, kummankin osapuolen tekninen virasto voi saattaa 3 kohdassa tarkoitetun asian sertifiointin valvontakomitean käsiteltäväksi.
5. Jos sertifiointin valvontakomitea ei ratkaise asiaa, kumpikin osapuoli voi saattaa 3 kohdassa tarkoitetun asian ilmailun turvallisuuden erityiskomitean käsiteltäväksi.

H JAKSO

VIESTINTÄ, NEUVOTTELUT JA TUKI

30 ARTIKLA

Yhteydenpito

Jollei osapuolten teknisten virastojen tapauskohtaisesti päättämistä poikkeuksista muuta johdu, kaikessa osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välisessä viestinnässä, mukaan lukien teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä määritellyt asiakirjat, käytetään englannin kieltä.

31 ARTIKLA

Tekniset neuvottelut

1. Osapuolten tekniset virastot käsittelevät tämän liitteen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä neuvotteluilla.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetuilla neuvotteluilla ei saavuteta yhteisesti hyväksyttävää ratkaisua, kummankin osapuolen tekninen virasto voi saattaa 1 kohdassa tarkoitetun asian sertifioinnin valvontakomitean käsiteltäväksi.

3. Jos sertifiointin valvontakomitea ei ratkaise asiaa, kumpikin osapuoli voi saattaa 1 kohdassa tarkoitetun asian ilmailun turvallisuuden erityiskomitean käsiteltäväksi.

32 ARTIKLA

Sertifiointin ja jatkuvan lentokelpoisuuden valvonnan tukeminen

Osapuolen toimivaltainen viranomainen voi pyynnöstä ja yhteisestä sopimuksesta resurssien salliessa antaa toisen osapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle teknistä tukea, dataa ja tietoa suunnitteluun, tuotantoon ja ympäristönsuojeluun liittyvässä sertifiointissa ja jatkuvan lentokelpoisuuden valvonnassa. Annettava tuki ja tuen myöntämisprosessi on määritettävä teknisissä täytäntöönpanomenettelyissä.
